ලංකා සැසි වාර්තා, II—1962

1960 මාර්තු 19 වැනි දින සහ ජූලි 20 වැනි දින පවත්වන ලද පාර්ලිමේන්තු මහා මැතිවරණයන් පිළිබඳ වාර්තාව

ලංකාණ්ඩුවේ නියමය පරිදි මුද්‍රණය කරන ලදී

කොළඹ රජයේ ප්‍රකාශන කාර්යාංශයෙන් මිළ දී ලබාගත හැක

ලංකාණ්ඩුවේ මුද්‍රණාලයේ මුද්‍රාපිතයි

මිළ: රු. 4·20 යි. තැපැල් ගාස්තුව: ශත 55 යි.

කෙටුම් පත් ලැබුණ දිනය *"Copy" received*	}	19.10.61
ශුඩ් පත්‍ර යැවූ දිනය *Proof sent*	}	20.11.61
ශුඩ් පත්‍ර ආපසු ලැබුණ දිනය *Proofs returned*	}	6.1.62
ප්‍රසිඩ කළ දිනය *Published*	}	15.1.62

ජේ. ඇන්. ආර් 19909—1,220 (10/61)

පටුන

පිටුව

I වැනි කොටස—ප්‍රාරම්භය 5

II වැනි කොටස—1960 මාර්තු 19 වැනි දින පැවැත්වූ මහා මැතිවරණය ... 8

III වැනි කොටස—1960 ජුලි 20 වැනි දින පැවැත්වූ මහා මැතිවරණය ... 23

IV වැනි කොටස—පැසසුම් 29

V වැනි කොටස—පරිශිෂ්ඨයන් 32

(අ)—උපලේඛනයන් සහ සටහන් 33

(ආ)—මැතිවරණවලට අදාල වූ ව්‍යවස්ථාවන්ට යෝජිත සංශෝධනයන් ... 57

1960 මාර්තු 19 වැනි දින සහ 1960 ජූලි 20 වැනි දින පවත්වන ලද පාර්ලිමේන්තු මහා මැතිවරණයන් පිළිබඳ වාර්තාව

I වැනි කොටස

ප්‍රාරම්භය

1959 දෙසැම්බර් මස 5 වැනි දින අග්‍රාණ්ඩුකාර උතුමාණන් විසින් ලංකාවේ තුන්වැනි පාර්ලිමේන්තුව විසුරුවා හැර, 1960 මාර්තු 30 වැනි දින අලුත් පාර්ලිමේන්තුවක් රැස්වන ලෙස කැඳවන ලදී. 1959 දෙසැම්බර් මස 5 වැනි දින අංක 11,996 දරණ ආණ්ඩුවේ ගැසට් අති විශෙෂයේ පළවුන එම ප්‍රකාශනයෙන් ම, පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරුන් තෝරා පත් කිරීමේ මහා මැතිවරණය 1960 මාර්තු 19 වැනිදා පැවැත්විය යුතු බව නියම කෙරෙමින්, තෝරා පත් කිරීම සඳහා මන්ත්‍රී ධුරාපෙක්ෂකයන්ගේ නාම යෝජනා කිරීම 1960 ජනවාරි 4 වැනි දිනදා සිදු කරණ ලෙස අග්‍රාණ්ඩුකාර උතුමාණන් විසින් නියම කරන ලදී. නාම යෝජනා භාර ගන්නා ස්ථානයන් ද එහි ම සඳහන් වී ය.

පහත සඳහන් කරුණු නිසා, 1960 මාර්තු 19 වැනිදා පැවැත්වුණ මහා මැතිවරණය කලින් පවත්වන ලද මහා මැතිවරණයන්ට වඩා මහත් සේ වෙනස් වූ ස්වභාවයක් ඉසිලී ය.—

(අ) 1959 ජූනි මස 24 වැනි දින ප්‍රකාශ කරන ලද අලුතෙන් බෙදා වෙන් කරනු ලැබුවාවූ මැතිවරණ කොට්ඨාශ අනුව පවත්වන ලද පළමුවැනි මැතිවරණය වීම.

(ආ) 1959 අංක 11 දරණ ලංකා පාර්ලිමේන්තු මැතිවරණ (සංශෝධන) පනතින් සහ 1959 අංක 26 දරණ ලංකා පාර්ලිමේන්තු මැතිවරණ (සංශෝධන) පනතින් වලංගු බවට පත් කරන ලද පාර්ලිමේන්තු මැතිවරණ ව්‍යවස්ථාවේ අලුත් පාලන ක්‍රම සංශෝධනයන්හි ඇති විධිවිධානයන්ට අදාලව පවත්වනු ලබන පළමුවැනි මැතිවරණය වීම.

(ඇ) පළමුවැනි එකදා මැතිවරණය වීම.

නව මැතිවරණ කොට්ඨාශ බෙදීම

ලංකාවේ පාලන ක්‍රම සංශෝධනය ගැන සලකා බැලීම පිණිස උත්තර මන්ත්‍රී මණ්ඩලය සහ නියෝජිත මන්ත්‍රී මණ්ඩලය විසින් පත් කළ ඒකාබද්ධ කාරක සභාව විසින් සැකසුණු වාර්තාවේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, 1959 අංක 4 දරණ ලංකා පාලන ක්‍රම (සංශෝධන) පනත නීති ගත විය. 1954 අංක 35 දරණ ලංකා පාලන ක්‍රම (විශෙෂ විධිවිධාන) පනත සහ 1954 අංක 36 දරණ ඉන්දියානු සහ පකිස්තානි (පාර්ලිමේන්තු නියෝජිත) පනත මෙයින් අවලංගු විය. නව මැතිවරණ කොට්ඨාශ බෙදීම සහ අපෙක්ෂිත අලුත් පාර්ලිමේන්තුව සැකසීමෙහි ලා අවශ්‍ය වූ සමහර කරුණු මෙම පාලන ක්‍රම සංශෝධිත පනතින් පනවන ලදී. 1958 ජූනි අන්තිමට ගණන් බලා ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන අධ්‍යක්ෂවරයා

විසින් ආණ්ඩුවේ ගැසට් පත්‍රයේ පළ කර ඇති දිවයිනේ ජනගහනය, මැතිවරණ කොට්ඨාශ බෙදා වෙන් කිරීමේ කාර්‍ය්‍ය උදෙසා දිවයිනේ මහා ජනලේඛනය හැටියට පිළිගන්නා ලෙසට නියමයක් එහි අන්තර්ගත විය.

බහු මන්ත්‍රී ආසන සම්බන්ධයෙන් ඇති ව්‍යවස්ථාවේ නියමයන් ද එයින් වෙනස් කරන ලදී. යම්කිසි පළාතක වෙසෙන වැඩිදෙනාගේ ජාතියෙන් වෙන් වූ ජාතියකට අයත් වූ සුළු ජාතික ලංකා පුරවැසියන් සැලකිය යුතු සංඛ්‍යාවක් සිටින්නේ නම් පමණකි, එබඳු පළාතක සුළු ජාතියක් සඳහා ආසනයක් ඇති කිරීමට සලකා බලන ලද්දේ.

ඉන්දියානු සහ පකිස්තානි (පාර්ලිමේන්තු නියෝජිත) පනත අවලංගු කිරීමේ ප්‍රතිඵලය වශයෙන් ඉන්දියානු හා පකිස්තානි ඡන්දදායක නාම ලේඛනය මත තෝරා පත් කරනු ලැබුවා වූ මන්ත්‍රීවරුන් සිව්දෙනා තේරීම සඳහා නියමයන් දැන් එහි නොවී ය. එසේ නමුත්, ආණ්ඩුවෙන් පත් කරනු ලබන මන්ත්‍රීවරු හය දෙනාගේ වෙනසක් නොකරන ලදී. එමනිසා, අලුත් පාර්ලිමේන්තුවට මන්ත්‍රීවරු 157 දෙනෙක් වූහ. එයින් 151 දෙනෙක් තෝරා පත් කිරීමෙන් සහ 6 දෙනෙක් නම් කරණු ලැබීමෙන් පත් කරන ලදහ. මැතිවරණ කොට්ඨාශ බෙදීමේ දී කලින් තුබූ ආසන 89 ය 145 දක්වා ත් මන්ත්‍රීන් 95 දෙනා 151 දක්වා ත් වැඩිවීමෙන් ආසන 56ක් සහ මන්ත්‍රීවරු 56 දෙනෙක් වැඩි වූහ.

මැතිවරණ ව්‍යවස්ථාවට සංශෝධනයන්

ලංකා (පාර්ලිමේන්තු මැතිවරණ) රාජසභා ආඥාවේ ඇති විධිවිධානයන් ක්‍රියාත්මක කරවන අන්දම ගැන සලකා බැලීම පිණිස දෙවැනි පාර්ලිමේන්තු කාලය තුළදී ගරු ජේ. ආර්. ජයවර්ධන මහතාගේ ප්‍රධානත්වය ඇතුව නියෝජිත මන්ත්‍රී මණ්ඩලීය කාරක සභාවක් තෝරා පත් කරන ලදී. මෙම කාරක සභාව, 1956 ජනවාරි මාසේ දී ස්වකීය වාර්තාව පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කෙරින. මෙවැනි කාරක සභාවක් ගරු සී. පී. ද සිල්වා මහතාගේ ප්‍රධානත්වය ඇතුව තුන්වැනි පාර්ලිමේන්තුව විසින් ද පත් කරන ලදුව, එහි වාර්තාව 1957 අප්‍රියෙල් 25 වැනි දින පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කරන ලදී. නිර්දේශයන් අනුව අලුත් ව්‍යවස්ථා කෙටුම්පතක් සකස් කර එය 1959 අංක 11 දරණ ලංකා පාර්ලිමේන්තු මැතිවරණ (සංශෝධන) පනත යනුවෙන් නීති ගත විය. මෙහි අන්තර්ගත නියමයන් ගෙන් පාර්ලිමේන්තු මැතිවරණ පදනම විශාල වශයෙන් වෙනස් කරන ලදී. එයින් ඇති කරන ලද වෙනස් කිරීම් අතරින් වඩා වැදගත් වූයේ—

(1) ඡන්දදායකයන්ගේ වයස පිළිබඳ සුදුසුකම අවුරුදු 21 සිට අවුරුදු 18 දක්වා අඩු කිරීම.

(2) නාමලේඛන සංශෝධනයක දී ලියා පදිංචි කිරීමට නුසුදුසු වූ එක් එක් අයට ඒ බව දන්වමින් නිවේදනයක් බැගින් නිකුත් කිරීම.

(3) මැතිවරණ කොට්ඨාශ නැවත බෙදූ පසු අලුත් මැතිවරණ කොට්ඨාශ අනුව සකස් කළ යුතු වූ නාමලේඛන අවසන් කිරීමට කලින්, පාර්ලිමේන්තුව විසුරුවා හැරීමක් සිදුවුවහොත්, මැතිවරණ පැවැත් වීම් සඳහා විශේෂ නාමලේඛනයක් සකස් කිරීමට සැලසීම.

(4) ගරු ඇමතිතුමන් විසින් නියම කරනු ලැබූ දිනෙක සිට සියලුම ඡන්ද දායකයන්ට ඡායාරූපික හැඳිනීම් පත් නිකුත් කිරීම.

(5) කොමසාරිස්වරයා විසින් පිළිගත් දේශපාලන පක්ෂවලින් ඉදිරිපත් වන අපේක්ෂකයන්ට රුපියල් 500ක අනුග්‍රාහක ඇප මුදලක් සහ අනිකුත් අයට රුපියල් 1,000ක ඇප මුදලක් තැබීමට අවසර දීම.

(6) තරඟ කරනු ලබන මැතිවරණයක දී සෑම ඡන්දදායකයකුහට ම ඔහුගේ ලියා පදිංචි වීමේ විස්තර සහ ඡන්ද විමසීමේ විස්තර දන්වා යැවීම. වෙන අන්දමින් කියතොත් නිලමය ඡන්ද කාඩ් (පෝල් කාඩ්) නිකුත් කිරීම.

(7) මන්ත්‍රීධුරාපෙක්ෂකයන්ට, යුධ හමුදාවන්හි සේවයේ නියුක්ත වූවන්ට, පොලිස්, දුම්රිය සහ තැපැල් හා ගුවන් විදුලි සේවාවන්හි නියුතු නිලධාරීන්ට හෝ සේවකයන්ට සහ මැතිවරණ රාජකාරිවල යෙදීමට අවශ්‍ය වියහැකි රජයේ සේවකයන්ට තැපැලෙන් ඡන්දය දීමේ පහසුකම් සැලසීම.

(8) කොඩි, ධජ සහ දැන්වීම් ආදිය ප්‍රදර්ශනය තහනම් කිරීම.

(9) ඡන්දදායකයන් ඡන්ද පොළවලට හෝ ඒවායේ සිට හෝ රථවාහන වලින් රැගෙන යාම තහනම් කිරීම.

(10) ස්වකීය කොට්ඨාශයේ ඡන්දදායකයන් වෙත මැතිවරණයට අදාල ලියවිලි නොමිලයේ තැපැලෙන් යැවීමේ පහසුකම් මන්ත්‍රීධුරාපෙක්ෂකයන්ට ලබාදීම.

(11) පාර්ලිමේන්තු මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයා අග්‍රාණ්ඩුකාරතුමන් විසින් පත් කරනු ලැබීමටත් ඔහුගේ පත්වීමේ තත්ත්වය ඔඩිටර් ජනරාල්වරයා පත් කිරීමේ කොන්දේසිවලට සමාන කිරීම— එනම්: පාර්ලිමේන්තුවට වගකිව හැකි වීම සහ ඔහු ඉවත් කිරීම සඳහා උත්තර මන්ත්‍රී මණ්ඩලය සහ නියෝජිත මන්ත්‍රී මණ්ඩලය යන දෙකින්ම කියා සිටිය යුතුවීම.

(12) මැතිවරණ නඩු ඉක්මනින් විසඳීමේ අදහසින් මැතිවරණ විනිශ්චයකාර මණ්ඩලයක නම ලැයිස්තුවක් සකස් කිරීම.

එකදු මහා මැතිවරණය

මැතිවරණ ව්‍යවස්ථාවන් ක්‍රියාත්මක කරවන අන්දම ගැන සොයා බලා රපෝර්තු කිරීම පිණිස, දෙවැනි පාර්ලිමේන්තු සමයේ දී තෝරාපත් කරන ලද කාරක සභාව විසින් ද එකදු මහා මැතිවරණයක් පැවැත්වීමේ වැදගත්කම ගැන සලකා බලන ලද නමුත් ඉතා පරීක්ෂාකාරීව කරුණු සොයා බැලීමෙන් පසුව තීරණය කළේ ඡන්ද පොළවල් රාශියකට සෑහෙන ප්‍රමාණ නිලධාරීන් සහ පොලිස් නිලධාරීන් සොයා ගත නොහැකි නිසා එවකට එය කළ නොහැකි බවය. කාරක සභාවේ අදහස වූයේ, මෙම අඩුපාඩුකම නිසා මහා මැතිවරණ සඳහා යටත් පිරිසෙයින් දවස් තුනක්වත් අවශ්‍ය බවයි. ඒ ළඟම පැවැත්වූ 1956 මහා මැතිවරණය ඒ වූ පරිදි දවස් තුනක් තුළ පැවැත්විය. තුන්වැනි පාර්ලිමේන්තුව විසින් තෝරා පත් කරනු ලැබූ කාරක සභාව විසින් මෙම අපහසුකම් තව දුරටත් පිරික්සා බලා ඒවා මගහරවා ගත හැකි බව තීරණය කරන ලදී. ඒ අනුව සියලුම මැතිවරණ කොට්ඨාශවල ඡන්ද විමසීම් එකම දවසක පැවැත්විය යුතුයයි එම කාරක සභාව විසින් නිර්දේශ කරන ලදී. ලංකා පාර්ලිමේන්තු මැතිවරණ ඉතිහාසයේ පළමුවැනි වරට සිව්වැනි පාර්ලිමේන්තුවේ මහා මැතිවරණය සියලුම මැතිවරණ කොට්ඨාශවල එකම දිනකදී එනම්: 1960 මාර්තු 19 වැනි දින පවත්වන ලද්දේ මෙම නිර්දේශය අනුව ය.

II වැනි කොටස

1960 මාර්තු 19 වැනි දින පැවැත්වූ මහා මැතිවරණය

අලුත් මැතිවරණ කොට්ඨාශ බෙදා වෙන් කිරීම නිමවූවාට පසු පළමුවෙන් කළ යුතු වූයේ අලුත් නාමලේඛන සකස් කිරීම ආරම්භ කිරීමය. මේ කාර්‍ය්‍යය සඳහා ඡන්දදායකයන් ලියා පදිංචි කිරීම සම්බන්ධයෙන් වගකීම පිණිස ලියා පදිංචි කිරීමේ නිලධාරීන්ගේ සහ සංශෝධන නිලධාරීන්ගේ නම් ගැසට් පත්‍රයේ පළ කිරීම අවශ්‍ය විය. එසේ ම අලුත් මැතිවරණ කොට්ඨාශවලට නියමිත වන මැතිවරණයන් පැවැත්වීම සඳහා තේරීම් භාර නිලධාරීන්ගේ නම් ද ගැසට් පත්‍රයේ පළ කළ යුතු විය. ලියා පදිංචි කිරීමේ නිලධාරීන් පත් කිරීම ස්වදේශ කටයුතු පිළිබඳ ඇමතිවරයා විසින් ව්‍යවස්ථානුකූලව කරනු ලැබ 1959.7.28 වැනි දින අංක 11,816 දරන ආණ්ඩුවේ ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරනු ලැබූ අතර තේරීම් භාර නිලධාරීන් අග්‍රාණ්ඩුකාර තුමන් විසින් පත් කරනු ලැබ 1959.11.3 වැනි දින අංක 11,937 දරන ආණ්ඩුවේ ගැසට් පත්‍රයේ ප්‍රසිධ කරනු ලදී. මැතිවරණ කොට්ඨාශ 145 උදෙසා ලියා පදිංචි කිරීමේ නිලධාරීන් 21 දෙනෙක් සහ තේරීම් භාර නිලධාරීන් 21 දෙනෙක් පත් කරන ලදහ.

අලුත් මැතිවරණ කොට්ඨාශ බෙදා නිම කරනු ලැබූ හැටියේ ම ඊළඟට අවශ්‍ය වූ මූලික කාර්‍ය්‍යයේ—එනම් මැතිවරණ කොට්ඨාශ ඡන්ද කොට්ඨාශවලට බෙදීමේ කාර්‍ය්‍යයේ—වැඩ ආරම්භ කරණ ලදී. අනුගමනය කරන ලද ප්‍රතිපත්තිය වූයේ හැකිතාක් දුරට එක ඡන්ද කොට්ඨාශයකට ඡන්දදායකයන් 1,500 බැගින් සිටිනාසේ බෙදීම සහ පයින් ගමන් කිරීමට ඇති අවස්ථාවල දී එක ඡන්ද කොට්ඨාශයක් තුළ පයින් ගමන් කිරීමේ දුර හැ. 3 දක්වා සීමා වනසේ බෙදීමය. ඡන්දදායකයන්ගේ සාමාන්‍ය ගණනත් පහසු දුර ප්‍රමාණත් ගැන සලකා ඡන්ද කොට්ඨාශ බෙදීමට උත්සාහ කිරීමේ දී දිවයිනේ සෑම පෙදෙස්වලට විහිදී ඇති දහස් ගණන් කුඩා ගම්මානයන් එකක් වත් මඟ හැරී යා නොදී සමහර ඡන්ද දායකයන්ගේ ඡන්ද බලය ඔවුනට අහිමි නොවී යනසේ ඒවා ඡන්ද කොට්ඨාශ වලට ඇතුලත් වන අයුරු බෙදීම ඉතා අවශ්‍ය දෙයක් විය. මෙය ඉතා සාර්ථක ලෙස කරනු ලැබ ඡන්ද කොට්ඨාශ 3,532ක විස්තර 1959 සැප්තැම්බර් 8 වැනි දින සිට 1959 නොවැම්බර් 13 වැනි දින දක්වා ගැසට් පත්‍රවල පළ කරන ලදී. නාමලේඛන සකස් කිරීම නිමවූ විට මෙම නැවත බෙදනු ලැබ ඡන්ද කොට්ඨාශ වල සාමාන්‍ය ඡන්දදායක සංඛ්‍යාව 1,050 බැගින් ඇත් බැව් දක්නා ලදී. නීතියේ අවශ්‍යතාව වූයේ එක ඡන්ද කොට්ඨාශයක ඡන්දදායක ප්‍රමාණය 1,500 බැගින් සිටීම ය. මෙය වනාහි පොදු ලෙස සැලකෙන සාමාන්‍ය ගණන ය. ඡන්දදායක යන්ට කිසිම කරදරයක් හෝ අපහසුතාවයක් හෝ නොමැතිව එක ඡන්ද පොළකට ඡන්දදායකයන් 1,500ට වැඩියෙන් යෙදවිය හැකි වූ කොළඹ නගරය වැනි ප්‍රදේශවල ඡන්ද කොට්ඨාශවලට එසේ ඡන්දදායකයන් වැඩි ගණනක් වෙන් කිරීමට අවසර දෙන ලදී.

මහා මැතිවරණය සඳහා විශේෂ නාමලේඛන පිළියෙල කිරීම

1959.12.5 වැනි දින හදිසියේ ම පාර්ලිමේන්තු විසුරුවා හැරීම නිසා, අලුත් මැතිවරණ කොට්ඨාශවල නාමලේඛනයන් සකස් කිරීමේ කාර්‍ය්‍යයට බාධා ඇති විය. එසේ වුවද, මෙවැනි විශේෂ අවස්ථාවක දී පාර්ලිමේන්තුව විසුරුවා හැරීම

කින් ඇතිවන මහා ඡන්ද විමසීමක් සඳහා කවර නාමලේඛනයක් භාවිතා කළයුතු දැයි නැගෙන ප්‍රශ්ණය විසඳීම සඳහා විධිවිධානයන් 1959 අංක 11 දරන සංශෝධන පනතට ඇතුළත් කර තිබිණි. අලුත් මැතිවරණ කොට්ඨාශවල නාම ලේඛනයන් සකස් කර සහතික කිරීමට ප්‍රථමයෙන් හදිසියේ විසුරුවා හරිනු ලැබුවහොත් මහා මැතිවරණයක් සඳහා භාවිතා කිරීමට හදිසි නාමලේඛනයක් සකස් කරගත හැකි අයුරින් විශේෂ විධිවිධානයන් නීති ගතකර තිබිණ. එමනිසා මෙම විධිවිධානයන් අනුව ක්‍රියා කිරීම අවශ්‍ය විය. මෙම විධිවිධානවල පරමාර්ථය වූයේ මැතිවරණ කොට්ඨාශ නැවත බෙදා වෙන් කිරීමට කලින් තිබුණ නාම ලේඛනවල සඳහන් ඡන්දදායකයන්ගේ නම් අලුත් මැතිවරණ කොට්ඨාශ අනුව නැවත සකස් කර ඒසේ කරමින් සැකසුණ නාමලේඛනයක් අවසාන වරට සහතික කිරීමට කලින් අයිතිවාසිකම් හා විරුද්ධතාවයන් දැක්වීම සඳහා ප්‍රදර්ශනය කරවීමේ සාමාන්‍ය ව්‍යවස්ථානුගත ක්‍රියා මාර්ගයක් ගැන නොසලකා සහතික කිරීමය. මැතිවරණ කොට්ඨාශ නැවත බෙදා වෙන් කිරීමේ දී මන්නාරම, ත්‍රිකුණාමලය, මුතූර් සහ වවුනියා යන මැතිවරණ කොට්ඨාශවල කිසිම වෙනසක් සිදු නොවූයෙන් නාමලේඛන වෙනස් කිරීමේ ප්‍රශ්නයක් ඒ මැතිවරණ කොට්ඨාශ සම්බන්ධයෙන් ඇති නොවීය. කලින් අන්තිම වරට සහතික කරනු ලැබූ නාම ලේඛනයන් ම මෙම කොට්ඨාශවලට වලංගු නාම ලේඛනයන් ලෙස පැවතුණි. අලුත් මැතිවරණ කොට්ඨාශයන් සඳහා නාමලේඛනයන් කඩා කොටස් කිරීමේ කාර්‍ය්‍යයන් ද ඉතා ප්‍රවේසමෙන් කළ යුත්තක් විය. එය සාමාන්‍යයෙන් "කපා අලවන" වැඩක් හැටියට සැලකුවත් නාමලේඛන අලුතින් සකස් කිරීමේදී දක්වන සැලකිල්ලට වඩා විශාල සැලකිල්ලක් මෙහි දී දැක්විය යුතු වූයේ අලුත් මැතිවරණ කොට්ඨාශ තුළ අන්තර්ගත වූ අලුත් ඡන්ද කොට්ඨාශවල එකම ඡන්දදායකයකුගේ නමක්වත් මගහැරී නොයන අන්දමින් කළ යුතු වූ හෙයිනි.

නාමලේඛන පිළිවෙල

කැබිනට් නියෝගයක් අනුව, නාමලේඛන සකස් කිරීමේ පිළිවෙලේ සහ ඒවා මුද්‍රණය කිරීමේ ද වෙනස් කම් ඇති කිරීමට සිදුවිය. නාමලේඛනයේ ඡන්ද දායකයන්ගේ නම් පිළිබඳ කලින් වූ ක්‍රමය වූයේ ඡන්ද කොට්ඨාශයක ඡන්ද දායකයන් ස්ත්‍රී පුරුෂ වශයෙන් වෙන් කර, එම නම් අකාරාදී පිළිවෙලට සකස් කිරීම ය. මෙම ක්‍රමය දැන් වෙනස් කළ යුතුව ඇත. නාමලේඛනවල නම් සකස් කිරීම අකාරාදී පිළිවෙලට වෙන වෙන කොටස් වශයෙන් නොව සියලුම නම් ඒ ඒ ගෘහයන් යටතේ දක්වන ලදී. ප්‍රාදේශික බලමණ්ඩළ සභාවන් වරිපනම් අංක දී ඇති නගරවලට අදාල වූ නම් සම්බන්ධයෙන් වරිපනම් අංකයන් ද දක්වන ලදී. වරිපනම් අංක නොමැති ගම්බද ප්‍රදේශවල නම් දක්වන ලද්දේ ගෘහ අංක යටතේ ය. එවැනි තැන්වල ආහාර පාලක අංකයන් දක්වා ඇත. මෙම ක්‍රමයේ ඇති ප්‍රයෝජනය නම් ඡන්දදායකයකු ඡන්ද පොළට පැමිණි පසු පහසු වෙන් හඳුනා ගැනීමට හැකි විමය.

නාමලේඛන "ඔප්සෙට්" අනුපිටපත් කිරීම

වියදම සහ කාලය ගැන සලකා බලා නාම ලේඛන මුද්‍රණය කිරීමද නවත්වන ලදී. කලින් පැවති ක්‍රමය පළමුවෙන් නාමලේඛන ආණ්ඩුවේ මුද්‍රණාලයේ ඉංග්‍රීසියෙන් මුද්‍රණය කොට පසුව ඒවා සිංහලට සහ දෙමළට නඟා අනුපිටපත් යන්ත්‍රානුසාරයෙන් සකස් කිරීම ය. නාම ලේඛණ මුද්‍රණය කිරීමට වැඩි වියදම කුත් කාලයකුත් ගතවන බව ආණ්ඩුවේ මුද්‍රණාලයාධිපතිවරයා විසින් රජයට

පෙන්වා දී ඒ වෙනුවට "ඔප්සෙට්" අනුපිටපත් කිරීම යන අලුත් ක්‍රමය යෝග්‍ය යයි නිර්දේශ කරන ලදින් රජය එම නිර්දේශය පිළිගත්තේ ය. ඔහුගේ නිර්දේශය මත "ඔප්සෙට්" අනුපිටපත් යන්ත්‍ර 30ක් පිටරටින් ගෙන්වා රජයේ මුද්‍රණාලයේ සවිකරන ලදී. මේවායේ සේවය සඳහා අවශ්‍ය නිලධාරීන් ද බඳවා ගනු ලැබීමෙන් මෙම ක්‍රමය යටතේ නාමලේඛන මුද්‍රණය සඳහා අවශ්‍ය කටයුතු සූදානම් කරන ලදී.

මෙම "ඔප්සෙට්" අනුපිටපත් කිරීමේ ක්‍රමය ද අවස්ථා දෙකකින් යුක්ත විය. එනම් පළමුව නාම ලේඛනයේ නම් විශේෂයෙන් සපයනු ලැබූ කඩදාසියක කච්චේරිවල දී ටයිප් කර ආණ්ඩුවේ මුද්‍රණාලයාධිපතිවරයා වෙත එවූ පසු, දෙවනුව මුද්‍රණාලයාධිපතිවරයා විසින් ඒවා "ඔප්සෙට්" යන්ත්‍රවල මාර්ගයෙන් අනුපිටපත් කරවා නාමලේඛන සකස් කර ඒවා ඒ ඒ ලියා පදිංචි කිරීමේ නිලධාරීන් වෙත යැවීම ය. කච්චේරිවල නිලධාරීන්ට මේ සම්බන්ධයෙන් විශේෂ උපදෙස් සහ පුහුණුවක් ලබා දී නාමලේඛනය සම්පූර්ණයෙන් ටයිප් කිරීමට කලින් නාමලේඛනයේ එක් එක් කොටස් රැගෙන අත්හදා බැලීම් ද පවත්වන ලදී. එසේ වුවද, මෙම ක්‍රමය අනුව සකස් කරන ලද නාමලේඛනයන් සතුටු දායක නොවීය. ඒවා පිළිගත හැකි තත්ත්වයට ගෙන ඒම පිණිස එම නාම ලේඛනයේ අඩුපාඩුකම් අතින් ලියා හරිගැස්සීමට සිදුවිය. එක් එක් නාම ලේඛනයේ සෑම පිටපතකම සඳහන් නම් පැහැදිලි ලෙස කියවිය හැකි පරිදි සකස් කිරීම සඳහා සෑම පිටපතක් ම කියවා හරිවැරදි බැලීමේ කාර්ය උදෙසා අනවශ්‍ය ලෙස වෙහෙස වීමට ලියා පදිංචි කිරීමේ නිලධාරීන්ට සිදුවිය. මැතිවරණ යෙන් පසුව තේරීම් භාර නිලධාරීන්ගේ ඒකමතික අදහස වූයේ මෙම ක්‍රමය අසාර්ථක දෙයක් බවත්, සාමාන්‍ය අනුපිටපත් කිරීමේ ක්‍රමය මෙයට වඩා සෑම අතින්ම යහපත් බවත් ය.

කෙසේ වුවත්, මෙම අලුත් ක්‍රමයෙන් ඇතිවුණ අපහසුකම් සහ ආයාසයන් අභිභවා ලියා පදිංචි කිරීමේ නිලධාරීන් විසින් ඉතා ඉක්මන් ලෙස නාමලේඛන "ඔප්සෙට්" අනුපිටපත් කිරීම සහ සාමාන්‍ය අනුපිටපත් කිරීම නිම කරන ලදී. නාම යෝජනා සඳහා අලුත් නාම ලේඛන සහතික කර සූදානම් ව නොමැති නම් පරණ නාමලේඛන භාවිතා කිරීමට නීතියෙන් අවකාශ ඇතිව තිබුනේ වී නමුත් දෙසැම්බර් 27 වැනි දා වන විට දිවයිනේ සියලුම මැතිවරණ කොට්ඨාශවලට අදාල නාමලේඛනයන් ඉංග්‍රිසියෙන් සකස් කර නිම විය. නාමයෝජනා දිනය වූ 1960 ජනවාරි 4 වැනි දා වන විට ඒ ඒ දිස්ත්‍රික්කවල ඇති අවශ්‍යතාවයන් අනුව සිංහලෙන් සහ දෙමළෙන් ද නාමලේඛන සකස් කර නිම කැරිණ.

අනුග්‍රාහක ඇප මුදල් සහ දේශපාලන පක්ෂ උදෙසා ඡන්ද ලකුණු

1956 මහා මැතිවරණය උදෙසා දේශපාලන පක්ෂවලට අනුමත කළ ලකුණු මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයා විසින් වෙන්කර දීමට නීතියෙන් විධිවිධානයන් පනවා තිබිණ. මෙසේ කිරීමට අදහස් වූයේ එක් දේශපාලන පක්ෂයක අපේක්ෂකයන් දිවයිනේ ඕනෑම මැතිවරණ කොට්ඨාශයක් සඳහා තරඟ කරනු ලබන විට එම පක්ෂයේ අපේක්ෂකයන් සඳහා එකම ලකුණක් වෙන් කර තැබීමට ය. මැතිවරණ නීතිය තවදුරටත් විස්තීර්ණය කෙරෙමින් කොමසාරිස්වරයා විසින් පිළිගනු ලැබූ දේශපාලන පක්ෂයක අපේක්ෂකයන් විසින් තැබිය යුතු ඇප මුදල් ප්‍රමාණයේ සහනයක් ලැබීමේ වරප්‍රසාදය ද මෙම පක්ෂ අපේක්ෂකයන්ට හිමි වනසේ ව්‍යවස්ථා සකස් කරන ලදී. කලින් පැවති ව්‍යවස්ථාවන් අනුව එක්

අපේක්ෂකයකු විසින් රුපියල් 1,000ක ඇපයක් තැන්පත් කළ යුතුවිය. නමුත් දැන් පිළිගත් දේශපාලන පක්ෂයක අපේක්ෂකයකු විසින් රුපියල් 500ක ඇපයක් තැබීමෙන් මැතිවරණයක් සඳහා තරග කළ හැක.

අනුග්‍රාහක ඇප මුදල් සඳහා යම්කිසි දේශපාලන පක්ෂයක් පිළිගැනීම නිශ්චය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය වූ කරුණු වූයේ පක්ෂය පිළිගැනීම සඳහා ඉල්ලුම් පත්‍රය ඉදිරිපත් කෙරෙන දිනයට කලින් යටත් පිරිසෙයින් අවුරුදු 5ක කාලයක් පක්ෂය පැවතීම සහ එවැනි පක්ෂයක සාමාජිකයන් යටත් පිරිසෙයින් දෙදෙනෙකු වත් පාර්ලිමේන්තුවේ මන්ත්‍රීවරු වශයෙන් සිටීම හෝ මන්ත්‍රීවරුන් වී තිබීම යි.

දේශපාලන පක්ෂ 18 ක් අනුග්‍රාහක ඇප මුදල් සඳහා පිළිගනු ලැබූ අතර 23 කට අනුමත කළ ලකුණු වෙන් කර දෙන ලදී. විස්තර සඳහා, V වැනි කොටසේ 3 වැනි සහ 4 වැනි පරිශිෂ්ඨයන් බලන්න.

මෙම පක්ෂවල සහ වෙන් කර දෙනු ලැබූ ලකුණුවල ලැයිස්තුවක් මෙම වාර්තාවට අමුණා ඇත.

නාමයෝජනා දිනය—1960 ජනවාරි 4 වැනි දා

1960 ජනවාරි 4 වැනි දින දවල් 12 සිට පස්වරු 1 දක්වා වූ කාලය තුළ ස්ථාන 30 ක දී සිව්වැනි පාර්ලිමේන්තුව සඳහා නාමයෝජනා භාර ගන්නා ලදී. ස්වාධීන වශයෙන් අපේක්ෂකයන් විශාල සංඛ්‍යාවක් තරගයට එළඹ සිටීම මෙම නාමයෝජනාවල ලක්ෂණයක් විය. මෙහි පහත දැක්වෙනුයේ එම නාමයෝජනාවල විග්‍රහයකි.

අපේක්ෂකයන්ගේ මුලු සංඛ්‍යාව		පක්ෂ අපේක්ෂක සංඛ්‍යාව		ස්වාධීන (නිර්පාක්ෂික අපේක්ෂක) සංඛ්‍යාව
899	...	731	...	168

තරග මැතිවරණ සම්බන්ධයෙන් කොමසාරිස්වරයාගේ නිවේදනය—1960.2.3 වැනි දින

ලැබී ඇති නාමයෝජනා අනුව මහා මැතිවරණය සම්බන්ධයෙන් ඇතැම් තොරතුරු විස්තර කෙරෙන නිවේදනයක් කොමසාරිස්වරයා විසින් ගැසට් පත්‍රයේ සහ ඔහු විසින් සුදුසුයයි සැලකෙන පුවත්පත්වල ප්‍රසිද්ධ කිරීම නීතියෙන් වුවමනා කර ඇත. මෙම දැන්වීමේ එක් එක් මැතිවරණ කොට්ඨාශ අංකය හෝ නම යටතේ (අ) මැතිවරණ දිනය (ආ) ඡන්ද පත්‍රිකාවේ දක්වනු ලබන ක්‍රමයට අපේක්ෂකයන්ගේ නම් සහ ඔවුන්ට වෙන්කර දී ඇති ලකුණු සහ ඔවුන්ගේ යෝජනාකරුවන්ගේ සහ ස්ථිරකරුවන්ගේ නම් සහ (ඉ) ඡන්දදායිකාවන් උදෙසා විශෙෂයෙන් ම වෙන් කරන ලද ඡන්ද පොළවල් වේ නම් ඒවා කවර ඒවා ද යන්න දැක්වෙන සටහනක් සහිතව සියලුම ඡන්ද පොළවල පිහිටීම දැක්විය යුතුය.

මෙම දැන්වීම 1960. 2. 3 වැනි දින අංක 12,053 දරන ගැසට් පත්‍රයේ සහ "ද සිලෝන් ඩේලිනිව්ස්", "සිලෝන් ඔබ්සර්වර්", "ටයිම්ස් ඔෆ් සිලෝන්", "දිනමිණ", "ලංකාදීප" සහ "තිනකරණ්" යන පුවත් පත්වල පළ කරන ලදී. මුළු දිවයින සඳහා ඡන්ද පොළවල් 3659 ක් මෙම දැන්වීමේ සඳහන් කර

ගැසට් කරන ලදි. මෙයින් ඡන්දපොළවල් 127 ක් ඡන්දදායිකාවන් උදෙසා විශෙෂයෙන් ම වෙන් කරන ලද ඒවා විය. 1956 මහා මැතිවරණයේ දී තිබුණේ ඡන්ද පොළවල් 2433 කි. 1960 මාර්තු මහා මැතිවරණයේ දී දිවයිනේ ඡන්ද පොළවල සංඛ්‍යාව 1226 කින් වැඩි විය. ඡන්ද පොළවල් සංඛ්‍යාව වැඩිවීමෙ සහ ඡන්දදායකයන්ගේ පහසුව සඳහා ඡන්ද කොට්ඨාශ සංශිලිෂ්ඨ ලෙස පිහිටුවීමට උත්සාහ දැරීමේ ප්‍රතිඵලය මැතිවරණයෙන් පසුව මැනවින් දක්නට ලැබිණ. එනම්, මෙම මැතිවරණයේ දී ඡන්දදායකයන් 2,889,282 දෙනෙකු ඡන්දය දීමයි. ඡන්දය දෙන ලද අයගේ සියේට ගණන 77.57 ක් විය. මෙතෙක් ලංකාවේ දී ඇති ඉතාම වැඩි ඡන්ද සංඛ්‍යාව මෙය විය.

ඡන්ද පත්‍රිකා

ඡන්ද පත්‍රිකා මුද්‍රණය, නාමයෝජනා දිනය අවසන්වීමෙන් පසුව ඉතා සුරක්ෂිත විධිවිධානයන් යටතේ හැකිතාක් ඉක්මනින් නිම කළ යුතුවූ ඉතාම වැදගත් කාර්‍යයක් විය. මෙවර තැපැල් ඡන්දය දීමෙ ක්‍රමයක් ඇතිකර තිබුණ හෙයින් පසුගිය වතාවලට කලින් ඡන්ද පත්‍රිකා මුද්‍රණය කොට නිම කිරීම අවශ්‍ය වී තිබුණේ, තැපෑලෙන් ඡන්දය දීමට අයිතිවාසිකම් ඇතිව සිටි රජයේ නිලධාරීන්ට පෙබරවාරි අගදී නිකුත් කළ යුතුව තිබුණේ ද මාර්තු 19 වැනි දා භාවිතා කිරීමට නියම වූ ඡන්ද පත්‍රිකාවන්ම හෙයිනි. ඡන්ද පත්‍රිකා මුද්‍රණය කරණ ලද්දේ ආණ්ඩුවේ මුද්‍රණාලයාධිපතිවරයාගේ පෞද්ගලික පරිපාලනය යටතේ ආරක්ෂිත කඩදාසිවල ය. ආණ්ඩුවේ මුද්‍රණාලයාපතිවරයා සහ ඔහුගේ වැඩ කලමනාකාරවරයා ද ඇතුළත් වූ මණ්ඩලයක් විසින් ඡන්ද පත්‍රිකා මුද්‍රණය සඳහා වූ සෑම කඩදාසියක් ම ගණන් කර හරි වැරදි බලන ලදී. නරක් වූ සියලුම කඩදාසි මෙම මණ්ඩලය විසින් විනාශකර දමන ලදී. ආණ්ඩුවේ මුද්‍රණාලයාධිපතිවරයාගේ මෙම කඩදාසි පිළිබඳ ගිනුම් සටහන් පාර්ලිමේන්තු මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයා විසින් පරීක්ෂාකර බලා නිවැරදි බව පිළිගන්නා ලදී.

තැපැල් ඡන්දය දීම

මැතිවරණ කටයුතුවලට අදාල රාජකාරිවල යෙදෙන රජයේ නිලධාරීන්ට, මන්ත්‍රිධුරාපෙක්ෂකයන්ට සහ භට හමුදාවල නියුක්ත වූ අයට තැපෑලෙන් ඡන්දය දීමට අවසර දීම සඳහා තැපැල් ඡන්ද ක්‍රමයක් ඇති කිරීමේ අවශ්‍යතාවය නිර්දේශ කරන ලද්දේ මැතිවරණ ව්‍යවස්ථා පිරික්සීම සඳහා තෝරා පත් කරන ලද කාරක සභා දෙක විසින් ය. මෙයට යොග්‍ය පරිදි ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය කැරිණ. භට හමුදවල නියුක්තවූවන්ට ද පොලිස්, දුම්රිය සහ තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව වැනි සමහර ආණ්ඩුවේ දෙපාර්තමේන්තුවල නිලධාරීන්ට ද, මැතිවරණ කටයුතු සඳහා රාජකාරියට කැඳවනු ලබන රජයේ වෙනත් නිලධාරීන්ට ද ඔවුන් කැමතිනම් තැපෑලෙන් ඡන්දය දීම පිණිස ඉල්ලා සිටීමට විධිවිධාන සලසා ඇත. තැපෑලෙන් ඡන්දය දීම මැතිවරණයට කලින් කළ යුතු විය. තැපෑලෙන් ඡන්දය දෙන අයට මැතිවරණය දට නැවත වරක් තම තමන් පෞද්ගලිකව පැමිණ ඡන්දය දීමට නුපුළුවන.

තැපැල් ඡන්ද ක්‍රමයේ ප්‍රතිපත්ති ව්‍යවස්ථාවල අන්තර්ගත කර ඇති හෙයින් ඒ සඳහා තවදුරටත් විස්තර විභාග දැක්වීම අනවශ්‍ය ය. ඉහත කී වර්ගවලට අයත් සෑම නිලධාරීන් ම ස්වකීය ඡන්දය කලින් දීමට කැමැත්තෝ නම් තමා ලියා පදිංචි වී ඇති ප්‍රදේශය භාර ලියා පදිංචි කිරීමේ නිලධාරිතැන

වෙත ඉල්ලුම් පත්‍රයක් ඉදිරිපත් කර තමන්ගේ ඡන්ද පත්‍රිකාව තේරීම්භාර නිලධාරිතැනගෙන් කලින් ලබාගෙන රහසේ එය ලකුණු කර මැතිවරණය හා ඡන්ද විමසීම් අවසන් වීමට ප්‍රථමයෙන් එය නැවත තේරීම්භාර නිලධාරි තැන වෙත ආපසු යැවිය යුතු බව පමණක් විස්තර කිරීම ප්‍රමාණවත් වේ. මුද්‍රා තබන ලද කවරයක බහා ආපසු යවනු ලබන ඔහුගේ මෙම ඡන්ද පත්‍රිකාව තැපැල් ඡන්දදායකයන්ගේ ඡන්ද පෙට්ටිය නමැති ඡන්ද පෙට්ටියක බහා තබනු ලැබ, මැතිවරණය හා ඡන්ද විමසීම නිමවී මැතිවරණ කොට්ඨාශයේ අනිකුත් ඡන්ද පෙට්ටි ආපසු ලැබී ඡන්ද ගණන් කිරීම ආරම්භ කිරීමට සූදානම් වූ විට අපේක්ෂකයන්ගේ සහ ඔවුන්ගේ නියෝජිතවරුන් ඉදිරිපිට දී මෙම තැපැල් ඡන්ද බහාලන ලද පෙට්ටිය අන්තිම ට විවෘත කරනු ලැබේ. අනතුරුව මෙම ඡන්ද පත්‍රිකා එලියට ගනු ලැබ මැතිවරණ කොට්ඨාශයේ අනිකුත් ඡන්ද පත්‍රිකා සමඟ ගලපම කිරීමෙන් පසුව එක් එක් අපේක්ෂකයාගේ ඡන්ද පත්‍රිකා වෙන් වෙන් වශයෙන් තෝරා ගණන් කරනු ලැබේ. තැපැල් ඡන්දදායකයන් වෙත යවනු ලබන්නේ ද ඡන්ද විමසීමේ දී භාවිතා කරනු ලබන අන්දමේ ඡන්ද පත්‍රිකාම ය. එමනිසා ඒවා නිකුත් කිරීමේ දී සහ එහා මෙහා යැවීමේ දී ඉතාමත් දැඩි ආරක්ෂා විධිවිධාන ඇති කිරීමේ අවශ්‍යතාවය එයින් ම සලකා ගත හැක.

මෙම තැපැල් ඡන්දය දීමේ ක්‍රමය ලංකාවේ දී පළමුවැනි වරට ක්‍රියාවට නගන ලද්දේ මෙම මැතිවරණයේ දී ය. එය මුළු රාජ්‍ය සේවය කෙරෙහි ම බලපාන ලදී. ඡන්ද පත්‍රිකා තැපැල් මඟින් එහා මෙහා යැවීම කරන ලද හෙයින් ඉතා උසස් අන්දමේ රැකවරණ අත්‍යාවශ්‍ය විය. එහි සුපරීක්ෂාකාරී සංවිධානය සහ සෑම දෙයක්ම නිවැරදි ලෙස ක්‍රියාවට නැංවීම මෙම මැතිවරණයේ දී ඇති වූ ඉතා විශාලම කාර්‍යයක් විය. මේ සම්බන්ධයෙන් ගනු ලැබූ පියවර ගැන මෙහි විස්තර සඳහන් කර නැත. නමුත්, දෙනු ලැබූ උපදෙස් අනුගමනය කිරීමෙන් සහ පත්තිවලට පැමිණීමෙන්, රාජ්‍ය සේවකයන් සහ ඔවුන්ගේ ඒ ඒ දෙපාර්තමේන්තු විසින් මුළු හිතින් ම දෙනු ලැබූ සම්පූර්ණ සහයෝගය නිසාත්, ඡන්ද පත්‍රිකා පැකැට්ටු එහා මෙහා යැවීමට තැපැල් අධිකාරීන් විසින් යොදා තුබුණ වැඩ පිළිවෙලවල් මනාසේ ක්‍රියාකරවීම නිසාත්, තේරීම් භාර නිලධාරීන් විසින් ඔවුන්ගේ වැඩ පිළිවෙල ද නිසි ලෙස ක්‍රියාත්මක කරවීම නිසාත්, සකස් කරනු ලැබූ අයුරුම මෙම ක්‍රමය ඉතාම හොඳින් ක්‍රියා කර වූයෙන්, එය සර්ව සම්පූර්ණ ලෙස සාර්ථක විය. රාජ්‍ය සේවකයන් 18,246 දෙනෙකුට මෙම තැපැල් ඡන්දය දීමේ පහසුකම් සලසා දෙන ලදී. එයින්, තැපැල් ඡන්ද පැකැට්ටු 18,246 ක් තැපෑලෙන් එහා මෙහා යැවීමට සිදුවූ නමුත්, ඉන් එකක්වත් නොමඟ ගියේවත් නැතිවූයේවත් නැත.

ඡන්ද කාඩ් (පෝල් කාඩ්)

මැතිවරණ කොට්ඨාශයක් භාර ලියාපදිංචි කිරීමේ නිලධාරියකු විසින් නාම ලේඛනයේ නම් පෙනෙන එක් එක් ඡන්දදායකයා හට නාමලේඛනයේ පෙනෙන අයුරු ඔහුගේ නම සහ ලිපිනය සහ ඔහුගේ ලියාපදිංචි කල අංකය, ඡන්ද කොට්ඨාශය, ඔහුට වෙන්කර ඇති ඡන්දපොළ සහ ඡන්දය විමසන දිනය සහ වේලාව දැක්වෙන දැන්වීමක් නිකුත් කිරීමට නීතියේ විධිවිධානයන්ගෙන් නියම කර ඇත. ඡන්ද කාඩ් නිකුත් කිරීම පිළිබඳ වූ මෙම නියමයෙන් අදහස් කරන ලද්දේ ඡන්දය විමසීමට අදාළ තොරතුරු සෑම ඡන්දදායකයකු හටම රජයෙන් ලබාදීමෙන් අපේක්ෂකයන්ගෙන් එවැනි තොරතුරු ගැන බලා නොසිට

ඡන්ද පොළට ගොස් සවකීය ඡන්දය දීමට පහසුකම් ඇති කිරීමට ය. ලියාපදිංචි කිරීමේ නිලධාරීන්ගේ කායණීලවල දී ඡන්ද කාඩ් 3,706,261ක් ලියා ඒවා තැපැල් මගින් බෙදා දීම සංවිධානය කළ යුතුවිය. මෙම ක්‍රමය ද ලංකාවේ පළමු වැනි වරට පටන් ගන්නා ලද්දක් විය. මෙයද තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවේ සහාය ඇතිව සම්මත කරගෙන සංවිධානය කරන ලදුව පෙබරවාරි 5 වැනි දින සිට 19 වැනි දින දක්වා වූ කාලය තුළ දී මෙම ඡන්ද කාඩ් බෙදා දෙන ලදී.

තැපැල් කන්තෝරුවලින් ලියුම් නොබෙදන ප්‍රදේශවල ඡන්දදායකයින්ට ඔවුන්ගේ ඡන්ද කාඩ් තමන් වෙසෙන ප්‍රදේශවල ලියුම් භාර ගන්නා (රිසීවින්) තැපැල් කන්තෝරුවල ඇති බවත් පැමිණ ඒවා භාර ගන්නා හැටියටත් අණ බෙර සහ දැන්වීම් මගින් දැනුම් දෙන ලදී. ඇත්ත වශයෙන් බෙදා දෙනු නො ලැබූ ඡන්ද කාඩ් මැතිවරණය දා ඡන්ද විමසීම නිමවන තුරුම සියලුම තැපැල් කන්තෝරුවල තබා තිබුණේය. පෝස්ට්මාස්ටර් ජනරාල්තුමාගේ සංඛ්‍යා සටහන් අනුව බෙදා දීම පිණිස නිකුත් කරන ලද ඡන්ද කාඩ් 3,706,261න් නොබෙදා හෝ භාරගනු නොලැබ හෝ ඉතුරු වී ඇත්තේ සියේට 0.5ක් පමණ ය.

මැතිවරණ රාජකාරි කටයුතු සඳහා නිලධාරීන්

දිවයින පුරා එකම දිනක දී මැතිවරණය පැවැත්ම මීට කලින් උත්සාහ නො කළේ මැතිවරණ කටයුතු පිළිබඳ පළපුරුදු දැනුම් ඇති නිලධාරීන් සෑහෙන සංඛ්‍යාවක් සහ පොලිස් නිලධාරීන් වුවමනා තරම් ලබා ගැනීමට හැකිවේ දෝ යන සැකයන් නිසා ය. එසේ වුවද, මෙම මැතිවරණය එකම දිනෙක පැවැත් වීමට තීරණය කර තිබුණ පමණක් නොව 89ක්ව තිබුණ මැතිවරණ කොට්ඨාශ ගණන 145 දක්වා වැඩිවීමෙන් ඡන්ද පොළවල් ගණන ද 1,200කින් වැඩිවී තිබිණ.

මෙයින් අවධාරණයෙන් ම සිදුවූයේ 1956 මැතිවරණය සඳහා අවශ්‍ය වූ නිලධාරීන් සංඛ්‍යාවට වඩා ඡන්දසථානාධිපතිවරුන් 1,200 දෙනෙකුත් ලිපිකරු වන් සහ අනිකුත් අය 5,000 සිට 6,000 දක්වා වූ සංඛ්‍යාවකුත් ඡන්ද විමසීමේ කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය වීමය.

නිලධාරීන් පුහුණු කරවීම

ඡන්ද විමසීමක් සාර්ථක ලෙස පැවැත්වීමට නම් ඡන්ද විමසීම පිළිබඳ මූලික කටයුතු, ඡන්ද විමසීමේ කටයුතු සහ ඡන්ද පත්‍රිකා ගණන් කිරීම ආදී මැතිවරණයට අදාල වූ රාජකාරිවලට සහායවන නිලධාරීන් සියලුදෙනාට ම ඔවුන්ගේ වැඩ පිළිබඳව හොඳ දැනුමකුත් මනා පුහුණුවකුත් ලබාදීම අවශ්‍ය විය. මැතිවරණයට අදල වූ කටයුතු සම්බන්ධයෙන් "තේරීම් භාර නිලධාරීන්ට උපදෙස්" යනුවෙන් උපදෙස් මාලාවකින් තේරීම්භාර නිලධාරීන්ට උපදෙස් දෙන ලදී. මෙම උපදෙස්වලට අතිරේක වශයෙන් අලුත් වැඩපිළිවෙල සහ තැපැල් ඡන්දය නිකුත් කිරීම, ඡන්ද කාඩ්, ප්‍රවාහන සංවිධානයන් සහ නිලධා රීන් පත් කිරීම ආදී ඔවුන් සතු කුඩු මහත් වගකීම් සම්බන්ධයෙන් ද උපදෙස් දෙන ලදී. රාජ්සභා ආඥාවේ මැතිවරණයට අදාල වූ විධිවිධාන ඉතා හොඳින් හදාරා මැතිවරණයක මූලික කටයුතු විධිමත් ලෙස කරගෙන යෑමට අවශ්‍ය වැඩ පිළිවෙලවල් සහ ක්‍රම සොයා ගැනීම ඔවුන් විසින් නිර්-උපදෙශයෙන්ම කරත්තකි.

ඡන්ද පොළක කටයුතුවල සාර්ථක භාවය මුළුමනින්ම රඳාපවතින්නේ එකී නිලධාරි මණ්ඩලයේ කාර්යක්ෂම භාවය උඩය. මැතිවරණ දිනයෙහි රාජකාරි කටයුතුවල යෙදවීම සඳහා නිලධාරීන් පුහුණු කිරීම අනිත් ලොකු ප්‍රශ්ණය විය. ඒ ඒ දිස්ත්‍රික්කවල නිලධාරීන් පුහුණුව තේරීම්භාර නිලධාරීන්ට පවරන ලදී. කොළඹ නගරයේ සහ දෙහිවල-ගල්කිස්ස ප්‍රදේශයේ සේවයේ නියුක්තවූ 10,000 සිට 12,000 පමණවූ නිලධාරීන් පුහුණු කිරීමේ කාර්ය්‍ය මැතිවරණ දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රධාන කාර්ය්‍යාලය වෙත පැවරිණ.

දිවයින පුරාම පවත්වන ලද පුහුණු කිරීම් බොහෝ සෙයින් එක සමාන විය. පුහුණු කිරීමේ දී අවධාරණය දැක්විය යුතු කරුණු "උපදෙස් චක්‍රලේඛයක" මාර්ගයෙන් තේරීම් භාර නිලධාරීන් වෙත යැවිණ. පුහුණු කිරීමේ දී භාවිතා කරන ලද ක්‍රමයන් මෙසේ විය :—

(1) සෑම ඡන්දස්ථානාධිපතිවරයකුටම සහ මැතිවරණ කටයුතු සඳහා රාජකාරියට කැඳවනු ලැබූ ලිපිකරුවන්ටම මුද්‍රිත උපදෙස් මාලාවක් සැපයීම.

(2) ඡන්දස්ථානාධිපතිවරුන්ට දෙශනා පැවැත්වීම සහ ඡන්දපොළක කටයුතු නිරූපනය කර දැක්වීම.

(3) ලිපිකරුවන්ට දෙශනා පැවැත්වීම සහ ඡන්ද පොළක කටයුතු නිරූපනය කර දැක්වීම.

(4) මැතිවරණයදට කලින් දින පස්වරුවෙහි දිවයිනේ සෑම ඡන්ද පොළක්ම භාර ඒ ඒ ඡන්දස්ථානාධිපතිවරයා විසින් අත්හදා බැලීමේ ව්‍යාජ ඡන්ද විමසීමක් පවත්වා තමාගේ නිලධාරි මණ්ඩලයේ සියලු දෙනාම පැමිණ ඇති බවත් පසුදින ඔවුන්ට හිමි රාජකාරි පිළිබඳව හොඳ දැනුමක් ඇති බවත් දැන සැහීමට පත්වීම.

මුද්‍රිත උපදෙස් මාලා පිටපත් ඡන්දස්ථානාධිපතිවරුන්ට සහ ලිපිකරුවන්ට බෙදා දෙන ලදී. කොළඹ නිලධාරි පිරිස වූ ඡන්දස්ථාධිපතිවරු 3162 දෙනෙකු හා ලිපිකරුවන් 5536 දෙනෙකු උදෙසා පන්ති පවත්වන ලදී. එසේ ම දිවයිනේ අනිත් දිස්ත්‍රික්කවල දී ද ඡන්දස්ථානාධිපතිවරුන් 5416 දෙනෙක් සහ ලිපිකරුවන් 11,565 දෙනෙක් පුහුණු කරවන ලදී.

ලිපිකරුවන්ට දෙසුම් පැවැත්වීම අලුතෙන් ආරම්භ කරන ලද්දක් විය. කලින් මැතිවරණ වලදී ඡන්දස්ථාන ලිපිකරුවන් විසින් කළ යුතුවූ රාජකාරි ඉතා සුළුපටු වූ හෙයින් ඔවුන්ට පුහුණුවක් ලබාදෙන ලද්දේ මුද්‍රිත උපදෙස් පත්‍ර වලින් සහ මැතිවරණයට කලින් දින පස්වරුවෙහි ඡන්දපොළවලදී ම ඒ ඒ ජ්‍යෙෂ්ඨ ඡන්දස්ථානාධිපතිවරුන් පවත්වන අත්හදා බැලීමේ ව්‍යාජ ඡන්ද විමසීම් පැවැත්වීමෙන් ය. මෙයට පෙර ඡන්ද විමසීම් පිළිබඳ රාජකාරි කටයුතුවල යෙදී නැත්තා වූ බොහෝ අලුත් වර්ගවලට අයත් රජයේ සේවකයන් මේ වතාවේ ඡන්ද විමසීමේ රාජකාරි කටයුතුවල යෙදීමට කැඳවනු ලැබූ නිසා දෙශනා පැවැත්වීමෙන් සහ ඡන්ද විමසීමක් පවත්වන ආකාරය ක්‍රියා කරවා දැක්වීමෙන් ඔවුන් පුහුණු කරවනු ලැබීය. මන්ද සෑම රජයේ නිලධාරියෙකු ම ස්වකීය ඡන්ද විමසීමේ කටයුතු භාර ගැනීමට පෙර ඡන්ද විමසීම් පැවැත්වීමේ ක්‍රියා පිළිබඳ සහ ඡන්ද පොළවල් සකස් කිරීමාදී කටයුතු ගැන හොඳ දැනුමක් ලබා සිටීම අවශ්‍ය වූ හෙයිනි.

පෙබරවාරි 15 සිට මාර්තු 10 දක්වා පමණ වූ කාලය තුල ලංකාවේ සෑම පළාත කම නිලධාරීන් පුහුණු කිරීම ඉතා පෘථුල ලෙස පවත්වන ලදී. නිලධාරීන් සඳහා සෑම තැනකම වාගේ පන්ති පැවතිණ. පුහුණු කිරීමේ පන්තිවලින් ලත් ප්‍රයෝජනයේ ප්‍රතිඵල විදහා පෙන්වමින් මාර්තු 19 වැනිදා පවත්වන ලද මහා මැතිවරණය ඉතා විශිෂ්ඨ අන්දමින් පවත්වා නිම කරණ ලදී.

තේරීම් භාර නිලධාරීන් විසින් යවනු ලබන තැපැල් ඡන්ද ලියවිලි භාරව කටයුතු කරන ඒ ඒ දෙපාර්තමේන්තුවල සහතික කිරීමේ නිලධාරීන්ට ද ඡන්ද ස්ථානාධිපතිවරුන්ට මෙන්ම තැපැල් ඡන්ද කටයුතු පිළිබඳ පුහුණුවක් ලබාදීම සඳහා පෙබරවාරි මුල් භාගයේ දී දිවයින පුරාම වාගේ අභ්‍යාස පන්ති පවත්වන ලද බව ද මෙහි ලා සඳහන් කිරීම උචිත සේ හඟිමු.

සහතික කිරීමේ නිලධාරියකුගේ කාර්‍ය්‍ය සුළු වුවත් වැදගත් විය. සුරක්ෂිත භාවය සහ මැතිවරණයේ තැපැල් ඡන්ද අංශයේ කටයුතු මනා ලෙස පැවැත්වීම සඳහා මෙම කාර්‍ය්‍ය භාරවන්නා වූ සහතික කිරීමේ නිලධාරීන් විසින් කළ යුතු වූ වැඩ කටයුතු නිවැරදිව කිරීමට ඔවුන් විසින් දැන සිටීම අවශ්‍ය විය. මෙම කටයුත්තේ දී ද කොළඹ නිලධාරීන් මැතිවරණ දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රධාන කාර්‍ය්‍යාලය විසිනුත් දිස්ත්‍රික්කවල නිලධාරීන් ඒ ඒ දිස්ත්‍රික්කවල තේරීම් භාර නිලධාරීන් විසිනුත් පවත්වන ලද පන්තිවල දී පුහුණු කරවන ලදී. මෙයින් ද අපේක්ෂා කරන ලද සම්පූර්ණ ප්‍රතිඵල ලැබිණ. තැපැල් ඡන්ද ලියවිලි අඩංගු පැකැට්ටු 18,000ක් පමණ තේරීම් භාර නිලධාරීන් විසින් නිකුත් කොට ආපසු ගෙන්වා ගන්නා ලදී. ඒවා පිළිබඳ කටයුතු කිරීම සහතික කිරීමේ නිලධාරීන් විසින් ඉතා සතුටුදායක ලෙස සහ කාර්‍ය්‍යක්ෂම ලෙස කරන ලදී.

බඩුබාහිරාදිය සහ ලිපි ද්‍රව්‍ය

මැතිවරණය පැවැත්වීමට අවශ්‍ය බඩුබාහිරාදිය සහ ලිපි ද්‍රව්‍ය ඉල්ලමින් තේරීම් භාර නිලධාරීන් විසින් එවනු ලබන ඉල්ලීම් ඉටුකර දීමට බඩුගබඩා අධිකාරිතැන සමඟ පිළිවෙල කර ගන්නා ලදී. මැතිවරණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මුහුණ දිය යුතුවූ ප්‍රශ්නයක් වූයේ ඉතා කෙටි කාලයක් තුළදී අතිරේක ඡන්ද පෙට්ටි විශාල සංඛ්‍යාවක් සාදවා ගැනීම ය. මේ සඳහා අවශ්‍ය සෑම සහායයක් ම ආණ්ඩුවේ කර්මාන්ත ශාලා ඉංජිනේරු තැනගෙන් ලැබිණ. ඒ නිසා සති 12 ක කාලයක් තුළ දී ඡන්ද පෙට්ටි 3,250ක් සාදා ගැනීමට හැකි විය. තව වැඩිපුර පෙට්ටි 300ක් ජාතික සුළු කර්මාන්ත ආයතනය මගින් ද සාදා දෙන ලදී. සියලුම බඩු ද්‍රව්‍යයන් සහ ලිපි ද්‍රව්‍යයන් කලට වේලාවට බෙදා දෙන ලදින් ඒවා කච්චේරිවලට ලැබුණ පසු හරි වැරදි බලා නොයෙකුත් ඡන්ද පොළවල් වෙත යවන ලදී. ඉන් සමහරක් මැතිවරණය දාට කලින් යැවූ අතර අනිත්වා ඡන්දස්ථානාධිපතිවරුන් විසින් ගෙන යන ලදී.

ගමනා ගමනයන් පිළියෙල කිරීම

ඕනෑම මැතිවරණයක් හොඳින් පැවැත්වීමට නම් ප්‍රමාණවත් ප්‍රවාහන පහසුකම් තිබීම අවශ්‍ය ය. එය වඩාත් අවශ්‍ය වන්නේ එකදා මහා මැතිවරණයක් පැවැත්වීම සංවිධානය කිරීමේ දී ය. මාර්තු මැතිවරණය සම්බන්ධයෙන් ප්‍රවාහන ක්‍රම ගණනාක් පිළිබඳව කටයුතු සකස් කිරීම අවශ්‍ය විය.

(1) තේරීම් භාර නිලධාරීන්ගේ කායඹාලවල සිට ඔවුන් භාරයේ පවත්නා දිස්ත්‍රික්කවල ඡන්ද පොළවල් වෙත සහ ඒවායේ සිට ආපසු නිලධාරීන් සහ බඩු බාහිරාදිය ගෙනයාම සඳහා ප්‍රමාණවත් වාහන සංඛ්‍යාවක් තිබීම අවශ්‍ය විය.

(2) තේරීම් භාර නිලධාරීන්ගේ නිලධාරි සංඛ්‍යාවල ඌන පූර්ණ වශයෙන් ඒ ඒ තේරීම් භාර නිලධාරීන් වෙත කොළඹින් යැවුණ නිලධාරීන් ගෙනයෑමට සහ ආපසු ගෙන ඊමට සෑහෙන තරම් ප්‍රවාහන පහසුකම් අවශ්‍ය වීම.

(3) ඡන්දදායකයන් එහා මෙහා ගෙනයාම සඳහා අපෙක්ෂකයන් විසින් වාහන යෙදවීම තහනම් කෙරෙන අලුත් ව්‍යවස්ථාවක් මැතිවරණ ආඥා පනතට එකතු කරන ලද හෙයින් ඡන්දදායකයන්ට එහා මෙහා යෑම සඳහා සෑහෙන ප්‍රමාණ මහජන ප්‍රවාහන පහසුකම් සැලසීම මෙම මැතිවරණයේ දී ඇතිවූ අලුත් ප්‍රශ්ණයක් නිසා එය විසඳීමට ද ප්‍රමාණවත් මහජන ප්‍රවාහණ පහසුකම් යෙදවීම ද අවශ්‍ය වීම.

තේරීම් භාර නිලධාරීන්ගේ වුවමනාවන් පිරිමසාලන අටියෙන් සෑම දෙපාර්තමේන්තුවකින්ම ලබා ගතහැකි වාහනවල සංඛ්‍යා සටහන ලබාගෙන එක් එක් තේරීම් භාර නිලධාරි තැනගේ අවශ්‍යතාවය අනුව ඒවා බෙදා දෙන ලදී. කොළඹ සිට නොයෙක් කච්චේරිවලට නිලධාරීන් ගෙන යන ලද්දේ දුම්රියෙනි. දැනට පවත්නා දුම්රිය සේවය තව තවත් තරකරමින් විශෙෂ දුම්රිය ද යොදවමින් ලංකාණ්ඩුවේ දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මෙම කායඹය සපුරාලන ලදී. දුම්රියේ ගමන් කළ නිලධාරීන් දුම්රිය පොළවලදී බැස්ස පසු ඔවුන්ට නියමිත ඡන්ද පොළවලට යෑමට තේරීම් භාර නිලධාරීන් විසින් විශෙෂ බස්රථ හෝ වෙනත් වාහන පිළියෙල කර තිබුණි. ඡන්ද පොළවලට යෑමට පමණක් නොව ඡන්දපොළවල සිට ආපසු කොළඹට පැමිණීම පිණිස ද මෙම ප්‍රවාහන පහසුකම් සලස්වන ලදී. මෙම දුම්රියවලින් සමහරක් ඉතාම පාන්දරින් පිටත්වීම හෝ රාත්‍රියේ ප්‍රමාද වී ආපසු පැමිණීම නිසා කොළඹ සිට හැතැප්ම 15 ක අඩි විශ්කම් පිටකොටුවේ ප්‍රධාන බස් නැවතුම් පොලේ සිට විශෙෂ බස් ධාවනය කරවීමටත් මැතිවරණ කටයුතු අවසන් කොට ආපසු පැමිණෙන නිලධාරීන්ට ආපසු ගෙවල් දෙරවල් කරා යාම සඳහා රාත්‍රිය මුළුල්ලේ ම වාගේ කොටුවේ දුම්රියපොලේ සහ පිටකොටුවේ ප්‍රධාන බස් නැවතුම් පොලේ සිට විශෙෂ බස් ධාවනය කරවීමටත් ලංකා ගමනා ගමන මණ්ඩලයත් සමඟ කටයුතු සංවිධානය කර ගන්නා ලදී.

කලින් පවත්වනු ලැබූ මැතිවරණවල කටයුතු සඳහා නොයෙකුත් සමාගම්වලින් බස් රථ ලබා ගැනීම කළ හැකි විය. නමුත් මෙම මැතිවරණයේ දී දිවයින මුළුල්ලේ ම මහජන ගමන් පහසුව ද ප්‍රමාණවත් වන අන්දමින් පැවැත්විය යුතුවූ නිසා, මැතිවරණ කටයුතු සඳහා නිලධාරීන් එහා මෙහා ගෙනයාමට ලංකා ගමනා ගමන මණ්ඩලයෙන් බස් රථ ලබා ගැනීම සැලකිය යුතු අන්දමින් අඩු කිරීමට සිදුවිය.

ඡන්ද දායකයන්ට තම තමන්ගේ ඡන්දපොළවලට යා ගැනීමට උපකාර කිරීම් වස්, ලංකා ගමනා ගමන මණ්ඩලය විසින් සවකීය ප්‍රාදේශික කළමනාකාර වරුන්ගේ මාර්ගයෙන් තේරීම් භාර නිලධාරීන් සමග ද සාකච්ඡා කිරීමෙන් පසුව සාමාන්‍ය බස් රථ සේවයන් යොදා නොමැති පාරවල් ද ඇතුලු වූ වාහන යාහැකි දිවයිනේ සෑම පාරකම බස්රථ ධාවනයක් ඇති කරවන ලදී. දැනට පවත්නා බස්රථ සේවාවන් තව තවත් දියුණු කිරීමත් සාමාන්‍යයෙන් බස්රථ ධාවනය නොකෙරෙන පාරවල සැකිලි බස් සේවයක් ඇති කිරීමත් නිසා ඡන්දදායක යන්ට කරදරයක් නොමැතිව ඡන්දපොළවලට යාගත හැකිවූවා පමණක් නොව, 19 වැනි දින පැවති මාර්තු මැතිවරණයේ දී ඡන්දය දීමට විශාලම ඡන්දදායක සංඛ්‍යාවක් පෙරමුණට ඒම ද මෙම ප්‍රවාහන පහසුකම් නිසාම සිදුවූ බවට කිසිදු සැකයක් නැත.

මැතිවරණ ව්‍යාපාර—මන්ත්‍රීධුරාපෙක්ෂකයන්ට විශෙෂ පහසුකම්

කලින් වතාවල පැවති මහා මැතිවරණයන් පිළිබඳ ව්‍යාපාරවලට වඩා විශෙෂ පහසුකම් අපෙක්ෂකයන්ට සහ දෙශපාලන පක්ෂවලට ලැබීම මෙම මැතිවරණ ව්‍යාපාරවල විශෙෂ ලක්ෂණයක් වීය. එසේ ලැබුණ පහසුකම් නම්, තම තමන්ගේ ඡන්දදායකයන් වෙත මැතිවරණ ප්‍රචාරක ලියවිලි නොමිලයේ තැපැල් මගින් යැවීමේ පහසුකම මන්ත්‍රීධුරාපෙක්ෂකයන්ටත්, මැතිවරණයට කලින් ලංකා ගුවන් විදුලියෙන් ප්‍රකාශණයක් ප්‍රචාරය කර හැරීමේ පහසුකම දෙශපාලන පක්ෂවලටත් හිමිවීමය. මැතිවරණ ප්‍රචාරක ලියවිලි නොමිලයේ තැපෑලෙන් යැවීම ව්‍යවස්ථානු කූලව කළ යුත්තක් වූ අතර ගුවන් විදුලි ප්‍රචාරය රජයේ නියෝගයෙන් සිදු කරන ලදී. මන්ත්‍රීධුරාපෙක්ෂකයකු විසින් නාම යෝජනා දින සිට මැතිවරණයට 7 දිනකට කලින් වූ දින දක්වා වූ කාලය තුළ ඕනෑම වේලාවක නාමලේඛනයේ නම පෙනෙන තමාගේ සෑම ඡන්දදායකයකු හටම, මැතිවරණ ලියවිලි අඩංගු එක් පැකැට්ටුවක් තැපෑලෙන් නොමිලයේ යැවීමට හැකිවන සේ රාජසභා ආඥාවේ 92 සී වැනි වගන්තියෙන් විධිවිධාන යොදා තිබේ. යවනු ලබන පැකැට්ටු වල බර ප්‍රමාණය හෝ යැවෙන අන්දම—සාමාන්‍ය තැපෑලෙන් ද ලියා පදිංචි කළ තැපෑලෙන් ද යන්න—ගැන හෝ විධිවිධානවල පැහැදිලි ලෙස සඳහන් කර නොමැත. මන්ත්‍රීධුරාපෙක්ෂකයන්ගේ අදහස් ද කල්පනාවට ගනිමින් මේසා විශාල තැපෑලක් ගැන ක්‍රියා කිරීමේ දී තැපැල් අධිකාරීන්ට ඇතිවිය හැකි කරදර බොහෝ දුරට අඩු කර ලමින් පෝස්ට්මාස්ටර් ජනරාල්වරයා සමඟ සාකච්ඡා කොට පාලනය කිරීමේ පහසු වැඩ පිළිවෙලක් යොදා ගන්නා ලදී. ඡන්දදායක යන්ට බෙදා දීම පිණිස මැතිවරණ ප්‍රචාරක ලියවිලි පැකැට්ටු 15,00,000 ක් පමණ තැපැල් කන්තෝරුවලට ලැබිණ. මන්ත්‍රීධුරාපෙක්ෂකයන්ගෙන් සෑහෙන සංඛ්‍යාවක් මෙම වරප්‍රසාදයෙන් ප්‍රයෝජන ගෙන නැති බව පෙනේ. මීට හේතුව සමහර විට ඔවුන්ගේ ලියවිලි ඔවුන් විසින් ම හෝ ඔවුන්ගේ මැතිවරණ නියෝජිතවරුන් ලවා සවකීය ඡන්දදායකයන්ට භාර දීම මැනවයි සලකාගෙන වෙන්නට පුළුවන.

ගරු අග්‍රාමාත්‍යවරයා විසින් නිකුත් කරනු ලැබූ රාජ්‍ය නියෝගයක් අනුව මාර්තු මහා මැතිවරණයේ දී මැතිවරණයට කලින් දෙශපාලනමය ප්‍රචාරයන් කිරීම සඳහා දී ඇති වරප්‍රසාදයෙන් ප්‍රයෝජනය ගන්නා ලෙස ගුවන් විදුලි අධ්‍යක්ෂවරයා විසින් සියලුම දෙශපාලන පක්ෂවලට ආරාධනා කරන ලදී. මේ ප්‍රචාරය සිංහල, දෙමළ සහ ඉංග්‍රිසි යන භාෂා තුනෙන්ම කළ හැකි විය.

මෙම පහසුකම මෙසේ සලසා දී ඇත්තේ ලංකාවේ මැතිවරණ ඉතිහාසයේ පළමුවැනි වරට ය.

එක් එක් දේශපාලන පක්ෂයට විනාඩි පහළොවේ ප්‍රචාර හතරක් බැගින් දෙන ලදී. මෙම ප්‍රචාරයන් නාම යෝජනා දින සිට මැතිවරණ දට දින 3 කට කලින් ද වනතුරු මාස දෙකහමාරක් තුළ ඕනෑම දිනයක පැවැත්විය හැකි වීය. පළමුවැනි ප්‍රචාරයෙන් පක්ෂයේ ප්‍රකාශණයත්, අනතුරුව පැවැත්වෙන අනිත් ප්‍රචාරයන් තුනෙන් එකී ප්‍රකාශනවල විස්තර දැන්වීමත් අපේක්ෂා කරන ලදී. දේශපාලන පක්ෂ 23 න් විසි එකක් මාර්තු මහා මැතිවරණයේ දී සැලසුණු මෙම වරයෙන් ප්‍රයෝජන ලබා ගත්හ.

මැතිවරණ ව්‍යවස්ථාවේ අලුත් විධිවිධාන සම්බන්ධයෙන් මහජනයාට දැනුම් දීම පිළිබඳ නිවේදනය :

මෙයට කලින් ද සඳහන් කරන ලද අයුරු අපේක්ෂකයන් සහ මහජනයා කෙරෙහි බලපාමින් පැවති වර්තමාන මැතිවරණ ව්‍යවස්ථාවට වැදගත් සංශෝධන රාශියක්ම 1959 අංක 11 දරණ පාර්ලිමේන්තු මැතිවරණ සංශෝධන පනතින් ඇති කරන ලදී. මෙම අලුත් ව්‍යවස්ථාවල ගැබ්වී ඇති මෙම වැදගත් විධානයන් සම්බන්ධයෙන් නීතිමය වූ හෝ නොවූ උපදෙස් සෙවීමට රිසිවී නම් එසේ කිරීමට ව්‍යවස්ථාවල ගැබ්වී ඇති වැදගත් විධානයන් සම්බන්ධයෙන් නීතිමය වූ හෝ හැකිවනු පිණිස මෙම විධි විධානයන් අපේක්ෂකයන්ගේ හා මහජනයාගේ දැන ගැනීම පිණිස භාෂාත්‍රයෙන් ම සැකසුණු දැන්වීම් වශයෙන් නොයෙකුත් පුවත් පත්වල පළකරවීම මැනවයි හැඟී යන ලදී.

මාර්තු මහා මැතිවරණ සම්බන්ධයෙන් දැන්වීම් නිකුත් කරන ලද කරුණු :—

ඇප මුදල් සහ පිළිගත් ලකුණු පිළිබඳව දේශපාලන පක්ෂවලට දැනුම් දීමේ දැන්වීම.

ඇප මුදල් සඳහා පිළිගනු ලැබූ පක්ෂ සහ කොමසාරිස්වරයා විසින් තීරණය කරනු ලැබූ ලකුණු සම්බන්ධයෙන් වූ දැන්වීම.

පත්‍රිකා සහ විශාල දැන්වීම් ප්‍රදර්ශණය සහ අයුතු බලපෑම් සම්බන්ධයෙන් මහජනයාට දැනුම් දෙන දැන්වීම.

තැපැල් ඡන්දය සම්බන්ධයෙන් රාජ්‍ය සේවකයන්ට දැනුම් දෙන දැන්වීම,

නිලමය ඡන්ද කාඩ් නිකුත් කිරීම පිළිබඳව ඡන්දදායකයන්ට කෙරෙන දැන්වීම.

ඡන්දදායකයන් වාහන වලින් ගෙන යාම සම්බන්ධයෙන් වූ යම් යම් වියදම් ප්‍රකාශණයන් නීති විරෝධී බවත් එවැනි නීති විරෝධී ක්‍රියාවන්ට නියමිත දඬුවම් ගැන මහජනයාට දැනුම් දෙන දැන්වීම.

මැතිවරණ දිනය—1960 මාර්තු 19 වැනිදා.

මැතිවරණය සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රධානතම සංවිධාන කාර්යයන් මාර්තු 12 වැනිදා වනවිට නිමවන ලදී. ඊළඟ සතිය තුළදී එනම්, 15 වැනිදා සිට කරන ලද ප්‍රධාන කාර්යය වූයේ කොළඹ සහ අනිකුත් ස්ථානවල සහ දිස්ත්‍රික්කවලත් සිටින නිල

ධාරීන් 19 වැනිද මහා මැතිවරණයට සූදානමින් සිටිනසේ ඒ ඒ තැන්වලට යැවීම යි. ඡන්දස්ථාන කටයුතු භාර නිලධාරීන්ට නිකුත් කර ඇති සාමාන්‍ය උප දෙස් අනුව 18 වැනිද සවස සෑම ඡන්දපොළවලම නිලධාරීන්ගේ "නම් අඩගැසීම්" පවත්වන ලදී. තවද මැතිවරණය ද තම තමන්ගේ සහායක නිලධාරීන්ට නියම කර ඇති කටයුතු ගැන ඔවුන්ට මනා අවබෝධයක් ඇද්දැයි දැන ගැනීම පිණිස ඡන්දස්ථානාධිපතිවරුන් විසින් අත්හදා බැලීම්වස් ව්‍යාජ ඡන්ද විමසීම් පවත්වා බලන ලදී.

මාර්තු 19 වැනිදා දිවයින පුරා පැවැත්තේ ශාන්ත දාන්ත මැතිවරණයකි. තැන් තැන්වල රැස්වී සිටින සෙනග කණ්ඩායම් නොදක්නා ලදී. කැළඹීම් හෝ තැති ගැනීම් කිසිවක් නොවීය. කැළඹීම් අඩුවීමට ප්‍රධාන වශයෙන් උපකාර වී ඇත්තේ මැතිවරණ නීතියට එකතු කරනු ලැබූ අලුත් සංශෝධනයන් අතර වූ ඡන්දදායකයන් එහා මෙහා ගෙනයාමට රථ වාහන යෙදවීමේ තහනම සහ ධජ, පතාක හා විශාල දන්වීම් ආදිය ප්‍රදර්ශණය කිරීමේ තහනමත් ය. ඡන්දපොළවල් අසල සාමාන්‍යයෙන් ඉදි කෙරෙන එක් එක් අපේක්ෂකයාගේ ඡන්ද කඳවුරු එතරම් අවශ්‍ය නොවන බව පෙන්වීමට නිලමය ඡන්ද කාඩ් නිකුත් කිරීම උපකාර වත් වීය. ඡන්ද කාඩ් අතැති වූ සෑම ඡන්ද දායකයකුහටම කිසිම කරදරයක් නොමැතිව ඔවුන්ට හිමි ඡන්ද පොළට ගොස් ඡන්දය ලබා ගත හැකි වූයේ තමන්ගේ ඡන්දය දීමට උපකාර වීම පිණිස අවශ්‍ය සෑම තොරතුරක් ම නිලමය ඡන්ද කාඩ් පතේ සඳහන් කර ඇති හෙයිනි.

මැතිවරණයට අදාල වූ පොලිස් සහ ආරක්ෂක සංවිධානයන් සම්බන්ධයෙන් පොලිසිය මුහුණ දිය යුතුවූයේ අවශ්‍ය තරම් බලකායක් යෙදිය හැකිදැයි යන ප්‍රශ්ණයට පමණි. මෙය පොලිසිය විසින් ලෙහෙසියෙන් විසඳන ලදී. බොහෝ ඡන්දපොළවල මුර සේවයට එක පොලිස් කොස්තාපල්වරයකු බැගින් යොදවා හොර ඡන්ද ආදිය සම්බන්ධයෙන් ඇතිවන පැමිණිලි ගැන සෙවීමට මුර සංචාර යෙහි යෙදීම සඳහා ජංගම මුර සංචාරක කණ්ඩායම් යොදන ලදී. පොලිස් සං විධානයේ ඇති සාර්ථක භාවය දිවයින පුරා පැවති සන්සුන් හා සාමකාමී මැති වරණයෙන් මොනවට ඔප්පු වීය. පොලිස් සංඛ්‍යා සටහන් අනුව මෙම මැති වරණයේ දී හොර ඡන්ද දීමට ප්‍රයත්න දරණ ලදැයි රපෝර්තු කරන ලද ගණන 125 ක් පමණකි.

ඉතාම වැඩි සංඛ්‍යාවක් සහ ඉතාම අඩු සංඛ්‍යාවත් ඡන්දය දෙනු ලැබූ මැතිවරණ කොට්ඨාශ සහ ඒවාට පැමිණ ඡන්දය දුන් ඡන්දදායක සංඛ්‍යාවන් බෙදා දැක්වීම :—

	සියේට 80 හෝ ඊට වැඩියෙන් ඡන්ද දෙනු ලැබූ මැති වරණ කොට්ඨාශ ගණන	සියේට 70 වත් 80 වත් අතර ඡන්දය දෙනු ලැබූ මැතිවරණ කොට්ඨාශ ගණන	සියේට 60 වත් 70 වත් අතර ඡන්දය දෙනු ලැබූ මැතිවරණ කොට්ඨාශ ගණන	සියේට 50 ට අඩුවෙන් ඡන්දය දෙනු ලැබූ මැති වරණ කොට්ඨාශ ගණන
1960 මාර්තු ...	39	97	8	1

සටහන් වී ඇති ඉතාම වැඩි සියේට ගණන් පහ :—

මැතිවරණ කොට්ඨාශයේ නම		මැතිවරණ කොට්ඨාශයේ ඡන්දදායක සංඛ්‍යාව		දෙනු ලැබූ ඡන්ද ගණන මුළු ඡන්ද ගණන		සියේට ගණන
පද්දිරිප්පු	...	19,429	...	17,469	...	89.9
නින්තාවූර්	...	21,087	...	18,395	...	87.2
ගලිගොමුව	...	24,569	...	21,017	...	85.5
හොරණ	...	33,713	...	28,879	...	85.5
දැදිගම	...	29,061	...	24,655	...	84.8

සටහන් වී ඇති ඉතාම අඩු සියේට ගණන් පහ :—

මහියන්ගන	...	15,909	...	8,804	...	55.3
බිබිලේ	...	16,410	...	10,275	...	62.6
අනුරාධපුර	...	19,067	...	12,082	...	63.3
කිලිනොච්චි	...	13,991	...	9,079	...	64.8
ත්‍රිකුණාමලය	...	19,024	...	12,548	...	65.5

ඡන්ද ගණන් කිරීම

මැතිවරණයක ඡන්ද ගණන් කිරීම වනාහි, එකී මැතිවරණය පිළිබඳ කටයුතු සංවිධානයේ උච්චාවස්ථාව වන්නේ ය. ඡන්ද ගණන් කිරීම හැකි තරම් ඉක්මනින් අවසන් කිරීමට තේරීම් භාර නිලධාරීහු සහ මන්ත්‍රීධුරාපෙක්ෂකයෝ කැමති වෙති. නමුත් ඒ එක්කම ඡන්ද ගණන් කිරීමේ කාර්‍ය්‍යය ඉතාම නිවැරදි ලෙස සහ විශෙෂ ප්‍රවේසමින් කිරීමේ වැදගත් කමද තේරීම් භාර නිලධාරීන් විසින් අමතක නොකරන නමුත් මහා මැතිවරණයක ප්‍රතිඵල දකින තුරු සිත්වල ඇතිවන නොසන්සුන්කම ඉමහත් නිසා, මන්ත්‍රීධුරාපෙක්ෂකයෝ සහ නිලධාරීහු ගණන් කිරීමේ දී තව තවත් උනන්දු වන්නා හ. ගණන් කිරීම ආරම්භ කිරීම ප්‍රමාද වෙත්ම මෙම නොසන්සුන් භාවය තව තවත් වැඩිවෙයි. කරුණු මෙසේ හෙයින් අනුගමනය කරනු ලබන සාමාන්‍ය ප්‍රතිපත්තිය වී ඇත්තේ ඡන්ද විමසීම අවසන්වූ පසු හැකිතාක් ඉක්මනටත් සාධාරණවත් ඡන්ද ගණන් කිරීම ආරම්භ කිරීමයි. මෙසේ කිරීමෙන් මුළු රාත්‍රියක් තිස්සේ ඡන්ද පෙට්ටි ආරක්ෂා කිරීම සඳහා යෙදිය යුතුවන ප්‍රබල ආරක්ෂක සංවිධානයන් යෙදීම අවශ්‍ය නොවීමේ වාසිය සැලසෙන්නේ ය. තවද ඡන්ද විමසීම නිමවූ තැන් පටන් ගණන් කිරීම ආරම්භ කෙරෙන තුරු ඡන්ද පෙට්ටි ආරක්ෂා කිරීම සම්බන්ධයෙන් සකසා ඇති ආරක්ෂා සංවිධානයන් ගැන අනවශ්‍ය සැකයක් ඇති කර ගන්නා මන්ත්‍රීධුරාපෙක්ෂකයන්ගේ සැක දුරු කිරීමේ බලයක් ද එහි ඇති වන්නේ ය.

තේරීම් භාර නිලධාරීන් විසින් ඔවුන්ගේ ගණන් කිරීමේ කාමරවල ගණන් කිරීම කරගෙන යාම සඳහා පෘථුල වැඩ පිළිවෙළවල් සහ මනා සංවිධානයන් ඇති කළහ. එමනිසා ගණන් කිරීමේ කාර්‍ය්‍යය හිරිහැර හෝ කරදර කිසිත් නොමැතිව පැවැත්විණ. මේ සඳහා අවශ්‍ය නිලධාරීන් තෝරා ගෙන පුහුණු කරන ලදී. මාණ්ඩලික තත්ත්වයේ සිටි ගණන් කිරීම් භාර සමීක්ෂකවරුන්ට ද විස්තර සහිත උපදෙස් දෙන ලදී. ගණන් කිරීම සම්බන්ධයෙන් යම්කිසි ප්‍රශ්ණයක් මතු

වුවහොත් ඒ සම්බන්ධයෙන් ගතයුතු පියවරවල් ගැන මනා දැනීමක් ගණන් කිරීම භාර හැම දෙනෙකුට ම ලැබෙන සේ සහකාර තේරීම් භාර නිලධාරීන් සහ අනිකුත් මාණ්ඩලික නිලධාරීන් සමග සාකච්ඡා ද පවත්වන ලදී.

මැතිවරණ ප්‍රතිඵල දැකීමට මහජනයා ද නොඉවසිලිමත් ආශාවකින් යුතුව බලා සිටියහ. වඩාමත් උද්‍යොගිමත් භාවයක් දක්වන මහජනයා පළමුවෙන් ප්‍රතිඵල දැන ගැනීමට බොහෝ විට ගණන් කරන ස්ථානය වටා රැස්වූහ. වුවමනා වුවහොත් ඔවුන්ගේ කටයුතු පාලනය කිරීම පිණිස ගණන් කරන ස්ථාන ඇතුළතින් සහ පිටතින් ආලෝක කර මුදු සංගීත ප්‍රචාරයක් ද කරණ ලදී. ගුවන් විදුලි ප්‍රචාරක නිලධාරීන් විසින් රාත්‍රිය මුළුල්ලේ ම මැතිවරණ ප්‍රතිඵල ප්‍රචාරය කිරීමට ද කටයුතු යොදන ලදී.

තේරීම් භාර නිලධාරීන් 21 දෙනා විසින් ගණන් කිරීමේ කාර්‍ය්‍ය සඳහා සහකාර තේරීම් භාර නිලධාරීන් ඇතුළුව මාණ්ඩලික නිලධාරීන් 1,000 දෙනෙකුගේ සහ ලිපිකරුවන් සහ අනිකුත් නිලධාරීන් 3,000 දෙනෙකුගේ සහාය ලබා ගන්නා ලදී.

බොහෝ දුර පයින් ගමන් කිරීමට සිදුවීම ආදිය නිසා 20 වැනිදා අළුයම තෙක් ඡන්ද පෙට්ටි ආපසු ගෙන ආ නොහැකි වූ බිබිලේ, මොණරාගල සහ මුතූර් යන මැතිවරණ කොට්ඨාශවල සහ මැද කොළඹ බහු මන්ත්‍රී මැතිවරණ කොට්ඨාශය හැර අනික් සියලුම මැතිවරණ කොට්ඨාශවල ඡන්ද ගණන් කිරීම ඡන්ද විමසීම නිමවූ හැටියේ ම හැකි තරම් ඉක්මනින් ආරම්භ කර 19 වැනි දින රාත්‍රිය මුළුල්ලේ ම සහ 20 වැනි ද උදේ වනතුරු පවත්වන ලදී. 20 වැනි ඉරිදා උදේ වන විට බිබිල, මොණරාගල, මුතූර් සහ මැද කොළඹ යන මැතිවරණ කොට්ඨාශවල හැර අනිත් සියලුම මැතිවරණ කොට්ඨාශවල මැතිවරණ ප්‍රතිඵල ලබාගත හැකි විය. 20 වැනි ද මධ්‍යාහ්නය වන විට මුතූර්, බිබිලේ සහ මොණරාගල යන මැතිවරණ කොට්ඨාශවල ප්‍රතිඵල ද ලබාගත හැකි වූ නමුත් අන්තිමට ඉතුරු වූයේ මැද කොළඹ ප්‍රතිඵලය. එය 20 වැනිදා පස්වරු 10.00 ට ලැබින.

මාර්තු මැතිවරණයේ දී පාර්ලිමේන්තුවට තෝරා පත් කරනු ලැබූ මන්ත්‍රීවරුන්ගේ උපලේඛනයක් මෙම වාර්තාවට අමුණා ඇත. විස්තර සඳහා 12 වැනි පරිශිෂ්ඨය බලන්න. වැඩිම ආසන සංඛ්‍යාවක් එනම්, ආසන 50 ක් ලබාගත් පක්ෂය වන, එක්සත් ජාතික පක්ෂයේ නායකයා වූ, ගරු ඩඩ්ලි සේනානායක මහතාට ආණ්ඩුවක් පිහිටුවන ලෙස අග්‍රාණ්ඩුකාර උතුමාණන් විසින් නියම කරන ලදී.

මැතිවරණ පෙත්සම්

මාර්තු මහා මැතිවරණය සම්බන්ධයෙන් මැතිවරණ පෙත්සම් 4ක් විභාග කිරීම පිණිස ඉදිරිපත් කර ඇත.

III වැනි කොටස

1960 ජූලි 20 වැනි දින පැවැත් වූ මහා මැතිවරණය

1960 මාර්තු 30 වැනි දිනට රැස්වන ලෙස කැඳවන ලද සිව්වැනි පාර්ලිමේන්තු අග්‍රාණ්ඩුකාර උතුමාණන් විසින් කරන ලද ප්‍රකාශණයකින් 1960 අප්‍රියෙල් 23 වැනි දින දවල් 12 සිට විසුරුවා හැර, ඊළඟ පාර්ලිමේන්තුව 1960 අගෝස්තු 5 වැනි දිනට රැස්වන ලෙසට දැනුම් දෙන ලදී. ඊළඟ මහා මැතිවරණය සඳහා දිනය 1960 ජූලි 20 වැනිදා හැටියට එම ප්‍රකාශණයෙන් ම නියම කර, අපේක්ෂක යන්ගේ නාම යෝජනා භාර ගැනීමේ දිනය වශයෙන් 1960 මැයි 20 වැනිද පත්කර පස්වැනි පාර්ලිමේන්තුවේ නාමයෝජනා භාර ගන්නා ස්ථානයන් ද නියම කරන ලදි. එමනිසා, දිවයින පුරා නවත් මහා මැතිවරණයක් 1960 ජූලි මාසයේ දී පැවැත්වීම සඳහා ක්‍රියා කළ යුතුවිය. මාර්තු මැතිවරණයෙන් ලත් පළපුරුද්ද නිසා මෙම මැතිවරණයේ කටයුතු සංවිධානය උසස් ආත්ම විශ්වාසය කින් යුතුව සහ එකදා මැතිවරණය පැවැත්වීමෙහි ලා අදාලවුණ අලුත් කරුණු සියල්ලම හිරිහැර කරදර ආදියෙන් තොරව ඉතා නිවැරදිව කළ හැකි විය. මෙම මැතිවරණය සඳහා අනුගමනය කරන ලද්දේ ද මාර්තු මැතිවරණයේ දී අනුගම නය කරන ලද සාමාන්‍ය පිළිවෙළම ය. එමනිසා ඒ පිළිබඳ විස්තර නැවතත් වාර්තාවේ මෙම කොටසට ඇතුලත් කිරීමට අදහස් නොකරමු—මෙහි දී විශෙෂ වූ කරුණු පමණක් අවශ්‍ය අවස්ථාවන්හි දී විස්තරාර්ථයෙන් යුතුව දක්වමු.—

නාමලේඛන සකස් කිරීම

මෙහි ද ප්‍රථම කාර්‍ය්‍යය වූයේ නාමලේඛන සකස් කිරීමය. ව්‍යවස්ථාවන් අනුව, විශෙෂ නාමලේඛනයක් නැවතත් පිළියෙල කර අලුත් දාතමක් යටතේ සහතික කරන ලදී. ජූලි මැතිවරණය සඳහා භාවිතා කළ යුතු වූ නාමලේඛන 1960.5.6 වැනි දින ලියා පදිංචි කිරීමේ නිලධාරීන් විසින් සහතික කරන ලදී. මේ වනවිට මොණරාගල අලුත් පාලන දිස්ත්‍රික්කයක් සංස්ථාපනය වී තිබුණෙන් මාර්තු මැතිවරණයේ දී බදුල්ලේ ආණ්ඩුවේ දිසාපතිවරයාගේ භාරයේ පැවති මොණරා ගල සහ බිබිලේ යන මැතිවරණ කොට්ඨාශ දෙක මොණරාගල ආණ්ඩුවේ දිසාපති වරයා යටතට පවරමින් එහි ලියා පදිංචි කිරීමේ තේරීම් භාර නිලධාරිතැන වශයෙන් ඔහු පත් කරන ලදී.

ඡන්ද කොට්ඨාශ

විශෙෂයෙන් ම ඡන්දදායකයන් උදෙසා යාන වාහන පාවිච්චි කිරීම තහනම් කරඇති නිසා, හිරිහැරයක් නොමැතිව ඡන්දදායකයන්ට ඡන්ද පොළවලට යාගත හැකිවන පරිදි ඡන්ද පොළවල් සෑහෙන ප්‍රමාණයකුත් ඒවා යෝග්‍ය අයුරින් පිහිටුවා තිබේ ද යන්න ගැනත් විශෙෂයෙන් ම ප්‍රවෘත්ති පත්‍ර වලින් මාර්තු මැතිවරණයේ දී සැකයක් පළ කරන ලදී. මාර්තු මැතිවරණයේ දී ඡන්දය දී ඇති ඡන්ද සංඛ්‍යාවේ උච්චත්වය ගැන බලන විට එවැනි යම්කිසි වැරදි හැඟීමක් තිබුණේ නම් ඒවා මැකී යන්නට ඇත. එහෙත් ඡන්දපොළවල් වෙනස් කරන

ලෙසට නැවතත් කරන ලද ඉල්ලීම් විශාල සංඛ්‍යාවක් විය. නමුත් ඡන්ද කොට්ඨාශ ගැසට් නිවේදන කර අවසාන වූ හෙයින් මේ අවස්ථාවේ දී එය වෙනස් කිරීමට නීතියේ අවකාශ නොමැති විය. එපමණක් ද නොව මාර්තු මාසයේ දී ඡන්දය දී ඇති උච්ච සංඛ්‍යාව ගැන බලන විට එවැනි වෙනස් කිරීමක් ඇති කිරීමට ඇත්ත වශයෙන් වුවමනාවක් ඇති බව නොපෙණිනි.

අනුග්‍රාහක ඇප මුදල් සහ දෙශපාලන පක්ෂවලට ලකුණු

මාර්තු මැතිවරණයේ දී දෙශපාලන පක්ෂ 18ක් ඇප මුදල් සහ ලකුණු සඳහා පිළිගත් අතර 5ක් ලකුණු සඳහා පමණක් පිළිගන්නා ලදී. ජූලි මහා මැතිවරණයේ දී දෙශපාලන පක්ෂ 14ක් ඇප මුදල් සහ ලකුණු සඳහා පිළිගනු ලැබූ අතර 8ක් ලකුණු පමණක් සඳහාත් 2ක් ඇප මුදල් පමණක් සඳහාත් පිළිගන්නා ලදී. වැඩි විස්තර සඳහා අමුනා ඇති 3 වැනි සහ 4 වැනි පරිශිෂ්ඨයන් විමසා බලන්න. මාර්තු මැතිවරණ ප්‍රතිඵල සහ එම මැතිවරණයේ දී ඇප මුදල් රාජසන්තක වූ මන්ත්‍රී ධුරාපෙක්ෂකයන්ගේ සංඛ්‍යාව අනුව බොහෝ දෙනාගේ ඒකමතික අදහස වූයේ අලුත් පක්ෂ බිහි කිරීම හෝ ස්වාධීන අපෙක්ෂකයන් වශයෙන් ඉදිරිපත්වීම ඉතා සීමාසහිත විය හැකි බවයි. එහෙත් ජූලි මැතිවරණයේ දී තවත් පක්ෂයක් බිහිවිය.

1960 මැයි 20 වැනිදා—නාමයෝජනා දිනය

1960 මැයි 20 වැනිදා දවල් 12 සිට පස්වරු 1 දක්වා වූ කාලය තුළ ස්ථාන 31ක දී පස්වැනි පාර්ලිමේන්තුව උදෙසා නාමයෝජනා භාර ගන්නා ලදී. මාර්තුවේ දී අපෙක්ෂකයන් 899 දෙනෙක් තරඟ බිමට බට නමුත් ජූලි මාසේ දී තරඟ කරන ලද්දේ 393 දෙනෙක් පමණකි. මෙහි සැලකිය යුතු ලක්ෂණයක් වී ඇත්තේ තරඟ කළ ස්වාධීන අපෙක්ෂකයන්ගේ සංඛ්‍යාවේ ඇතිවූ විශාල අඩු වීම ය. මාර්තු මැතිවරණයේ දී 168ක් වූ ස්වාධීන අපෙක්ෂක සංඛ්‍යාව ජූලි මැතිවරණයේ දී 49 දක්වා පහත බැස්සේ ය.

නාමයෝජනා පිළිබඳ වර්ග කිරීම මෙසේ ය :—

අපේක්ෂකයන්ගේ මුළු සංඛ්‍යාව		පාක්ෂික අපේක්ෂක සංඛ්‍යාව		(නිර්පාක්ෂික ස්වාධීන අපේක්ෂක) සංඛ්‍යාව
393	...	344	...	49

තරඟ මැතිවරණ සම්බන්ධයෙන් කොමසාරිස්වරයාගේ දැන්වීම

ව්‍යවස්ථාවන්ට අනුව කොමසාරිස්වරයාගේ දැන්වීම 1960.6.9 වැනි දිනැති ගැසට් පත්‍රයේ සහ "සිලෝන් ඩේලි නිව්ස්", "සිලෝන් ඔබ්සර්වර්", "ටයිම්ස් ඔෆ් සිලෝන්", "දිනමිණ", "ලංකාදීප" සහ "නිතකරණී" යන පුවත්පත්වල පළ කැරිණ.

ඡන්ද පත්‍රිකා

ඉතා දැඩි ආරක්ෂක සංවිධානයන් යටතේ ඡන්ද පත්‍රිකා මුද්‍රණය කිරීම නැවතත් රජයේ මුද්‍රණාලය මගින් කරන ලදී. කඩදාසි පිටු ගණන ගණන් ගැනීම, ඡන්ද පත්‍රිකා මුද්‍රණය සහ නරක් වූ කඩදාසි විනාශ කිරීම් ආදී කටයුතු ආණ්ඩුවේ මුද්‍රණාලයාධිපතිවරයා විසින් මාර්තු මැතිවරණයේ දී කළ අයුරින් ම මෙම මැතිවරණයේ දී ද කරන ලදී.

ආණ්ඩුවේ මුද්‍රණාලයාධිපතිවරයා විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද කඩදාසි පිළිබඳ සංඛ්‍යා සටහන් පාර්ලිමේන්තු මැතිවරණ කොමසාරිස්වරයා විසින් පරීක්ෂා කර බලා ඒවා මෙම මැතිවරණ සම්බන්ධයෙන් ද නිවැරදි බව පිළිගන්නා ලදී.

තැපැල් ඡන්දය

මාර්තු මැතිවරණයට වඩා ජූලි මැතිවරණයේ දී රජයේ සේවකයන් විසින් තැපැල් ඡන්දය සම්බන්ධයෙන් උනන්දුවක් දක්වන ලදී. තැපැල් ඡන්දය ඉල්ලා සිටි 28,669ක් වූ රජයේ සේවකයන්ගෙන්, 26,665 දෙනෙකුට තැපැල් ඡන්දය සඳහා ලියාපදිංචි කිරීම් නිලධාරීන්ගේ අවසරය ලැබිණ. තැපැල් ඡන්ද පැකැට්ටු එහා මෙහා යැවීමේ භාරදූර කාර්‍ය්‍යය නැවතත් තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව මත විය. මාර්තු මැතිවරණයේ දී මෙම කාර්‍ය්‍යය ඉටු කළ දක්ෂතාවයේ කාර්‍ය්‍යක්ෂම භාවයෙන් ම යුතුව ජූලි මැතිවරණයේ දී ද එය ඉටු කරන ලදී. එකම පැකැට්ටුවක්වත් නැතිවූයේවත් වෙනතක ගියේවත් නැත.

ඡන්ද කාඩ්

මාර්තු මාසේ දී කළ අන්දමට ම කච්චේරිවල නිලධාරීන් විසින් ඡන්ද කාඩ් ලියා, ඒවා ඡන්දදායකයන්ට ලැබෙන සේ තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව මගින් යැවිණ. මෙම ඡන්ද කාඩ්වලින් නොබෙදා හෝ භාර නොගෙන ඉතිරි වූ ප්‍රමාණය සියේට 0.5ක් බව සංඛ්‍යා සටහන්වලින් පෙනී යයි.

නිලධාරීන් පුහුණු කිරීම

මාස කීපයකට උඩ දී මැතිවරණ රාජකාරි කටයුතුවල යෙදීමෙන් ලත් පළ පුරුදුකම් ඇති නිලධාරීන්ට නැවතත් පුහුණු කිරීමේ වැඩ පිළිවෙලක් ඇති කිරීම අවශ්‍ය ද යන්න සැලකිල්ලෙන් කල්පනාවට භාජන කළ යුතු කරුණක් විය. කෙසේවත් ම, මැතිවරණයක් පැවැත්වීමේ කටයුතු සැකසහිතව හෝ අඩමානයෙන් යුතුව කළ යුත්තක් නොවේ. කරුණු මෙසේ හෙයින් යටත් පිරිසෙයින් කලින් මැතිවරණ දෙකකවත් කටයුතුවල යෙදී නැති දිවයින පුරා සිටින ඡන්දසථානාධිපතිවරුන් උදෙසා ව්‍යාජ ඡන්ද විමසීම් ප්‍රදර්ශන පන්ති පැවැත්වීමට තීරණය කරන ලදී. කලින් වතාවල මෙන් ම මෙම පන්තිවල පැමිණීම ද ඉතා සාර්ථක විය. එසේම එම පන්ති කෙරෙහි ඡන්දසථානාධිපතිවරුන් විසින් දක්වන ලද සැලකිල්ල සහ උනන්දුව සතුටුදායක විය. මෙම මැතිවරණය පැවැත්වීම සම්බන්ධයෙන් දැනුමක් ලබා දීමට ලිපිකරුවන් වෙත නිකුත් කර ඇති උපදෙස් මාලාවක් ප්‍රමාණවත් වේ යයි සැලකූ හෙයින් ජූලි මාසේ දී ඔවුන් උදෙසා පන්ති නො පවත්වන ලදී. මාර්තු මැතිවරණයේ දී ලත් පළපුරුද්ද නිසා වඩා හොඳ නිපුණත්වයක් ලබා ඇති ඡන්දසථානාධිපතිවරුන් විසින් ඡන්දය විමසීමේ දිනයට කලින් දින පස්වරුවෙහි ඔවුන් විසින් පවත්

වනු ලබන පුහුණුවීමේ ඡන්දය විමසීමේ දී එම රාජකාරි කටයුතු සම්බන්ධ යෙන් ඇතිවන යම් යම් සැක සහිත කරුණු ලිපිකරුවන්ට විස්තර කර දිය යුතු වූ හෙයින් ජූලි 19 වැනි දින පස්වරුවෙහි ඒ එක් එක් ඡන්ද පොළේ දී එසේ කලින් පුහුණුවීම සඳහා ව්‍යාජ මැතිවරණයක් පවත්වා උපදෙස් දෙන ලදී.

තැපැල් ඡන්ද පැකැට්ටු පිළිබඳ වූ කටයුතු භාරවූ සහතික කිරීමේ නිලධාරීන් සම්බන්ධයෙන්ද ඉහත කී ප්‍රතිපත්තියම අනුගමනය කරමින් පළමුවැනි වරට සහතික කිරීමේ නිලධාරීන් වශයෙන් කටයුතු කරන අය පමණක් උදෙසා උපදෙස් පන්ති පවත්වන ලදී. කලින් ද සහතික කිරීමේ නිලධාරීන් වශයෙන් කටයුතු කළ වෙනත් යම්කිසි නිලධාරියකු විසින් ද මෙම සංස්කරණ පන්ති වලට සහභාගිවීමට කැමැත්ත දක්වන ලද්දේ නම් ඔවුන්ට ද ඒවාට පැමිණීමට ඉඩ දෙන ලදී.

ගමනාගමනය පිළියෙල කිරීම

ගමනාගමන වැඩ පිළියෙල කිරීමේ දී මාර්තු මැතිවරණය උදෙසා සකස් කරන ලද පිළිවෙළම අනුගමනය කරන ලදී. මාර්තු මැතිවරණයේ දී ලත් අත් දැකීම අනුව මේ වර ඡන්දදායකයන්ගේ ගමනාගමනය සම්බන්ධයෙන් වඩා හොඳ සේවයක් සැලසිය හැකි යයි ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලය විසින් විශ්වාස කරන ලදී. ඔවුන්ගේ එම විශ්වාසය සාධාරණ වුවක් බව ප්‍රත්‍යක්ෂ කරන ලද්දේ මැතිවරණය දා පැවති ඉතා අයහපත් කාලගුණය පවා නොතකා ඡන්ද පොළවලට පැමිණි ඉතා විශාල ඡන්දදායක සංඛ්‍යාවෙනි.

මැතිවරණ ප්‍රචාරක කටයුතු—අපේක්ෂකයන්ට විශේෂ පහසුකම්

ඡන්දදායකයන් වෙත නොමිලයේ තැපැල් මගින් මැතිවරණ ලියවිලි යැවීමට, නීතියෙන් ලැබී ඇති වරප්‍රසාදයක ප්‍රයෝජනය අපේක්ෂකයන් විසින් මාර්තු මහා මැතිවරණයේ දී මෙන්ම ලබා ගන්නා ලදී.

මැතිවරණයට කලින්, ගුවන් විදුලි ප්‍රචාරයන් කිරීම සඳහා දේශපාලන පක්ෂ වලට මාර්තු මැතිවරණයේ දී ලැබී තිබුණ වරය, ජූලි මහා මැතිවරණයේ දී නොලැබිණ.

මැතිවරණ නීති පිළිබඳව මහජනයාට දැනුම් දීමේ දැන්වීම

මාස කීපයක සිට ක්‍රියාත්මක වෙමින් තිබුණ මැතිවරණ නීතිය පිළිබඳව කැරුණ අලුත් විධිවිධානයන් සම්බන්ධයෙන් මන්ත්‍රීධුරාපේක්ෂකයන්ට සහ මහජනයාට දැනුම් දීම ප්‍රඥගෝචර යයි සලකන ලදී. මාර්තු මාසේ දී ප්‍රසිද්ධ කරනු ලැබූ දැන්වීම්වලට සමාන වූ දැන්වීම් නැවත මේ වතාවේ ද ප්‍රසිද්ධ කරන ලදී.

මැතිවරණය දා—1960 ජූලි 20 වැනිදා

මූලික සංවිධානාත්මක කටයුතු සියල්ලම නිසි වේලාවට නිම කරන ලදී. එසේ වුවද, ජූලි මැතිවරණයේ දී තේරීම් භාර නිලධාරීන්ට අලුත් ප්‍රශ්නයකට මුහුණ දීමට සිදුවීය. එනම්, ඉතා අයහපත් කාලගුණය සහ ඔවුන්ගේ දිස්ත්‍රික්ක වලට අයත් ප්‍රදේශවලට එල්ල වී තිබුණ ජල ගැලීමේ තර්ජනය යි. ඇත්ත

වශයෙන් ම සියලුම තේරීම් භාර නිලධාරීන් විසින් මැතිවරණ සතියට කලින් සතියේ දීම ඡන්ද විමසීම් භාර නිලධාරීන් ඡන්ද පොළවල් වෙත ගෙන යැමට වෙනත් ප්‍රවාහන ක්‍රම සහ මාර්ගයන් පිළියෙල කර ගන්නා ලදී. මැතිවරණ දිනට කලින් දින කීපයක සිට ම වර්ෂාව නොකඩවාම ඇති වූ හෙයින් ජූලි 20 වැනි දා ඉතාම අධික ලෙස වැස්සොත්, පහත් ප්‍රදේශ සමහරක් ජලයෙන් යට විය හැකි බවටත් ලකුණු පහළ විය. නමුත් ජූලි 20 වැනිදා වැස්සෙන් තොර ඉතා පැහැදිලි දිනයක් විය. එහෙත්, උතුරු කොළඹ, මීගමුව, හලාවත සහ කුලියාපිටිය යන ප්‍රදේශ ජල ගැලීමට භාජන වී තිබුණ නිසා සෑහෙන තරම් කරදරවලට මුහුණ පෑ යුතුවිය. එසේ වුවද, තේරීම් භාර නිලධාරීන් විසින් කල්තියාම සකස් කර තිබුණ අනිකුත් සංවිධානයන් නිසා අයහපත් කාලගුණයෙන් ඇතිව තුබූ තර්ජනය අභිභවනය කරන ලදී. මහජන රැස්වීම්, කැළඹීම් සහ නොසන්සුන් භාවයෙන් තොර ශාන්ත දාන්ත මැතිවරණයක් ජූලි 20 වැනිදා ද දක්නට හැකිවිය.

පොලිස් ආරක්ෂක සංවිධානයන් ද මාර්තුවේ දී මෙන් ම විය. සාමාන්‍යයෙන් එක් ඡන්ද පොළක එක කොස්තාපල් කෙනෙකු බැගින් නතරකොට සංචාරක පොලිස් පිරිස් මුර සේවයේ යෙදීම පොලිස් වැඩ පිළිවෙල විය. මේ ක්‍රමය මේ වතාවේ ද ඉතා සාර්ථක අන්දමින් ක්‍රියා කරවිය. මෙම මැතිවරණයේ දී පොලිසියට පැමිණිලි කර ඇත්තේ හොර ඡන්ද දීම් 175ක් පමණකි.

ඉතාම වැඩි සංඛ්‍යාවක් සහ ඉතාම අඩු සංඛ්‍යාවක් ඡන්දය දෙනු ලැබූ මැතිවරණ කොට්ඨාශ සහ ඒවාට පැමිණ ඡන්දය දුන් ඡන්දදායක සංඛ්‍යාවන් බෙදා දැක්වීම් :—

	සියේට 80 හෝ ඊට වැඩියෙන් ඡන්දය දෙනු ලැබූ මැතිවරණ කොට්ඨාශ ගණන	සියේට 70 ත් 80 ත් අතර ඡන්දය දෙනු ලැබූ මැතිවරණ කොට්ඨාශ ගණන	සියේට 60 ත් 70 ත් අතර ඡන්දය දෙනු ලැබූ මැතිවරණ කොට්ඨාශ ගණන	සියේට 50 ත් 60 ත් අතර ඡන්දය දෙනු ලැබූ මැතිවරණ කොට්ඨාශ ගණන
1960 ජූලි ...	26	100	17	2

සටහන් වී ඇති ඉතාම වැඩි සියේට ගණන් පහ :—

මැතිවරණ කොට්ඨාශයේ නම		මැතිවරණ කොට්ඨාශයේ ඡන්දදායක සංඛ්‍යාව		දෙනු ලැබූ ඡන්ද ගණන — මුළු ඡන්ද ගණන		දෙනු ලැබූ ඡන්ද ගණන — සියේට ගණන
දැදිගම	...	29,061	...	25,115	...	86·4
පද්දිරිප්පු	...	19,473	...	16,576	...	85·1
අකුරණ	...	42,427	...	35,959	...	84·8
ගලිගමුව	...	24,569	...	20,747	...	84·1
උඩුනුවර	...	20,231	...	16,927	...	83·8

සටහන් වී ඇති ඉතාම අඩු සියේට ගණන් පහ :—

කිලිනොච්චි	...	13,991	...	7,437	...	53·1
කයිට්ස්	...	25,616	...	14,932	...	58·3
මහියන්ගන	...	15,909	...	9,704	...	60·9
කෝපායි	...	27,858	...	18,058	...	61·2
අනුරාධපුර	...	19,067	...	11,776	...	61·8

ඡන්ද ගණන් කිරීම

මාර්තුවල දී මෙන් ම මේවරද ඡන්දය විමසීම නිමවූ පසු හැකි ඉක්මනින්ම ඡන්ද ගණන් කිරීම සඳහා තේරීම් භාර නිලධාරීන් විසින් කටයුතු සකස් කර තිබුණි. ජූලි මැතිවරණයේ දී එකම ගණන් කිරීමක්වත් පසුවදා වනතුරු කල් නොතබන ලදී. ජූලි මාසේ මැතිවරණ ප්‍රතිඵල ප්‍රකාශ කිරීම සම්බන්ධයෙන් යොදා තිබුණ ප්‍රචාරක සංවිධානයන් තව තවත් පෘථුල කරන ලදී. දිවයිනේ සෑම ගණන් කිරීමේ ස්ථානයකදීම මැතිවරණ ප්‍රතිඵල ප්‍රකාශ කිරීමට සලසා තිබුණත් ඇත්ත වශයෙන් ම විනාඩි කීපයක් ඇතුල දී දිවයින මුළුල්ලේ ම මැතිවරණ ප්‍රතිඵල ගුවනින් විසුරුවා හැරිණ. 21 වැනිදා අලුයම වීමට පෙර මැතිවරණ කොට්ඨාශ 144ක ප්‍රතිඵල ප්‍රකාශ වීය. ප්‍රකාශ කළ නොහැකි වූයේ කිලිනොච්චියේ ප්‍රතිඵල පමණකි. මෙම මැතිවරණ කොට්ඨාශයට අයත් එක ඡන්දපොළක් මුහුදේ සැතපුම් 45ක් පමණ ඈතින් පිහිටා තිබුණෙන් කුණාටු සහිත කාල ගුණය නිසා 20 වැනිදා ම මෙගොඩට ආ නොහැකි වීය. ඡන්දස්ථානාධිපතිවරයා විසින් ඔරුවකින් මෙගොඩට ලඟාවීමට 20 වැනිදා රාත්‍රි දෙවරක් ම ගන්නා ලද උත්සාහය ව්‍යර්ථ වී ගියේ මුහුදේ වූ චණ්ඩ භාවය නිසාය. ඡන්ද පෙට්ටි මෙගොඩ ට ගෙන ආ හැකි වූයේ 21 වැනි දා උදේ ය.

මෙම මැතිවරණයේ දී තේරීම් භාර නිලධාරීන් 22 දෙනෙකුගේ සහායට සහකාර තේරීම් භාර නිලධාරීන් 338 දෙනෙක් වූහ. ගණන් කිරීම් භාර නිලධාරි මණ්ඩලයට මාණ්ඩලික නිලධාරීන් සහ තවත් නිලධාරීන් 4,000ක් අයත් වූහ.

නියෝජිත මන්ත්‍රී මණ්ඩලයට තෝරා පත්කර ගනු ලැබූ මන්ත්‍රීවරුන්ගේ නම් උපලේඛනාකාරයෙන් මෙහි දක්වා ඇත. වැඩි විස්තර සඳහා 12 වැනි පරිශිෂ්ඨය බලන්න.

වැඩිම ආසන සංඛ්‍යාවක්, එනම් ආසන 75ක් ලබාගත් පක්ෂය වන ශ්‍රී ලංකා නිදහස් පක්ෂයේ නායිකාව වූ, ගරු සිරිමාවෝ ආර්. ඩී. බණ්ඩාරනායක මැතිණියට ආණ්ඩුවක් පිහිටුවන ලෙස, අග්‍රාණ්ඩුකාර උතුමාණන් විසින් නියම කරණ ලදී.

මැතිවරණ පෙත්සම්

මෙම මැතිවරණය සඳහා ඉදිරිපත් කරන ලද මැතිවරණ පෙත්සම් දහතුනක් විභාග කිරීමේ බලාපොරොත්තුවෙන් තිබේ.

IV වැනි කොටස

පැසසුම්

මාර්තු සහ ජූලි මහා මැතිවරණ දෙක ඉතා සන්සුන් ලෙස සහ කලබල විරහිතව නිමවන ලදී. මැතිවරණය සඳහා තරඟ කළ අපේක්ෂකයනුත්, මහජනයාත්, මැතිවරණවලට අදාල සෑම කටයුත්තකදී ම මුළුමනින්ම එක්වන්ව උදව් දුන් රාජ්‍ය සේවයේ නිලධාරීනුත් විසින් ඇතුලත් ව සහ අප්‍රමාදව දෙනු ලැබූ සහයෝගය මෙම මැතිවරණ දෙක සන්සුන්ව නිම කිරීමෙහි ලා බෙහෙවින් උපකාරවත් විය.

මේ සම්බන්ධයෙන් මෙහි පහත සඳහන් කරනු ලබන අය විසින් ලබා දෙන ලද සේවයන් පිළිබඳව මෙහි විශෙෂ ලෙස සඳහන් කරනු කැමැත්තෙමි.

ලියා පදිංචි කිරීමේ සහ තේරීම්භාර නිලධාරීන්.—එනම්, රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල් සහ ආණ්ඩුවේ දිසාපතිවරු. ස්වකීය දිස්ත්‍රික්කවල මැතිවරණයන් පැවැත්වීම සම්බන්ධයෙන් වූ කුඩු මහත් හැම කටයුත්තක් ම ඉටු කරලීමේ සම්පූර්ණ භාරය පැවරුනේ තේරීම්භාර නිලධාරීන්, ඔවුන්ගේ සහකාර නිලධාරීන්, සහකාර මැතිවරණ නිලධාරීන්, ප්‍රාදේශීය ආදායම් නිලධාරීන්, ගම්මුලාදෑනින් සහ කච්චේරිවල නිලධාරි මණ්ඩලයන් වෙත ය. මේ හැම දෙනා විසින් ම නාමලේඛන සකස් කිරීමේ සිට ඡන්ද ගණන් කිරීම අවසන්වන තෙක්, අතරතුර වූ නොයෙක් අන්දමේ කටයුතු ඉතා උනන්දුව සහ කාර්යක්ෂමව කරන ලද්දේ රටට කෙරෙන සේවයක්ය යන හැඟීම ඇතිවය. ස්වකීය දිස්ත්‍රික්කවලින් කැඳවා ගනු ලැබුවා වූ සහ ඌන පූරණ වශයෙන් කොළඹින් හෝ වෙනත් ප්‍රදේශ වලින් රැස් කරගනු ලැබුවා වූ රාජ්‍යසේවකයෝ ඡන්ද විමසීම් පැවැත්වීමේ කටයුතු වල දී තේරීම් භාර නිලධාරීන්ට සහාය වූහ. මෙම නිලධාරීන් විසින් දෙශමමත්ව හැඟීමෙන් සහ කාර්යක්ෂම භාවයෙන් යුතුව ඔවුන්ට නියම කරන ලද සියලුම කටයුතු ඔවුන්ගෙන් බලාපොරොත්තු වූ අයුරින් ම ඉටු කරන ලදී.

පොලිසිය.—මෙම දීර්ඝ කාලය මුළුල්ලේම පොලිස් ඉන්ස්පෙක්ටර් ජනරාල් වරයා ට සහ මුළු පොලිස් හමුදාවටම අති විශාල කටයුතු රාශියක නිරතවීමට සිදුවිය. ඡන්ද විමසීම මැතිවරණ කොට්ඨාශ 145කට බෙදී යාම නිසාත්, කොඩි, ධජ සහ විශාල දැන්වීම් ආදිය සම්බන්ධයෙන් නීතියේ අලුත් ව්‍යවස්ථාවන්ට අනුකූලව සහ ඒවායේ සඳහන් නියමයන් ක්‍රියාත්මක කිරීමත්, එකදා මැතිවරණයක් සඳහා සැලසුම් යොදා කටයුතු සංවිධානය කිරීමත් නිසා, පොලිස් දෙපාර්තමේන්තුවට දරන්නට වූ වෙහෙස අති විශාලය. කලින් කිසිම මැතිවරණයක දී කරන්නට නොයෙදුණා වූ තරම් අති මහත් වැඩ කොටසක් මෙම මැතිවරණවල දී කරන්නට සිදුවිය. පොලිස් සහ ආරක්ෂක කටයුතු පිළිබඳ සෑම කරුණක දීම පොලිස් නිලධාරීන් විසින් දක්වන ලද කාර්යක්ෂමභාවය, පැසසුමට සහ ගෞරවයට හේතුවිය. මහා මැතිවරණ දෙකේ දීම පොලිසිය සතු කටයුතු සඳහා නියෝජ්‍ය පොලිස් ඉන්ස්පැක්ටර් ජනරාල්වර ඇස්. ඒ. දිසානායක මහතාගේ දක්ෂභාවය මෙහිලා වෙසෙසින් සඳහන් කළ යුතුව ම ඇත. එම

කාර්යයන්හි දී මාර්තු මැතිවරණයේ දී (මැතිවරණ) පොලිස් සුපිරින්ටැන්ඩන්ට්වර, සී. ඒ. ඩබ්ලිව්. එඩ්වඩ්ස් මහතාත්, ජූලි මැතිවරණයේදී (මැතිවරණ) පොලිස් සුපිරින්ටැන්ඩන්ට්වර, ඩබ්ලිව්. ර්. සී. ජෙබනේසම් මහතාත් විසින් දෙන ලද සහයෝගය ද උසස් ලෙස මෙහි සඳහන් කළ යුතුය.

ආණ්ඩුවේ මුද්‍රණාලයාධිපතිවරයා.—නාම ලේඛන "ඕප්සෙට්" යන්ත්‍රානුසාර යෙන් අනුපිටපත් කිරීම, ඡන්ද පත්‍රිකා, උපදෙස් පත්‍රිකා, පෝස්ටර් දැන්වීම් සහ සාමාන්‍ය දැන්වීම් ආදිය ඉතා කෙටි කාලයක් තුළදී මුද්‍රණය කරදීමෙන් ආණ්ඩුවේ මුද්‍රණාලයාධිපතිවරයා සහ ඔහුගේ සේවක මණ්ඩලය බලවත් කාර්ය බහුලත්ව යෙන් යුතුව කටයුතු කළහ. ආණ්ඩුවේ මුද්‍රණාලයාධිපතිවරයා වෙත පැවරී ඇති වෙනත් නොයෙකුත් කටයුතු මධ්‍යයේ වුවද, බොහෝවිට ඉතා හදිසියේ කළ යුතු කටයුතුවලදී එතුමන්ගේ අනලස් සහයෝගය ලැබුණා පමණක් නොව එතුමන්ගේ උපදෙස් අනුව කරවා දෙන ලද වැඩ කටයුතු ඉතා උසස් අන්දමින් ඉටු කැරිණ.

තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව.—තැපැල් ඡන්ද පහසුකම් සැලසීම, නිලමය ඡන්ද කාඩ් නිකුත් කිරීම සහ අපේක්ෂකයන් විසින් ඡන්දදායකයන් වෙත නොමිලයේ මැතිවරණ ලියවිලි තැපැලෙන් යැවීම් ආදි අලුත් ව්‍යවස්ථා විධිවිධාන යන් නිසා මෙම මැතිවරණ දෙකේ දීම තැපැලෙන් යැවුණ ලියවිලි අති මහත් ප්‍රමාණයක් එහා මෙහා යැවීමෙන් ඉතා වැදගත් වූ වැඩ කොටසක් ඉටු කරන ලදී. මෙම අලුත් වැඩ නිසා පැන නැගුණ ඕනෑම අවස්ථාවකට ඉතා විශිෂ්ඨ අන්දමින් මුහුණ දෙමින් ඉහත කී අලුත් කටයුතු පිළිබඳ වූ ක්‍රියා මාර්ගයන් සහ සංවිධාන ක්‍රමයන් මනාව සකස් කොට කිසිදු ආපදාවක් හෝ ලියවිලි නැතිවීමක් සිදු නොවී සෑම දෙයක් ම ඉතා කාර්යක්ෂමව නිමවන ලදී.

ලංකාණ්ඩුවේ දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව.—ඡන්දය පැවැත්වීම සඳහා කොළඹ සිට නිලධාරීන් එහා මෙහා ගෙනයාම ප්‍රධාන වශයෙන් කැරුණේ දුම්රියෙනි. විශෙෂ දුම්රිය ගණනාවක්ම යෙදවීමෙන් ද, සාමාන්‍ය දුම්රියවල ඉඩකඩ පහසුකම් වැඩි දියුණු කිරීමෙන් සහ දුම්රිය මාර්ගවල මුර සංචාරය පිණිස යෙදවීමාදියෙන් වුවමනා අන්දමට නිලධාරීන් එහා මෙහා ගෙනයාම නිසැකව සිදුකෙරේ දැයි සොයා බලා දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව ද වටිනා සේවයක් ඉටු කළේය.

ලංකා ගමනා ගමන මණ්ඩලය.—ඡන්ද පොළවලට වාහන යැම ඊම තහනම් කිරීම පිළිබඳ ව පැනවූ අලුත් ව්‍යවස්ථා විධිවිධානයන් නිසා ඡන්දදායකයන්ට ඡන්දපොළවලට යාමට ඊමට පොදු ප්‍රවාහන මාර්ගයන්ගෙන් පහසුකම් සැලසීම අවශ්‍ය වූ දෙයක් විය. මෙම වුවමනාව ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලය විසින් නොපමාවම පිරිමසින ලදී. තෝරීම් භාර නිලධාරීන් සමඟ සහයෝගයෙන් මැතිවරණ දිස්ත්‍රික්කවල ඇති අවශ්‍යතාවන්ට ගැලපෙන අයුරු බස්රථ සේවයන් සකස් කර දීමෙන් ලංගමය විසින් ද ඉටු කරන ලද්දේ පැසසිය යුතු සේවයකි.

ලංකා ගුවන් විදුලි දෙපාර්තමේන්තුව.—මැතිවරණ දෙකේ ම ප්‍රතිඵල ඉතාම ඉක්මනින් දැන ගැනීමට මහත් ආසාවෙන් සිටි මහජනයාගේ වුවමනාවන් පිරිමසා ලන අටියෙන් ඡන්ද ගණන් කිරීම නිමවූ හැටියේ ම එම ප්‍රතිඵල ගුවන් මගින් පතුරුවා හැරීමට ලංකා ගුවන් විදුලි දෙපාර්තමේන්තුව විසින් විධිවිධාන යොදන ලදී. ගුවන් විදුලි දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මාර්තු මැතිවරණයේ දී යොද

තිබුණ වැඩ පිළිවෙල ජූලි මාසයේ දී තව තවත් දියුණු කරන ලදි. දිවයිනේ ඕනෑම තැනක ප්‍රතිඵල ප්‍රකාශ කර විනාඩි ගණනකින් රටේ අනිකුත් අයට දැන ගන්නා පරිදි එම ප්‍රතිඵල ගුවන් ගන්වන ලදී.

රජයේ බඩු ගබඩාව.—මැතිවරණ දෙකටම අවශ්‍ය වූ සියලුම බඩුබාහිරාදිය සහ උපකරණ ලබාගෙන ඒවා ඒ ඒ දිසාපති කාර්‍ය්‍යාලවලට කිසිම අඩුපාඩුවක් හෝ අපහසුවක් නොමැතිව නිසි ආකාරයෙන් ම සපයන ලද්දේ රජයේ බඩු ගබඩා දෙපාර්තමේන්තුවෙන් බව මෙහි ලා සතුටින් සඳහන් කරමු.

ආණ්ඩුවේ කර්මාන්ත ශාලාව.—මාර්තු මැතිවරණය සඳහා අතිරේක ඡන්ද පෙට්ටි 3,000ක් ඉතා කෙටි කාලයක දී සකස් කර දීමෙන් ආණ්ඩුවේ කර්මාන්ත ශාලාව විසින් ඉමහත් උපකාර කරන ලදී.

ජාතික කෞතුකාගාර අධ්‍යක්ෂ.—මැතිවරණ දෙපාර්තමේන්තුව මගින් පුහුණු කිරීමේ පන්ති ගණනාවක්ම පැවැත්විය යුතු විය. දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මේ කාර්‍ය්‍යය සඳහා භාවිතා කිරීම පිණිස කෞතුකාගාර දේශනා ශාලාව ඉඩ ලබා දීමෙන්, කෞතුකාගාර අධ්‍යක්ෂවරයාගේ කාරුණික අනුග්‍රහය ලැබිණ. එසේ ම භාණ්ඩාගාර නියෝජ්‍ය ලේකම්වරයා සහ ඔඩිටර් ජනරාල්වරයා ද තදාසන්න ප්‍රදේශ උදෙසා පිළියෙළ කරන ලද පන්ති පැවැත්වීම සඳහා එම දෙපාර්තමේන්තුවල විනෝද ශාලාවන් ඉඩදෙන ලදී.

මැතිවරණ දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරි මණ්ඩලය.—මෙම මැතිවරණ දෙකට අදාල වූ විවිධ වූ කටයුතු සැලැස්මවල් යෙදීමෙන් සහ සංවිධානය කිරීමෙන් දෙසැම්බර් සිට ජූලි දක්වා ප්‍රධාන කාර්‍ය්‍යාලයේ නිලධාරීන් බලවත් වෙහෙස මහන්සියෙන් යුතුව කටයුතු කළෝය. මෙම දෙපාර්තමේන්තුවේ සෑම නිලධාරියකු තුළම පැහැදිලි ලෙස විද්‍යාමාන වූ කාර්‍ය්‍යක්ෂම භාවයත්, නොමසුරු ලැදි සහයෝගයත් දිවා රෑ නොතකා වෙහෙස නොබලා උනන්දුවෙන් වැඩ කිරීමට තිබුණ ආශාවත් නිසා නොවේ නම් ඔවුන්ගේ ක්‍රියාමාර්ගවල සහ සංවිධානවල සාර්ථක ප්‍රතිඵල නොලැබෙන්නට තිබුණි.

V වැනි කොටස

පරිශිෂ්ඨයන්

මෙම වාර්තාව පරිපූර්ණ කිරීම සඳහා මැතිවරණයට අදාල වූ විවිධ තොරතුරු උපලේඛන සහ සටහන් වශයෙන් දක්වා මැතිවරණ නීතියට අනාගතයේ දී ඇතිකළ යුතු සංශෝධනයන් පිළිබඳ යෝජනාවන් පරිශිෂ්ඨයන් වශයෙන් මෙහි දක්වා ඇත:—

(අ) **උපලේඛනයන් සහ සටහන් :**

(1) 1947 සිට එක් එක් මහා මැතිවරණය පැවැත් වූ කාලය.

(2) ඡන්ද කොට්ඨාශවල සහ ඡන්දපොළවල වැඩිවීම 1956-1960.

(3) අනුග්‍රාහක ඇප මුදල් සඳහා පිළිගනු ලැබූ දේශපාලන පක්ෂ—1960 මාර්තු සහ ජූලි මැතිවරණ.

(4) දෙශපාලන පක්ෂවලට වෙන් කර දෙනු ලැබූ අනුමත කළ ලකුණු—1956-1960 මහා මැතිවරණ.

(5) ප්‍රතිඵල විග්‍රහය—දෙශපාලන පාක්ෂික සහ ස්වාධීන වශයෙන් මාර්තු සහ ජූලි මහා මැතිවරණ.

(6) ප්‍රතිඵල විග්‍රහය—පළාත් සහ දිස්ත්‍රික්ක අනුව—1960 මාර්තු මහා මැතිවරණය.

(7) ප්‍රතිඵල විග්‍රහය—පළාත් සහ දිස්ත්‍රික්ක අනුව—1960 ජූලි මහා මැතිවරණය.

(8) ඡන්ද විමසීම් වලදී ඡන්දය දුන් සංඛ්‍යාවන්—1948 සිට 1960 දක්වා වූ මහා මැතිවරණ.

(9) දෙන ලද ඡන්දවල සහ ප්‍රතික්ෂේප කරන ලද ඡන්දවල සියේට ගණන—1947 සිට 1960 දක්වා වූ මහා මැතිවරණ.

(10) මැතිවරණ පිළිබඳ පරිපාලන වියදම්.

(11) පළාත් සහ දිස්ත්‍රික්ක අනුව අපෙක්ෂකයන් විසින් දරන්නට යෙදුන වියදම් ප්‍රමාණයේ සාමාන්‍ය ගණන.

(12) තෝරා පත් කරන ලද අපෙක්ෂකයන්ගේ නම්—1960 මාර්තු සහ ජූලි මහා මැතිවරණ.

(ආ) මැතිවරණයට අදාල වූ ව්‍යවස්ථාවන්ට කළ යුතු යයි යෝජිත සංශෝධනයන්.

ඊ. ඇෆ්. ඩයස් අබේසිංහ,
පාර්ලිමේන්තු මැතිවරණ කොමසාරිස්.

1961 සැප්තැම්බර් 18 වැනි දින,
කොළඹ දී ය.

(අ) උපලේඛනයන් සහ සටහන්

1. 1947 සිට එක් එක් මහා මැතිවරණය සඳහා යෙදවුන කාලය—ඡන්දය විමසුන දවස්

	මැතිවරණ කොට්ඨාශ ගණන		ඡන්දය විමසීම පැවතුන දින ගණන		ඡන්දය විමසීම විහිදී ගිය දින ගණන
පළමුවැනි පාර්ලිමේන්තු මහා මැතිවරණය—1947 ...	89	...	19	...	29
දෙවැනි පාර්ලිමේන්තු මහා මැතිවරණය—1952 ...	89	...	4	...	7
තුන්වැනි පාර්ලිමේන්තු මහා මැතිවරණය—1956 ...	89	...	3	...	6
හතරවැනි පාර්ලිමේන්තු මහා මැතිවරණය—1960 මාර්තු	145	...	1	...	—
පස්වැනි පාර්ලිමේන්තු මහා මැතිවරණය—1960 ජූලි ...	145	...	1	...	—

2. ඡන්ද කොට්ඨාශවල සහ ඡන්දපොළවල වැඩිවීම

මහා මැතිවරණය—1956-1960

		මැතිවරණ කොට්ඨාශ ගණන		මුළු ඡන්දදායක සංඛ්‍යාව		ඡන්ද කොට්ඨාශ ගණන		ඡන්ද පොළවල් ගණන		එක් ඡන්ද පොළක ඡන්දදායකයන්ගේ සාමාන්‍ය ගණන
1956	...	89	...	3,464,159	...	2,258	...	2,433 (ගැහැණු ඡන්ද දයිකාවන් උදෙසා වූ ඡන්ද පොළවල් 175ත් ඇතුලුව)	...	1,424
1960 මාර්තු	...	145	...	3,724,507	...	3,532	...	3,659 (ගැහැණු ඡන්ද දයිකාවන් උදෙසා වූ ඡන්ද පොළවල් 127ත් ඇතුලුව)	...	1,018
1960 ජූලි	...	145	...	3,724,507	...	3,532	...	3,664 (ගැහැණු ඡන්ද දයිකාවන් උදෙසා වූ ඡන්ද පොළවල් 132ත් ඇතුලුව)	...	1,017

28 වැනි වගන්තිය යටතේ අනුග්‍රාහක ඇප මුදල් සඳහා පිළිගනු ලැබූ දේශපාලන පක්ෂ

1960 මාර්තු—මහා මැතිවරණය

1. සමස්ත ලංකා ද්‍රවිඩ ප්‍රගතිශීලී සංගමය.
2. සමස්ත ලංකා ද්‍රවිඩ සංගමය.
3. බෝසත් බණ්ඩාරනායක පෙරමුණ.
4. බෞද්ධ සමූහාණ්ඩු පක්ෂය.
5. ලංකා කොමියුනිස්ට් පක්ෂය.
6. ලංකා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සංගමය.
7. ලංකා ස්වාධීන සංගමය.
8. ෆෙඩරල් පක්ෂය.
9. ලංකා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පක්ෂය.
10. ලංකා සමසමාජ පක්ෂය.
11. මහජන එක්සත් පෙරමුණ.
12. සමාජවාදී මහජන පෙරමුණ.
13. සිංහල ජාතික සංගමය.
14. ශ්‍රී ලංකා ධර්මරාජ්‍ය පක්ෂය.
15. ශ්‍රී ලංකා නිදහස් පක්ෂය.
16. දෙමළ භාෂාව කථා කරන්නන්ගේ පෙරමුණ.
17. එක්සත් ජාතික පක්ෂය.
18. උඩරට පෙරමුණ.

1960 ජූලි—මහා මැතිවරණය

1. සමස්ත ලංකා යෝධක එක්සත් පෙරමුණ.
2. සමස්ත ලංකා මුස්ලිම් සංගමය.
3. සමස්ත ලංකා ද්‍රවිඩ සංගමය.
4. බෞද්ධ සමූහාණ්ඩු පක්ෂය.
5. ලංකා කොමියුනිස්ට් පක්ෂය.
6. ලංකා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සංගමය.
7. ෆෙඩරල් පක්ෂය.
8. ජාතික විමුක්ති පෙරමුණ.
9. ලංකා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පක්ෂය.
10. ලංකා සමසමාජ පක්ෂය.
11. මහජන එක්සත් පෙරමුණ.
12. සිංහල ජාතික සංගමය.
13. ශ්‍රී ලංකා ධර්මරාජ්‍ය පක්ෂය.
14. ශ්‍රී ලංකා නිදහස් පක්ෂය.
15. එක්සත් ජාතික පක්ෂය.
16. උඩරට පෙරමුණ.

4. 35(1ඒ) වැනි වගන්තිය යටතේ දේශපාලන පක්ෂවලට වෙන් කර දෙනු ලැබූ අනුමත කළ ලකුණු

මහා මැතිවරණය—1956-1960

		තීරණය කරගනු ලැබූ අනුමත කළ ලකුණ		
		1956	1960 මාර්තු	1960 ජූලි
1.	සමස්ත ලංකා ද්‍රවිඩ ප්‍රගතිශීලී සංගමය	—	අන්නාසිගෙඩිය	—
2.	සමස්ත ලංකා යෝනක එක්සත් පෙරමුණ	—	—	සූයසියා
3.	සමස්ත ලංකා ද්‍රවිඩ සංගමය	—	බයිසිකලය	—
4.	බෝසත් බණ්ඩාරනායක පෙරමුණ	—	සමනලයා	—
5.	බෞද්ධ සමුහාණ්ඩු පක්ෂය	—	මල	මල
6.	ලංකා කොමියුනිස්ට් පක්ෂය	තරුව	තරුව	තරුව
7.	ලංකා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සංගමය	—	ගස	ගස
8.	ලංකා ස්වාධීන සංගමය	—	තරාදිකූට්ටම	තරාදිකූට්ටම
9.	ලංකා සමාජවාදී පක්ෂය	—	මේසය	මේසය
10.	ලංකා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී එක්සත් සංගමය	—	කුරුල්ලා	වංගෙඩිය
11.	ධර්ම සමාජ පක්ෂය	—	පුටුව	—
12.	ලංකා ප්‍රජාතන්ත්‍ර සමාජවාදී පක්ෂය	—	—	පොත
13.	ලංකා ද්‍රවිඩ එක්සත් පෙරමුණ	—	—	කුරුල්ලා
14.	ෆෙඩරල් පක්ෂය	ගෙය	ගෙය	ගෙය
15.	ජාතික විමුක්ති පෙරමුණ	—	අහස්යානය	අහස්යානය
16.	ලංකා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පක්ෂය	—	කුඩය	කුඩය
17.	ලංකා සමසමාජ පක්ෂය	යතුර	යතුර	යතුර
18.	මහජන එක්සත් පෙරමුණ	අත	කරත්තරෝදය	කරත්තරෝදය
19.	සමාජවාදී මහජන පෙරමුණ	—	ඇස	—
20.	සිංහල ජාතික සංගමය	—	ලාම්පුව	ලාම්පුව
21.	ශ්‍රී ලංකා ධර්ම රාජ්‍ය පක්ෂය	—	බස්රථය	බස්රථය
22.	ශ්‍රී ලංකා නිදහස් පක්ෂය	—	අත	අත
23.	ශ්‍රී ලංකා ජාතික පෙරමුණ	—	හැන්ද	හැන්ද
24.	දෙමළ භාෂාව කථා කරන්නන්ගේ පෙරමුණ	—	කෝප්පය	කෝප්පය
25.	එක්සත් ලාංකික පක්ෂය	—	—	ගුරුලේත්තුව
26.	එක්සත් ජාතික පක්ෂය	අලියා	අලියා	අලියා
27.	උඩරට පෙරමුණ	—	ඔර්ලෝසුව	ඔර්ලෝසුව

5. ප්‍රතිඵල විග්‍රහය—දේශපාලන පක්ෂ සහ ස්වාධීන අපේක්ෂකයන් අනුව 1960 මාර්තු සහ ජූලි මහා මැතිවරණය

මාර්තු මහා මැතිවරණය

දේශපාලන පක්ෂ සහ අනිත් අය	තරඟ කළ අපේක්ෂකයන්ගේ ගණන	තේරී පත්වුන අපේක්ෂකයන්ගේ ගණන	පරාජිතවූ සහ ඇප මුදල් රාජසන්තක නොවූ අපේක්ෂකයන්ගේ ගණන	පරාජිතවී ඇප මුදල් රාජසන්තක වූ අපේක්ෂකයන්ගේ ගණන	දෙනු ලැබූ ඡන්ද ගණන
බෝ. බ. පෙ.	2	1	—	1	9,749
බෞ. ස. ප.	7	—	—	7	1,188
ලං. ප්‍ර. ස.	5	—	1	4	8,877
ලං. ස්වා. ස.	24	—	1	23	12,321
කො. ප.	53	3	11	39	147,612
ලං. ස. ප.	1	—	—	1	171
පෙ. ප.	19	15	3	1	176,444
ජා. වි. පෙ.	2	2	—	—	11,201
ලං. ප්‍ර. ප.	99	4	7	88	135,138
ලං. ස. ස. ප.	101	10	35	56	325,286
ම. එ. පෙ.	89	10	32	47	324,332
සි. ජා. ස.	24	—	1	23	13,835
ශ්‍රී. ලං. ධ. රා. ප.	3	—	—	3	744
ශ්‍රී. ලං. නි. ප.	108	46	44	18	647,175
ශ්‍රී. ලං. ජා. පෙ.	1	1	—	—	11,115
ස. ම. පෙ.	41	1	—	40	23,253
ද්‍ර. ස.	8	1	6	1	38,275
දෙ. භා. ක. පෙ.	2	—	2	—	8,699
එ. ජා. ප.	127	50	75	2	909,043
උ. පෙ.	15	—	1	14	6,741
ස්වාධීන (නිර්පාක්ෂික අපේක්ෂකයන්)	168	7	36	125	282,797
මුළු ගණන	899	151	255	493	3,093,996

ජූලි මහා මැතිවරණය

දේශපාලන පක්ෂ සහ අනිත් අය	තරඟ කළ අපේක්ෂක යන්ගේ ගණන	තේරී පත්වුන අපේක්ෂක යන්ගේ ගණන	පරාජිතවූ සහ ඇප මුදල් රාජසන්තක නොවූ අපේක්ෂකයන්ගේ ගණන	පරාජිතවී ඇප මුදල් රාජසන්තක වූ අපේක්ෂක යන්ගේ ගණන	දෙනු ලැබූ ඡන්ද ගණන
බෞ. ස. ප.	1	—	—	1	317
කො. ප.	7	4	2	1	90,219
ෆෙ. ප.	20	16	2	2	213,733
යෝ. එ. පෙ.	2	—	1	1	6,488
ජා. වි. පෙ.	2	2	—	—	14,030
ල. ප්‍ර. ප.	6	2	—	4	30,207
ල. ස. ස. ප.	21	12	9	—	224,995
ම. එ. පෙ.	55	3	7	45	106,816
සි. ජා. ස.	1	—	1	—	3,955
ශ්‍රී. ල. නි. ප.	98	75	22	1	1,022,171
ද්‍ර. ස.	1	—	—	1	2,300
එ. ජා. ප.	128	30	97	1	1,144,166
උ. පෙ.	2	—	—	2	407
ස්වාධීන (නිර්පාක්ෂික අපේක්ෂකයන්)	49	7	17	25	183,728
මුළු ගණන	393	151	158	84	3,043,532

බෝ. බ. පෙ. ... ... බෝසත් බණ්ඩාරනායක පෙරමුණ
බෞ. ස. ප. ... ... බෞද්ධ සමූහාණ්ඩු පක්ෂය
ල. ප්‍ර. ස. ... ... ලංකා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සංගමය
ල. ස්වා. ස. ... ... ලංකා ස්වාධීන පක්ෂය
කො. ප. ... ... ලංකා කොමියුනිස්ට් පක්ෂය
ල. ස. ප. ... ... ලංකා සමාජවාදී පක්ෂය
ෆෙ. ප. ... ... ෆෙඩරල් පක්ෂය
යෝ. එ. පෙ. ... ... සමස්ත ලංකා යෝනක එක්සත් පෙරමුණ
ජා. වි. පෙ. ... ... ජාතික විමුක්ති පෙරමුණ
ල. ප්‍ර. ප. ... ... ලංකා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පක්ෂය
ල. ස. ස. ප. ... ... ලංකා සමසමාජ පක්ෂය
ම. එ. පෙ. ... ... මහජන එක්සත් පෙරමුණ
සි. ජා. ස. ... ... සිංහල ජාතික සංගමය
ශ්‍රී. ල. ධ. රා. ප. ... ... ශ්‍රී ලංකා ධර්ම රාජ්‍ය පක්ෂය
ශ්‍රී. ල. නි. ප. ... ... ශ්‍රී ලංකා නිදහස් පක්ෂය
ශ්‍රී. ල. ජා. පෙ. ... ... ශ්‍රී ලංකා ජාතික පෙරමුණ
ස. ම. පෙ. ... ... සමාජවාදී මහජන පෙරමුණ
ද්‍ර. ස. ... ... සමස්ත ලංකා ද්‍රවිඩ සංගමය
දෙ. භා. ක. පෙ. ... ... දෙමළ භාෂාව කථා කරන්නන්ගේ පෙරමුණ
එ. ජා. ප. ... ... එක්සත් ජාතික පක්ෂය
උ. පෙ. ... ... උඩරට පෙරමුණ

6. ප්‍රතිඵල විග්‍රහය—පළාත් සහ දිස්ත්‍රික්ක අනුව—1960 මාර්තු

	මුළු ඡන්ද සංඛ්‍යාව	1960 මාර්තු මාසයේදී ඡන්දය දුන් සියයට ගණන	ඡන්දය දීමේ සියයට ගණනේ වෙනස් වීම, 1956–60 මාර්තු	මුළු ආසන ගණන	තෝරා පත් කරන ලද මන්ත්‍රීවරු												
					බෞ. වි. ප.	කො. ප.	ෆෙ. ප.	ජා. වි. පෙ.	ල. ප්‍ර. ප.	ල. ස. ස. ප.	ම. එ. පෙ.	ශ්‍රී. ල. නි. ප.	ශ්‍රී. ල. නි. පෙ.	ස. ම. පෙ.	ද. ස.	එ. ජා. ප.	ස්වාධීන
බස්නාහිර පළාත ...	**1,125,654**	**77.3**	**+ 8.1**	**35**	**1**	**1**	**—**	**—**	**—**	**5**	**3**	**6**	**1**	**—**	**—**	**18**	**—**
කොළඹ නගරය සහ දෙහිවල-ගල්කිස්ස ...	218,318	75.1	+ 8.0	8	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	6	—
කොළඹ දිස්ත්‍රික්කය (කොළඹ නගරය සහ දෙහිවල-ගල්කිස්ස හැර)	642,792	78·1	+ 8.8	19	1	—	—	—	—	1	2	5	1	—	—	9	—
කළුතර දිස්ත්‍රික්කය ...	264,544	78·8	+ 7.5	8	—	—	—	—	—	3	1	1	—	—	—	3	—
මධ්‍යම පළාත ...	**419,231**	**77·3**	**+ 9.9**	**23**	**—**	**—**	**—**	**—**	**2**	**—**	**—**	**12**	**—**	**—**	**—**	**9**	**—**
මහනුවර දිස්ත්‍රික්කය ...	280,674	78·2	+ 9.8	15	—	—	—	—	1	—	—	7	—	—	—	7	—
මාතලේ දිස්ත්‍රික්කය ...	74,756	77·1	+14.0	4	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	1	—
නුවරඑලිය දිස්ත්‍රික්කය ...	63,801	76·5	+ 5.8	4	—	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	1	—
දකුණු පළාත ...	**597,093**	**77·7**	**+ 7.7**	**19**	**—**	**2**	**—**	**—**	**1**	**1**	**6**	**2**	**—**	**—**	**—**	**7**	**—**
ගාලු දිස්ත්‍රික්කය ...	283,929	77·2	+ 8.2	9	—	—	—	—	1	1	3	2	—	—	—	2	—
මාතර දිස්ත්‍රික්කය ...	212,649	76·9	+ 7.5	7	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	4	—
හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කය...	100,515	79·1	+ 7.3	3	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	—
උතුරු පළාත ...	**312,691**	**74·2**	**+ 6.1**	**13**	**—**	**—**	**10**	**—**	**—**	**—**	**—**	**—**	**—**	**—**	**1**	**—**	**2**
යාපනය දිස්ත්‍රික්කය ...	277,286	74·1	+ 5.8	11	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
මන්නාරම දිස්ත්‍රික්කය ...	16,936	81·3	+ .5	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
වවුනියා දිස්ත්‍රික්කය ...	18,469	67·1	+12.1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1

නැගෙණහිර පළාත ...	199,769	74·7	+ 8·0	11	—	—	5	—	1	—	—	1	—	—	—	—	4
මඩකලපුව දිස්ත්‍රික්කය ...	152,225	80.6	+14·2	8	—	—	3	—	1	—	—	1	—	—	—	—	3
ත්‍රිකුණාමලය දිස්ත්‍රික්කය	47,544	68·8	+ 1·8	3	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
වයඹ පළාත ...	429,212	78·9	+ 6·7	16	—	—	—	—	—	—	—	9	—	1	—	5	1
කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කය	325,036	76·7	+ 8·0	12	—	—	—	—	—	—	—	7	—	1	—	3	1
පුත්තලම් දිස්ත්‍රික්කය ...	104,186	81·2	+ 5·4	4	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—
උතුරු මධ්‍යම පළාත ...	123,349	75·4	+ 9·8	8	—	—	—	—	—	1	—	6	—	—	—	1	—
අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කය ...	89,714	75·6	− 0·7	6	—	—	—	—	—	1	—	4	—	—	—	1	—
පොලොන්නරුව දිස්ත්‍රික්කය ...	33,635	75·3	+20·4	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
ඌව පළාත ...	142,730	72·8	+15·2	10	—	—	—	2	—	—	—	5	—	—	—	3	—
බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කය ...	142,730	72·8	+15·2	10	—	—	—	2	—	—	—	5	—	—	—	3	—
සබරගමුව පළාත ...	374,768	79·4	+ 5·2	16	—	—	—	—	—	3	1	5	—	—	—	7	—
කෑගල්ල දිස්ත්‍රික්කය ...	207,614	81·2	+ 4·7	8	—	—	—	—	—	3	—	2	—	—	—	3	—
රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කය ...	167,154	77·6	+ 5·7	8	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—	—	4	—
මුළු දිවයින ...	3,724,507	77·6	+ 8·6	151	1	3	15	2	4	10	10	46	1	1	1	50	7

බෝ. බ. පෙ. — බෝයත් බණ්ඩාරනායක පෙරමුණ
ල. ප්‍ර. ප. — ලංකා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පක්ෂය
ශ්‍රී. ල. ජා. පෙ. — ශ්‍රී ලංකා ජාතික පෙරමුණ
කො. ප. — ලංකා කොමියුනිස්ට් පක්ෂය
ල. ස. ස. ප. — ලංකා සමසමාජ පක්ෂය
ස. ම. පෙ. — සමාජවාදී මහජන පෙරමුණ
ෆෙ. ප. — ෆෙඩරල් පක්ෂය
ම. එ. පෙ. — මහජන එක්සත් පෙරමුණ
ද්‍ර. ස. — ලංකා ද්‍රවිඩ සංගමය
ජා. වි. පෙ. — ජාතික විමුක්ති පෙරමුණ
ශ්‍රී. ල. නි. ප. — ශ්‍රී ලංකා නිදහස් පක්ෂය
එ. ජා. ප. — එක්සත් ජාතික පක්ෂය
ස්වාධීන — නිර්පාක්ෂික අපේක්ෂකයන්

7. ප්‍රතිඵල විග්‍රහය—පළාත් සහ දිස්ත්‍රික්ක අනුව—1960 ජූලි

	මුළු ඡන්ද සංඛ්‍යාව	1960 ජූලි මාසේදී ඡන්දය දුන් සියේට ගණන	ඡන්දය දීමේ සියේට ගණනේ වෙනස් වීම, 1960 මාර්තු–1960 ජූලි	මුළු ආසන ගණන	තෝරා පත් කරන ලද මන්ත්‍රීවරු								
					කො. ප.	ෆෙ. ප.	ජා.වි.පෙ.	ල. ප්‍ර. ප.	ල. ස. ස. ප.	ම.එ.පෙ.	ශ්‍රී. ල. නි. ප.	එ.ජා.ප.	ස්වාධීන
බස්නාහිර පළාත ...	1,125,654	75.5	−1.8	35	2	—	—	—	7	2	15	8	1
කොළඹ නගරය සහ දෙහිවල—ගල්කිස්ස ...	218,318	74.7	−0.4	8	1	—	—	—	2	—	2	3	—
කොළඹ දිස්ත්‍රික්කය (කොළඹ නගරය සහ දෙහිවල-ගල්කිස්ස හැර) ...	642,792	76·3	−1·8	19	1	—	—	—	1	2	10	5	—
කළුතර දිස්ත්‍රික්කය ...	264,544	76·9	−1·9	8	—	—	—	—	4	—	3	—	1
මධ්‍යම පළාත ...	419,231	77·8	−0·5	23	—	—	—	—	—	—	15	8	—
මහනුවර දිස්ත්‍රික්කය ...	280,231	79·3	+1·1	15	—	—	—	—	—	—	9	6	—
මාතලේ දිස්ත්‍රික්කය ...	74,756	78·3	+1·2	4	—	—	—	—	—	—	3	1	—
නුවරඑළිය දිස්ත්‍රික්කය ...	63,801	75·8	−0·7	4	—	—	—	—	—	—	3	1	—
දකුණු පළාත ...	597,093	76·0	−1·7	19	2	—	—	2	1	1	11	2	—
ගාලු දිස්ත්‍රික්කය ...	283,929	74·6	−2·6	9	—	—	—	2	1	—	5	1	—
මාතර දිස්ත්‍රික්කය ...	212,649	76·3	−0·6	7	2	—	—	—	—	—	4	1	—
හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කය ...	100,515	77·1	−2·0	3	—	—	—	—	—	1	2	—	—
උතුරු පළාත ...	312,691	70·7	−3·5	13	—	10	—	—	—	—	—	—	3
යාපනය දිස්ත්‍රික්කය ...	277,286	64·7	−9·4	11	—	9	—	—	—	—	—	—	2
මන්නාරම දිස්ත්‍රික්කය ...	16,936	77·7	−3·6	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—
වවුනියා දිස්ත්‍රික්කය ...	18,469	69·7	+2·6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
නැගෙනහිර පළාත ...	199,769	72·9	−1·8	11	—	6	—	—	—	—	2	1	2
මඩකලපුව දිස්ත්‍රික්කය ...	152,225	74·5	−6·1	8	—	4	—	—	—	—	1	1	2
ත්‍රිකුණාමලය දිස්ත්‍රික්කය ...	47,544	71·3	+2·5	3	—	2	—	—	—	—	1	--	—

වයඹ පළාත ...	429,212	76·9	−2·0	16	—	—	—	—	—	—	10	5	1
කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කය ...	325,026	77·3	+0·6	12	—	—	—	—	—	—	8	3	1
පුත්තලම් දිස්ත්‍රික්කය ...	104,186	76·5	−5·3	4	—	—	—	—	—	—	2	2	—
උතුරු මධ්‍යම පළාත ...	123,349	75·7	+0·3	8	—	—	—	—	1	—	6	1	—
අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කය ...	89,714	74·9	−0·7	6	—	—	—	—	1	—	4	1	—
පොලොන්නරුව දිස්ත්‍රික්කය	33,635	76·6	+1·3	2	—	—	—	—	—	—	2	—	—
ඌව පළාත ...	142,730	72·3	−0·5	10	—	—	2	—	—	—	6	2	—
බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කය ...	111,826	73·8	−0·5	8	—	—	2	—	—	—	4	2	—
මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කය ...	30,904	65·9		2	—	—	—	—	—	—	2	—	—
සබරගමුව පළාත ...	374,768	78·7	−1·3	16	—	—	—	—	3	—	10	3	—
කෑගල්ල දිස්ත්‍රික්කය ...	207,614	80·1	−1·1	8	—	—	—	—	2	—	4	2	—
රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කය ...	167,154	76·1	−1·5	8	—	—	—	—	1	—	6	1	—
මුළු දිවයින ...	3,724,507	75·9	−1·7	151	4	16	2	2	12	3	75	30	7

කො. ප. — ලංකා කොමියුනිස්ට් පක්ෂය
ල. ප්‍ර. ප. — ලංකා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පක්ෂය
ශ්‍රී. ල. නි. ප. — ශ්‍රී ලංකා නිදහස් පක්ෂය
ෆෙ. ප. — ෆෙඩරල් පක්ෂය
ල. ස. ස. ප. — ලංකා සමසමාජ පක්ෂය
එ. ජා. ප. — එක්සත් ජාතික පක්ෂය
ජා. වි. පෙ. — ජාතික විමුක්ති පෙරමුණ
ම. එ. පෙ. — මහජන එක්සත් පෙරමුණ
ස්වාධීන — නිර්පාක්ෂික අපේක්ෂකයන්

8. ඡන්දය දෙනු ලැබූ සංඛ්‍යාවන්—මහා මැතිවරණයන්—1947-1960

	1947		1952		ඡන්දය දීමේ සියයට ගණනේ වෙනස් වීම 1947–1952	1956		ඡන්දය දීමේ සියයට ගණනේ වෙනස් වීම 1952–1956	1960 මාර්තු		ඡන්දය දීමේ සියයට ගණනේ වෙනස් වීම 1956–1960 මාර්තු	1960 ජූලි		ඡන්දය දීමේ සියයට ගණනේ වෙනස් වීම 1960 මාර්තු–1960 ජූලි
	මුළු ඡන්ද සංඛ්‍යාව	ඡන්දය දීමේ සියයට ගණන	මුළු ඡන්ද සංඛ්‍යාව	ඡන්දය දීමේ සියයට ගණන		මුළු ඡන්ද සංඛ්‍යාව	ඡන්දය දීමේ සියයට ගණන		මුළු ඡන්ද සංඛ්‍යාව	ඡන්ද දීමේ සියයට ගණන		මුළු ඡන්ද සංඛ්‍යාව	ඡන්දය දීමේ සියයට ගණන	
බස්නාහිර පළාත ...	**871,354**	**57·6**	**862,070**	**69·0**	+11·4	**1,048,298**	**69·2**	+ ·2	**1,125,654**	**77·3**	+ 8·1	**1,125,654**	**75·5**	−1·8
කොළඹ නගරය සහ දෙහිවල-ගල්කිස්ස ...	157,343	55·8	170,212	63·7	+ 7·9	209,463	67·1	+ 3·4	218,318	75·1	+ 8·0	218,318	74·7	−0·4
කොළඹ දිස්ත්‍රික්කය (කොළඹ නගරය සහ දෙහිවල-ගල්කිස්ස හැර) ...	474,182	53·7	501,732	70.1	+16·4	566,143	69·3	− ·8	642,792	78·1	+ 8·8	642,792	76·3	−1·8
කළුතර දිස්ත්‍රික්කය ...	239,829	63·4	190,126	73.3	+ 9·9	272,692	71·3	− 2·0	264,544	78·8	+ 7·5	264,544	76·9	−1·9
මධ්‍යම පළාත ...	**426,883**	**61·6**	**334,225**	**67.0**	+ 5·4	**419,383**	**67·4**	+ ·4	**419,231**	**77·3**	+ 9·9	**419,231**	**77·8**	+0·5
මහනුවර දිස්ත්‍රික්කය ...	273,251	64·5	228,080	68.9	+ 4·4	263,009	68·4	− ·5	280,674	78·2	+ 9·8	280,674	79·3	+1·1
මාතලේ දිස්ත්‍රික්කය ...	64,235	53·9	59,465	61.9	+ 8·0	70,426	63·1	+ 1·2	74,756	77·1	+14·0	74,756	78·3	+1·2
නුවරඑළිය දිස්ත්‍රික්කය ...	89,397	66·4	46,680	71.3	+ 4·9	85,948	70·7	− ·6	63,801	76·5	+ 5·8	63,801	75·8	−0·7
දකුණු පළාත ...	**512,890**	**55·4**	**512,501**	**73.0**	+17·6	**564,432**	**70·0**	− 3·0	**597,093**	**77·7**	+ 7·7	**597,093**	**76·0**	−1·7
ගාල්ල දිස්ත්‍රික්කය ...	279,707	54·4	254,625	72.7	+18·3	285,915	69·0	− 3·7	283,929	77·2	+ 8·2	283,927	74·6	−2·6
මාතර දිස්ත්‍රික්කය ...	159,772	51·5	159,219	73.1	+21·6	184,947	69·4	− 3·7	212,649	76.9	+ 7·5	212,649	76·3	−0·6
හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කය ...	73,411	60·5	78,657	73.2	+12·7	93,580	71·8	− 1·6	100,515	79·1	+ 7·3	100,515	77·1	−2·0
උතුරු පළාත ...	**280,540**	**58·7**	**267,147**	**71.2**	+12·5	**290,860**	**68·3**	− 1·9	**312,691**	**74·2**	+ 6·1	**312,691**	70·7	−3·5
යාපනය දිස්ත්‍රික්කය ...	254,854	53·0	239,095	68.8	+15·8	259,095	68·3	− ·5	277,286	74.1	+ 5·8	277,286	64·7	−9·4
මන්නාරම දිස්ත්‍රික්කය ...	14,587	67·7	14,959	75.4	+ 7·7	15,819	80·8	+ 5·4	16,936	81·3	+ ·5	16,936	77·7	−3·6
වවුනියා දිස්ත්‍රික්කය ...	11,099	55·6	13,093	69.6	+14·0	15,946	55·0	−14·6	18,469	67·1	+12·1	18,469	69·7	+2·6

නැගෙනහිර පළාත ...	147,784	56·0	144,956	68·0	+12.0	174,051	66.7	−1.3	199.769	74·7	+ 8·0	199,769	72·9	−1·8
මඩකලපුව දිස්ත්‍රික්කය ...	112,714	61·7	113,979	73·2	+11.5	135,181	66.4	−6.8	152,225	80·6	+14·2	152,225	74·5	−6·1
ත්‍රිකුණාමලය දිස්ත්‍රික්කය ...	35,070	50·3	30,977	62·8	+12.5	38,870	67.0	+8.2	47,544	68·8	+ 1·8	47,544	71·3	+2.5
වයඹ පළාත ...	316,816	53·9	351,336	74·2	+20.3	412,695	72.2	−2.0	429,212	78·9	+ 6·7	429,212	76·9	−2·0
කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කය ...	237,703	49·1	264,239	71·7	+22.6	314,883	68.7	−3.0	325,026	76·7	+ 8·0	325,026	77·3	+0·6
පුත්තලම දිස්ත්‍රික්කය ...	79,113	58·7	87,097	76·8	+18.1	97,812	75.8	−1.0	104,186	81·2	+ 5·4	104,186	76·5	−5·3
උතුරු මධ්‍යම පළාත ...	57,527	59·2	76,461	68·1	+ 8.9	104,277	65.6	−2.5	123,349	75·4	+ 9·8	123,349	75·7	+0·3
අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කය ...	57,527	59·2	76,461	68·1	+ 8.9	77,550	76.3	−2.5	89,714	75·6	− 0·7	89,714	74·9	−0·7
පොලොන්නරුව දිස්ත්‍රික්කය ...	—	—	—	—	—	26,727	54.9		33,635	75·3	+20·4	33,635	76·6	+1·3
ඌව පළාත ...	122,446	53·8	106,589	65·8	+12.0	133,644	57.6	−8.2	142,730	72·8	+15·2	142,730	72·3	−0·5
බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කය ...	122,446	53·8	106,589	65·8	+12.0	133,644	57.6	−8.2	142,730	72·8	+15·2	111,826	73·8	−0·5
මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කය ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30,904	65·9	
සබරගමුව පළාත ...	312,139	51·4	301,487	73·7	+22·3	347,109	74.2	+.8	374,768	79·4	+ 5·2	374,768	78·7	−1·3
කෑගල්ල දිස්ත්‍රික්කය ...	163,947	58·0	159,530	74·7	+16.7	183,817	76.5	+1.8	207,614	81·2	+ 4·7	207,614	80·1	−1·1
රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කය ...	148,192	44·9	141,957	72·8	+27.9	163,292	71.9	−.9	167,154	77·6	+ 5·7	167,154	76·1	−1·5
මුළු දිවයින ...	3,038,145	55·9	2,990,912	70·7	+14·8	3,048,145	69.0	−1.7	3,724,507	77·6	+ 8.6	3,724,507	75·9	−1·7

1947, 1952 සහ 1956 යේ මහා මැතිවරණයන් පැවැත්වූ ඡන්ද කොට්ඨාශ ගණන — 89

1960 මහා මැතිවරණයන් පැවැත්වූ ඡන්ද කොට්ඨාශ ගණන — 145

9. දෙන ලද සහ ප්‍රතික්ෂෙප කරන ලද ඡන්දවල සියේට ගණන 1947-1960 දක්වා වූ මහා මැතිවරණයන්

	ඡන්ද සංඛ්‍යාව	ඡන්දය දුන් සියේට ගණන	ප්‍රතික්ෂෙප කරනලද ඡන්දවල සියයට ගණන
1947	3,048,145	55·94	2·1
1952	2,990,912	70·66	1·34
1956	3,464,159	69·0	·95
1960 මාර්තු	3,724,507	77·6	·89
1960 ජූලි	3,724,507	75·9	·63

10. මැතිවරණයන් සඳහා දරන්නට යෙදුන වියදම් 1960 මාර්තු මහා මැතිවරණය

අ. ආණ්ඩුවේ මුද්‍රණාලයාධිපතිවරයා විසින් දරන්නට යෙදුන වියදම් :—

		රු. ශ.
1.	ඡන්ද පත්‍රිකා මුද්‍රණය සඳහා	142,380.73
2.	දැන්වීම්, ආකෘති පත්‍ර ආදිය මුද්‍රණය සඳහා	178,905.57
		321,286.30

ආ. 72 වැනි ශීර්ෂය—1 වැනි ශීර්ෂයේ 19 වැනි උප ශීර්ෂය යටතේ—මැතිවරණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් දරන්නට යෙදුන වියදම් :—

1.	අතිරේක ලිපිකරුවන් සඳහා සහ අතිකාල දීමනා සඳහා	528,521
2.	ඡන්ද විමසීමේ සහ ගණන් කිරීමේ රාජකාරිවල යෙදුන නිලධාරීන්ට ගෙවුන අතිකාල දීමනා සඳහා	602,874
3.	ඡන්ද විමසීමේ රාජකාරිවල යෙදුන නිලධාරීන්ට ගමන් වියදම් සඳහා ...	1,086,933
4.	තාවකාලික ඡන්ද පොළවල් ඉදිකිරීම, ඡන්දකුටි සෑදීම සහ ඡන්දපොළවල් වශයෙන් පාවිච්චි කෙරුන ගොඩනැගිලිවල කුලී සඳහා	550,961
5.	ප්‍රවෘත්ති පත්‍ර දැන්වීම් පළ කිරීම සඳහා	119,357
6.	බඩු බාහිරාදිය සහ ලිපි ද්‍රව්‍ය සඳහා	324,994
7.	වාහනවල කුලිය	94,156
8.	වෙනත් විවිධ වියදම් (තැපැල් ඡන්ද සහ නිලමය ඡන්ද කාඩ් යැවීම සඳහා පෝස්ට්මාස්ටර්ජනරාල්වරයාට වෙන්කර දෙනු ලැබූ මුදල් ඇතුලුව) ...	365,066
		3,672,862

1960 ජූලි මහා මැතිවරණය

ජී. ආණ්ඩුවේ මුද්‍රණාලයාධිපතිවරයා විසින් දරන්නට යෙදුන වියදම් :—

		රු. ශ.
1.	ඡන්ද පත්‍රිකා මුද්‍රණය සඳහා	101,654.54
2.	දැන්වීම්, ආකෘති පත්‍ර ආදිය මුද්‍රණය සඳහා	66,194.42
		167,848.96

බී. 72 වැනි ශිර්ෂයේ—I වැනි වැය ශිර්ෂයේ—20 වැනි උප ශිර්ෂ යටතේ 1960.9.30 වැනි දින වන විට වැය කරනු ලැබූ මුළු ගණන 1,697,842.00

සැ. යු.—ජූලි මැතිවරණය සඳහා වූ වියදම් මෙම දෙපාර්තමේන්තුව පමණක් විසින් දරණ ලද්දේ නොවේ. දෙපාර්තමේන්තුවල අභ්‍යන්තර කටයුතු සඳහා එම දෙපාර්තමේන්තුවලට දරන්නට හැකිවූ යම් යම් වියදම් එම දෙපාර්තමේන්තුවල වැය ශිර්ෂයන්ට වැය කිරීමට, භාණ්ඩාගාරයෙන් ලැබුණ උපදෙස් අනුව, අවසර දෙන ලදී.

එමනිසා, ඉහත සඳහන් "බී" අක්ෂරය යටතේ දක්වා ඇත්තේ මුදල් වෙන්කර දීම්, අත්තිකාරම් වැය මුදල් ආපසු ගෙවීම් හෝ වෙනත් සාමාන්‍යයෙන් දරන්නට යෙදුණ වියදම් ය.

11. එක් එක් පළාත සහ දිස්ත්‍රික්කය අනුව, එක මන්ත්‍රී ධුරාපෙක්ෂකයකු විසින් දරන්ට යෙදුන මැතිවරණ වියදම්වල සාමාන්‍ය ගණන

සැ. යු. :—මෙය වනාහි අපේක්ෂකයන් විසින් ඉදිරිපත් කරන්නට යෙදුන මැතිවරණ වියදම් පිළිබඳ වාර්තා අනුව ගණන් බලන ලද වියදම්වල සාමාන්‍ය ගණනය :—

	රු. ශ.
බස්නාහිර පළාත	3,820.73
කොළඹ මහා නගර සභාව සහ දෙහිවල-ගල්කිස්ස	4,347.61
කොළඹ දිස්ත්‍රික්කය	3,258.43
කලුතර දිස්ත්‍රික්කය	3,856.15
මධ්‍යම පළාත	3,228.91
මහනුවර දිස්ත්‍රික්කය	3,649.88
මාතලේ දිස්ත්‍රික්කය	3,210.04
නුවරඑළිය	2,826.83
දකුණු පළාත	4,006.99
ගාලු දිස්ත්‍රික්කය	3,570.91
මාතර දිස්ත්‍රික්කය	4,113.28
හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කය	4,336.79

	රු. ශ.
උතුරු පළාත	3,126.99
යාපනය දිස්ත්‍රික්කය	2,561.34
මන්නාරම් දිස්ත්‍රික්කය	2,457.75
වවුනියා දිස්ත්‍රික්කය	4,361.90
නැගෙනහිර පළාත	1,925.31
මඩකලපු දිස්ත්‍රික්කය	1,984.27
ත්‍රිකුණාමලය දිස්ත්‍රික්කය	1,866.35
වයඹ පළාත	
කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කය	3,243.63
උතුරු මධ්‍යම පළාත	2,273.90
අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කය	2,080.88
පොලොන්නරු දිස්ත්‍රික්කය	2,466.92
ඌව පළාත	1,729.98
බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කය	1,507.27
මොනරාගල දිස්ත්‍රික්කය	1,952.70
සබරගමුව පළාත	4,342.98
රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කය	3,080.23
කෑගල්ල දිස්ත්‍රික්කය	5,605.73

සැ. යු. :—අපේක්ෂකයෙකුට මැතිවරණයක් සඳහා වියදම් කිරීමට, ව්‍යවස්ථානුකූලව අවසර දී ඇති ප්‍රමාණය පහත දක්වෙන කොටස් 3 ට ඇතුළත් වේ :—

(අ) 66 (1) වැනි වගන්තිය

මැතිවරණ පැවැත්වීම හෝ පාලනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් ... රුපියල් 7500/- වැඩි නොවූ ගණනක් හෝ ලියා පදිංචි වී ඇති එක් එක් අපේක්ෂකයකු වෙනුවෙන් ශත -/30 බැගින් යන දෙයාකාරයෙන් වැඩි ප්‍රමාණය

(ආ) 66 (1) වැනි වගන්තියේ විශේෂ නියමය—

මැතිවරණ නියෝජිත තැනගේ ගාස්තුව ... රු. 1000/- ට නොවැඩි ගණනක්

(ඉ) 65 (1) වැනි වගන්තිය—

අපේක්ෂකයෙකුගේ පෞද්ගලික වියදම් ... රු. 2000/- ට නොවැඩි ගණනක්

12. තෝරා පත් කරනු ලැබූ අපේක්ෂකයන්ගේ නම්

1960 මාර්තු මහා මැතිවරණය

මැතිවරණ කොට්ඨාශය		තෝරාපත් කරනු ලැබූ මන්ත්‍රීවරයාගේ නම
අංක 1—උතුරු කොළඹ	...	විතාන ආරච්චිගේ සුගතදස
අංක 2—මැද කොළඹ	...	මොහමඩ් කාසිම් මොහමඩ් කලීල් පීටර් පේරල්ඩ් බර්තෝලමියුස් කෙනමන් රණසිංහ ප්‍රේමදස
අංක 3—බොරැල්ල	...	රොබොල්ගේ බාර්නස් ලෙනෝරා
අංක 4—දකුණු කොළඹ	...	ආතර් එඩ්මන්ඩ් සමරවික්‍රම බර්නාඩ් සොයිසා
අංක 5—වත්තල ...	...	ඩොනල්ඩ් ෂෙල්ටන් ජයසිංහ
අංක 6—මීගමුව ...	...	තෝමස් ක්වින්ටින් ප්‍රනාන්දු
අංක 7—කටාන ...	...	තේනහන්දි විජයපාල මෙන්ඩිස්
අංක 8—දිවුලපිටිය	...	පර්සි චන්ද්‍රසෝම ජයකොඩි
අංක 9—මීරිගම ...	...	අප්පුහාමිලාගේ ආරියවංශ එල්ලක්කල ජයසිංහ
අංක 10—මීනුවන්ගොඩ	...	මයිකල් පෝල් ද සොයිසා සිරිවර්ධන
අංක 11—අත්තනගල්ල	...	ජේම්ස් පීටර් ඔබේසේකර
අංක 12—ගම්පහ ...	...	සැමුවෙල් ඩයස් බණ්ඩාරනායක
අංක 13—ජාඇල ...	...	ගමමැදලියනගේ ජෝන් පාරිස් පෙරේරා
අංක 14—මහර ...	...	සූරියාරච්චි කන්කානමලාගේ කරුණාදස සූරියාරච්චි
අංක 15—දෙම්පෙ ...	...	ෆිලික්ස් රෙජිනල්ඩ් ඩයස්
අංක 16—කැළණිය	...	ජූනියස් රිචඩ් ජයවර්ධන
අංක 17—කොලොන්නාව	...	කොස්වත්තගේ එඩ්මන්ඩ් පෙරේරා
අංක 18—කෝට්ටෙ	...	පොල්තුටුවේ ආරච්චිගේ ජිනදස නියතපාල
අංක 19—දෙහිවල-ගල්කිස්ස	...	ස්ටිවන් ද සිල්වා ජයසිංහ
අංක 20—මොරටුව	...	මෙරෙඤ්ඤගේ මොරිස් රස්කින් ප්‍රනාන්දු
අංක 21—කැස්බෑව...	...	සෝමවීර චන්ද්‍රසිරි
අංක 22—කොට්ටාව	...	දෙන් බෙන්ජමින් රූපසිංහ ගුණවර්ධන
අංක 23—හෝමාගම	...	ගාමිනී නන්ද ජයසූරිය
අංක 24—අවිස්සාවේල්ල	...	දෙන් පිලිප් රූපසිංහ ගුණවර්ධන
අංක 25—හොරණ	...	රත්නසිරි වික්‍රමනායක
අංක 26—බුලත්සිංහල	...	වන්නිආරච්චිගේ මාර්ටිනස් බිබිලේ ෆොන්සේකා
අංක 27—බණ්ඩාරගම	...	දෙන් ක්‍රිස්ටෝපර් විජේසිංහ කන්නන්ගර
අංක 28—පානදුර ...	...	ලෙස්ලි ගුණවර්ධන
අංක 29—කළුතර ...	...	චම්ලි ද ෆොන්සේකා ගුණවර්ධන
අංක 30—බේරුවල	...	මොහමඩ් අබ්දුල් බකීර් මාකර්
අංක 31—මතුගම ...	...	දයාසේන ටර්නෝලියස් පස්කුවල්
අංක 32—අගලවත්ත	...	අනිල් කුමාර් මුණසිංහ
අංක 33—දඹුල්ල ...	...	ටිකිරි බණ්ඩා තෙන්නකෝන්
අංක 34—ලග්ගල ...	...	කෝනාර මුදියන්සේලාවත්තෙ ගෙදර කිරිබණ්ඩා
අංක 35—මාතලේ	...	උඩවලව්වේ බර්නාඩ් හර්බට් අළුවිහාරේ

4—

මැතිවරණ කොට්ඨාශය		තෝරාපත් කරනු ලැබූ මන්ත්‍රීවරයාගේ නම
අංක 36—රත්තොට	...	චන්ද්‍රසේන මුනවීර
අංක 37—වත්තේගම	...	පුංචි බණ්ඩා ඇලෝසියස් වීරකෝන්
අංක 38—අකුරණ ...	...	දුනුවිල හර්බට් ජයවික්‍රම අබ්දුල් කාදර් සාහුල් හමීඩ්
අංක 39—ගලගෙදර	...	කසිලා අබ්දුල් සමද් මාරික්කාර්
අංක 40—යටිනුවර	...	සුනිල් සුබසිරි අබේසුන්දර
අංක 41—උඩුනුවර...	...	විකිරි බණ්ඩා ජයසුන්දර
අංක 42—මහනුවර	...	එඩ්වඩ් ලයනල් සේනානායක
අංක 43—සෙන්කඩගල	...	නන්එදිරි විමලසේන
අංක 44—කුණ්ඩසාලෙ	...	උඩගම පහල යමනෙලැගෙදර ජිනදාස
අංක 45—තෙල්දෙනිය	...	ගාමිණී තිස්ස කපුකොටුව
අංක 46—මිනිපෙ ...	...	රෙජිනල්ඩ් විල්ෆ්‍රඩ් තෙන්නකෝන්
අංක 47—වලපනේ	...	විකිරි බණ්ඩා මුදියන්සෙලාගේ හේරත්
අංක 48—හඟුරන්කෙත	...	මොහොට්ටාල්ලාගේ ඩිංගිරි බණ්ඩා
අංක 49—හේවාහැට	...	විකිරි බණ්ඩාර ඉලංගරත්න
අංක 50—ගම්පොල	...	රත්නසේකර රාලහාමිලාගේ ඩයස් බණ්ඩාරනායක
අංක 51—නාවලපිටිය	...	රිචඩ් ස්ටැන්ලි පැල්පොල
අංක 52—කොත්මලේ	...	ජිනදාස දෙන් වීරසේකර
අංක 53—නුවර එළිය	...	තන්තුලගේ විලියම් ප්‍රනාන්දු
අංක 54—මස්කෙළිය	...	ඩොනල්ඩ් ජේසන් රණවීර
අංක 55—බලපිටිය	...	රුවන්පුර ලක්ෂ්මන් ද සිල්වා
අංක 56—අම්බලන්ගොඩ	...	පේද්‍රුරුහේවා විලියම් ද සිල්වා
අංක 57—බෙන්තර-ඇල්පිටිය	...	රිචඩ් ග්‍රෙගරි සමරනායක
අංක 58—හිනිදුම ...	...	මාතරගේ සිරිසේන අමරසිරි
අංක 59—බද්දේගම	...	විලියම් නිල් ද අල්විස්
අංක 60—රත්ගම ...	...	මනමෙල්දුර පියදාස ද සොයිසා
අංක 61—අක්මීමන	...	සේනපාල සමරසේකර
අංක 62—ගාල්ල ...	...	විජේසේකර දෙන් සයිමන් අබේගුණවර්ධන
අංක 63—හබරාදුව	...	ප්‍රින්ස් ගුණසේකර
අංක 64—වැලිගම ...	...	වෝල්ටර් ජොෆ්‍රි මොන්ටේගු ජයවික්‍රම
අංක 65—අකුරැස්ස...	...	සුගිස්වර අබේවර්ධන වික්‍රමසිංහ
අංක 66—දෙනියාය	...	පිලානෙ ලොකුගේ ජිනදාස
අංක 67—හක්මන ...	...	රෝයි දෙන් සෙෆ්රින් රාජපක්ෂ
අංක 68—කඹුරුපිටිය	...	පර්සි අබේවර්ධන වික්‍රමසිංහ
අංක 69—මාතර ...	...	කොටවිල විතානගේ චාර්ල්ස් ජස්ටින් විජයවර්ධන
අංක 70—දෙවිනුවර	...	කන්දඋඩ ආරච්චිගේ ධර්මපාල
අංක 71—බෙලිඅත්ත	...	දෙන් පීටර් අතපත්තු
අංක 72—මුල්කිරිගල	...	ජෝර්ජ් රාජපක්ෂ
අංක 73—තිස්සමහාරාම	...	ලක්ෂ්මන් රාජපක්ෂ
අංක 74—කයිට්ස්	...	වේලුප්පිල්ලෙයි අම්බලවානර් කන්දයියා
අංක 75—වඩ්ඩුක්කොඩෙයි	...	අප්පපිල්ලෙයි අමිර්තලින්ගම්

මැතිවරණ කොට්ඨාශය		තෝරාපත් කරනු ලැබූ මන්ත්‍රීවරයාගේ නම
අංක 76—කන්කසන්තුරෙයි	...	සැමුවෙල් ජේම්ස් වේලුපිල්ලෙයි චෙල්වනායගම
අංක 77—උඩුවිල්	...	විසුවනාතර් ධර්මලින්ගම්
අංක 78—යාපනය ...	...	ඇල්ෆ්‍රඩ් තන්ගරාජා දුරයප්පා
අංක 79—නල්ලූර් ...	...	එලන්ගයි මුරුගේසු විජයරත්නම් නාගනාතන්
අංක 80—කෝපායි	...	මුරුගේසු බාලසුන්දරම්
අංක 81—උඩුප්පිඩ්ඩි	...	මුරුගේසු සිවසිතම්පරම්
අංක 82—පේදුරුතුඩුව	...	කතිරිපිල්ලෙයි තුරෙයිරත්නම්
අංක 83—වාවාකච්චෙරි	...	වල්ලිපුරම් නල්ලතම්බි නවරත්නම්
අංක 84—කිලිනොච්චි	...	අප්පුකුට්ටි ෂිවසුන්දරම්
අංක 85—මන්නාරම	...	විරාස්පිල්ලෙයි ඇල්බට් අලගකෝන්
අංක 86—වවුනියාව	...	තාමෝතරම්පිල්ලෙයි සිවසිතම්පරම්
අංක 87—ත්‍රිකුණාමලය	...	නවරත්නම් රත්න රාජවරෝතයම්
අංක 88—මුතූර් ...	...	තම්බයියා අහම්බරම් මොහමඩ් එහුට්ටාර් හජ්ජියාර් මොහමඩ් අලි
අංක 89—කල්කුඩා	...	පොන්නයියා මානිකවාසගම්
අංක 90—මඩකලපුව	...	වෙල්ලයියා රාජදුරෙයි අහමඩ් හුසේන් මාකන්-මාකර්
අංක 91—අම්පාරෙයි	...	විජයබාහු විජයසිංහ
අංක 92—පද්දිරිප්පු	...	සින්නප්පු මුතතම්බි රාසමානික්කම්
අංක 93—කල්මුනෙයි	...	මොහමඩ් ඉබ්‍රාලෙබ්බෙ මොහමඩ් සම්සුදීන් කාරියප්පර්
අංක 94—නින්තාවූර්	...	මොහමඩ් ඉස්මයිල් ලෙබ්බෙ මොහමඩ් අබ්දුල් මජීඩ්
අංක 95—පොතුවිල්	...	මොහමඩ් අලි අහමඩ් අබ්දුල් මජීඩ්
අංක 96—පුත්තලම	...	මොහමඩ් හනීෆා මොහමඩ් නයිනා මරික්කාර්
අංක 97—නිකවැරටිය	...	මුදියන්සෙ තෙන්නකෝන්
අංක 98—යාපහුව ...	...	රන් බණ්ඩා තෙන්නකෝන්
අංක 99—හිරියාල ...	...	ආතර් හෙක්ටර් සේනානායක
අංක 100—වාරියපොල	...	අදිකාරි මුදියන්සෙලාගේ අප්පුහාමි අදිකාරි
අංක 101—බිංගිරිය	...	ලොකු බාලසූරියගේ ජයසේන
අංක 102—හලාවත	...	වැලිකල ජේම්ස් චාර්ල්ස් මුණසිංහ
අංක 103—නාත්තන්ඩිය	...	පට්ටිය පතිරැන්නැහැලාගේ ඇල්බට් ෆ්‍රෙඩ්රික් පීරිස්
අංක 104—වෙන්නප්පුව	...	වර්ණකුලසූරිය ඉච්චම්පුල්ලිගේ හියු ප්‍රනාන්දු
අංක 105—කටුගම්පොල	...	සුබසිංහ මුදියන්සෙලාගේ ටිකිරි බණ්ඩා සුබසිංහ
අංක 106—කුලියාපිටිය	...	ඉම්යා මුදියන්සෙලාගේ රෆායල් අභයවංශ ඊරියගොල්ල
අංක 107—දඹදෙණිය	...	රිචඩ් ගෝඨාභය සේනානායක
අංක 108—පොල්ගහවෙල	...	ස්ටිවන් වෝල්ටර් සමරක්කොඩි
අංක 109—කුරුණෑගල	...	මල්විල ශ්‍රී බ්‍රාහ්මණ තෙන්නකෝන් බණ්ඩාරලාගේ ධර්මසේන බණ්ඩාර මොන්නැකුලම
අංක 110—මාවතගම	...	ඒකනායක මුදියන්සෙලාගේ රන් බණ්ඩා ඒකනායක
අංක 111—දෙඩන්ගස්ලන්ද	...	අරුමා උපාසකගේ රොමානිස්
අංක 112—අනුරාධපුරය	...	සිරිමෙවන් ගොඩගේ
අංක 113—මැදවච්චිය	...	මෛත්‍රිපාල සේනානායක

මැතිවරණ කොට්ඨාශය		තෝරාපත් කරනු ලැබූ මන්ත්‍රීවරයාගේ නම
අංක 114—හොරොව්පොතාන	...	එඩ්වින් ලොකු බණ්ඩාර හුරුල්ලෙ
අංක 115—මිහින්තලේ	...	පතිරාජ මුදියන්සෙලාගේ කපුරුහාමි තෙන්නකෝන්
අංක 116—කලාවැව...	...	රන් බණ්ඩා රත්නමලල
අංක 117—කැකිරාව	...	සෙනෙවිරත්න බණ්ඩාර ලේනව
අංක 118—මින්නේරිය	...	චාර්ල්ස් පර්සිවල් ද සිල්වා
අංක 119—පොලොන්නරුව	...	ආතර් හියුබට් ද සිල්වා
අංක 120—මහියන්ගන	...	සිරිල් පින්තු ජයතිලක සෙනෙවිරත්න
අංක 121—බිබිලේ ...	...	රත්නායක මුදියන්සෙලාගේ ගුණසේකර
අංක 122—පස්සර ...	...	සයිමන් ඇන්ඩෘ පීරිස්
අංක 123—බදුල්ල ...	...	බමුණුසිංහ ආරච්චිගේ හින් බණ්ඩාර
අංක 124—සොරනාතොට	...	කොටුගොඩැල්ලෙ යාපා මුදියන්සෙලාගේ විජේරත්න බණ්ඩා
අංක 125—ඌව-පරණගම	...	කුසුමා රාජරත්න
අංක 126—වැලිමඩ ...	...	කෝනාර මුදියන්සෙලාගේ පොඩිඅප්පුහාමි රාජරත්න
අංක 127—බණ්ඩාරවෙල	...	ජයලත්ගේ සඳනසේකර ගුණසේකර
අංක 128—හපුතලේ	...	වැලිගම පොල්වත්ත ගලප්පතිගේ ආරියදාස
අංක 129—මොනරාගල	...	විජේවීර ගුණවර්ධන මහවිදානගේ ඇල්බට් සිල්වා
අංක 130—දෑදිගම ...	...	ඩඩ්ලි ෂෙල්ටන් සේනානායක
අංක 131—ගලිගොමුව	...	අයිරින් විමලා කන්නන්ගර
අංක 132—කෑගල්ල	...	ඉඩම්පිටිය රාල්ලාගේ පුංචි බණ්ඩා ගුණතිලක කලුගල්ල
අංක 133—රඹුක්කන	...	නුවරපක්ෂ හේවයලාගේ අසෝක මහානාම කරුණාරත්න
අංක 134—මාවනැල්ල	...	බණ්ඩාරනායක මුදියන්සෙලාගේ පුංචි බණ්ඩා බණ්ඩාරනායක
අංක 135—යටියන්තොට	...	නානායක්කාරපතිරගේ මාටින් පෙරේරා
අංක 136—රුවන්වැල්ල	...	හපුගොඩ රාජපක්ෂ වන්නකු මුදියන්සෙලාගේ ගුණපාල සෝම බන්දු
අංක 137—දෙහිඕවිට	...	සෝමා වික්‍රමනායක
අංක 138—කිරිඇල්ල	...	ආතර් එම්මැනුවෙල් බණ්ඩාර කිරිඇල්ල
අංක 139—රත්නපුරය	...	විලියම් හැරල්ඩ් වේරගම
අංක 140—පැල්මඩුල්ල	...	වන්නි ආරච්චිගේ කරුණාසේන
අංක 141—බලංගොඩ	...	ක්ලිෆර්ඩ් සේනක රත්වත්තෙ
අංක 142—රක්වාන	...	වේලා තන්ත්‍රි ගුරුන්නාන්සෙලාගේ කරුණාරත්න
අංක 143—නිවිතිගල	...	දෙන් ෆ්‍රෑන්ක් හෙට්ටිආරච්චි
අංක 144—කලවාන	...	අබේරත්න බණ්ඩාර හේරත් පිලපිටිය
අංක 145—කොලොන්න	...	කලුවාදේවගේ සිරිල් මැතිව්

තෝරා පත් කරනු ලැබූ අපේක්ෂකයන්ගේ නම්

1960 ජූලි මහා මැතිවරණය

මැතිවරණ කොට්ඨාශය		තෝරාපත් කරනු ලැබූ මන්ත්‍රීවරයාගේ නම
අංක 1—උතුරු කොළඹ	...	විතාන ආරච්චිගේ සුගතදස
අංක 2—මැද කොළඹ	...	ශ්‍රීමත් රසීක් ෆරීඩ් පීටර් ජෙරල්ඩ් බර්තෝලමියුස් කෙනමන් මොහමඩ් කාසිම් මොහමඩ් කලීල්
අංක 3—බොරැල්ල	...	වලිතෙන්ති ඩැනිස්ටර් ද සිල්වා
අංක 4—දකුණු කොළඹ	...	ජූනියස් රිචඩ් ජයවර්ධන බර්නාඩ් සොයිසා
අංක 5—වත්තල ...	...	ඩොනල්ඩ් ෂෙල්ටන් ජයසිංහ
අංක 6—මීගමුව ...	...	තෝමස් ක්වින්ටින් ප්‍රනාන්දු
අංක 7—කටාන ...	...	තේනහන්දි විජයපාල මෙන්ඩිස්
අංක 8—දිවුලපිටිය	...	ජයකොඩි ආරච්චිගේ ලක්ෂමන් ජයකොඩි
අංක 9—මීරිගම ...	...	විජයබාහු විජයසිංහ
අංක 10—මිනුවන්ගොඩ	...	මයිකල් පෝල් ද සොයිසා සිරිවර්ධන
අංක 11—අත්තනගල්ල	...	ජේම්ස් පීටර් ඔබේසේකර
අංක 12—ගම්පහ ...	...	සැමුවෙල් ඩයස් බණ්ඩාරනායක
අංක 13—ජාඇල ...	...	ගමමැද ලියනගේ ජෝන් පාරිස් පෙරේරා
අංක 14—මහර ...	...	සූරියාරච්චි කන්කානමලාගේ කරුණාදස සූරියාරච්චි
අංක 15—දෙම්පෙ ...	...	ෆිලික්ස් රෙජිනල්ඩ් ඩයස් බණ්ඩාරනායක
අංක 16—කැළණිය	...	රණවක ආරච්චිගේ සොලමන් පෙරේරා
අංක 17—කොළොන්නාව	...	දොන් සේනාදීර සමරසිංහ
අංක 18—කෝට්ටෙ	...	වන්නිආරච්චිගේ දොන් ස්ටැන්ලි තිලකරත්න
අංක 19—දෙහිවල-ගල්කිස්ස	...	කොල්වින් රෙජිනල්ඩ් ද සිල්වා
අංක 20—මොරටුව	...	තියඩෝර් විල්ෆ්‍රඩ් මෙරිල් ප්‍රනාන්දු
අංක 21—කැස්බෑව...	...	සෝමවීර චන්ද්‍රසිරි
අංක 22—කොට්ටාව	...	දොන් බෙන්ජමින් රූපසිංහ ගුණවර්ධන
අංක 23—හෝමාගම	...	ගාමනී නන්ද ජයසූරිය
අංක 24—අවිස්සාවේල්ල	...	දොන් පිලිප් රූපසිංහ ගුණවර්ධන
අංක 25—හොරණ	...	රත්නසිරි වික්‍රමනායක
අංක 26—බුලත්සිංහල	...	එඩ්මන්ඩ් පීටර් සමරක්කොඩි
අංක 27—බණ්ඩාරගම	...	කෝන්ගහ කන්කානම්ගේ දොන් ඩේවිඩ් පෙරේරා
අංක 28—පානදුර ...	...	ලෙස්ලි ගුණවර්ධන
අංක 29—කළුතර ...	...	චමලි ද ෆොන්සේකා ගුණවර්ධන
අංක 30—බේරුවල	...	ඊබ්‍රහිම් ආදම් අබ්දුල් කාදර්
අංක 31—මතුගම ...	...	දයාසේන ටර්නෝලියස් පස්කුවල්
අංක 32—අගලවත්ත	...	අනිල් කුමාර් මුණසිංහ
අංක 33—දඹුල්ල	...	ටිකිරි බණ්ඩා තෙන්නකෝන්
අංක 34—ලග්ගල	...	කෝනාර මුදියන්සෙලැ වත්තෙගෙදර කිරිබණ්ඩා
අංක 35—මාතලේ	...	උඩවලවවේ බර්නාඩ් හර්බට් අළුවිහාරේ

මැතිවරණ කොට්ඨාශය	තෝරාපත් කරනු ලැබූ මන්ත්‍රීවරයාගේ නම
අංක 115—මිහින්තලේ	... පතිරාජ මුදියන්සෙලාගේ කපුරුහාමි තෙන්නකෝන්
අංක 116—කලාවැව...	... රත් බණ්ඩා රත්නමලල
අංක 117—කැකිරාව	... වනසිංහ රාජපක්ෂ සේනානායක සෙනෙවිරත්න බණ්ඩර ලේනව
අංක 118—මින්නේරිය	... චාර්ල්ස් පර්සිවල් ද සිල්වා
අංක 119—පොළොන්නරුව	... ආතර් හියුබර්ට් ද සිල්වා
අංක 120—මහියන්ගන	... සිරිල් පින්තු ජයතිලක සෙනෙවිරත්න
අංක 121—බිබිලේ ...	... දිසානායක මුදියන්සෙලාගේ ගුණසේකර
අංක 122—පස්සර ...	... අමරනන්ද රත්නායක
අංක 123—බදුල්ල ...	... බමුණුසිංහ ආරච්චිගේ හීන් බණ්ඩාර
අංක 124—සොරනාතොට	... ඒකනායක මුදියන්සෙලාගේ සුදු බණ්ඩාර ඒකනායක
අංක 125—ඌව පරණගම	... කුසුමා රාජරත්න
අංක 126—වැලිමඩ ...	... කෝනාර මුදියන්සෙලාගේ පොඩිඅප්පුහාමි රාජරත්න
අංක 127—බණ්ඩාරවෙල	... ජයලත්ගේ ඥානසේකර ගුණසේකර
අංක 128—හපුතලේ	... වැලිගම පොල්වත්ත ගලප්පතිගේ ආරියදස
අංක 129—මොණරාගල	... විජේවීර ගුණවර්ධන මහවිදනගේ ඇල්බට් සිල්වා
අංක 130—දදිගම ...	... ඩඩ්ලි ෂෙල්ටන් සේනානායක
අංක 131—ගලිගොමුව	... බාලසූරිය ආරච්චිල්ලාගේ පුංචි බණ්ඩා බාලසූරිය
අංක 132—කැගල්ල	... ඉඩම්පිටියෙ රාල්ලාගේ පුංචි බණ්ඩා ගුණතිලක කලුගල්ල
අංක 133—රඹුක්කන	... නුවරපක්ෂ හේවයලාගේ අසෝකා මහානාම කරුණාරත්න
අංක 134—මාවනැල්ල	... පහල රාල්ලෙ රත්නායක
අංක 135—යටියන්තොට	... නානායක්කාර පතිරගේ මාටින් පෙරේරා
අංක 136—රුවන්වැල්ල	... ප්‍රේමචන්ද්‍ර ඉඹුලාන
අංක 137—දෙහිඕවිට	... සෝමා වික්‍රමනායක
අංක 138—කිරිඇල්ල	... පුංචි බණ්ඩාර විජේසුන්දර
අංක 139—රත්නපුරය	... ධනපාල ෆිලිප් රනිල් වීරසේකර
අංක 140—පැල්මඩුල්ල	... වන්නි ආරච්චිගේ කරුණාසේන
අංක 141—බලංගොඩ	... ක්ලිෆර්ඩ් සේනක රත්වත්තෙ
අංක 142—රක්වාන	... වේලා තන්ත්‍රි ගුරුනාන්සෙලාගේ කරුණාරත්න
අංක 143—නිවිතිගල	... ලියනගේ ස්ටැන්ලි සුමනරත්න මොල්ලිගොඩ
අංක 144—කලවාන	... ලයනල් ද සිල්වා අබේවීර ගුණසේකර
අංක 145—කොලොන්න	... කලුවාදේවගේ සිරිල් මැතිව්

(ආ) මැතිවරණවලට අදාලවූ ව්‍යවස්ථාවන්ට යෝජිත සංශෝධනයන්

සැ. යු.—මෙහි සඳහන් වගන්ති, පාර්ලිමේන්තු මැතිවරණ රාජසභා ආඥාවට අදාල නොවන බවට විශේෂයෙන් නියම කර දක්වනු නොලබන තාක් කල්, ඒවා 1946 ලංකා (පාර්ලිමේන්තු මැතිවරණ) රාජසභා ආඥාවට අදාල වන්නේ ය.

4 වැනි වගන්තියේ 1 (ඕ) වැනි උප වගන්තිය—ඡන්දදායකයන් ලියා පදිංචි කිරීම සඳහා නේවාසික සුදුසුකම්

පාර්ලිමේන්තු මැතිවරණයක දී ඡන්දය දීම සඳහා ඡන්දදායකයන් ලියා පදිංචි කිරීම පිණිස, 1946 ලංකා (පාර්ලිමේන්තු මැතිවරණ) රාජසභා ආඥාවේ 4 (1) (ඕ) වැනි වගන්තියේ නියම කර ඇති නේවාසික සුදුසුකම් මෙසේ ය :—

යම් කෙනෙක් සංශෝධනය පැවැත්වෙන වර්ෂයේ ජූනි මස 1 වැනි දිනට පූර්වයෙන් වූ 18 මාසය තුල නොකඩවා ම 6 මාසයක කාලයක් නාම ලේඛනයට අදාල වූ මැතිවරණ කොට්ඨාශය තුල පදිංචි වී සිටිය යුත්තේ ය.

මෙම නියමය වනාහී, මැතිවරණ පිළිබඳව එවකට ඇතිවූ ඉංග්‍රීසි නීතියේ පිට පත් කිරීමකි. මේ සම්බන්ධයෙන් වූ ඉංග්‍රීසි නීතිය සහ ඉන්දියානු නීතිය පසුව සංශෝධනය කර ඇත. 1949 මහජන නියෝජිත පනතින් නියම කර ඇති ඉංග්‍රීසි නීතිය මෙසේ කියැවේ.

1 වැනි වගන්තිය : .... යම්කිසි ඡන්දදායක කොට්ඨාශයක, පාර්ලිමේන්තු මැතිවරණයක දී ඡන්දය දීමට හිමිකම් ඇත්තේ සුදුසුකම් ලබන දිනයේ දී එම කොට්ඨාශයේ පදිංචි වී සිටි අයට යි.

දැනට ඉංග්‍රීසි නීතියේ ඇති විධිවිධානයන්ට අනුකූලවනසේ අපගේ නීතිය ද සංශෝධනය කිරීමෙන්, අපගේ නාම ලේඛන සකස් කිරීමේ දී පහත දැක්වෙන යහපත සැලසෙන්නේ ය.

(අ) ගෘහ මූලිකයන් විසින් පුරවා සම්පූර්ණ කර දෙනු ලබන නියමිත ෆෝර්මයක් මගින් පහසු සංශෝධනයක් පැවැත්වීම.

(ආ) ගණන් ගන්නා නිලධාරීන් විසින් ලියා පදිංචි කිරීම සඳහා සුදුසුකම් ඇති අය සහ සුදුසුකම් නැති අයගේ තොරතුරු වඩාත් සතුටුදායක ලෙස හරි වැරදි පරීක්ෂාකර බැලීම.

(ඉ) පාර්ලිමේන්තු සහ ප්‍රාදේශික මැතිවරණ කටයුතු උදෙසා ඒකාබද්ධ නාමලේඛනයක් ඇති කිරීම.

(ඊ) ද්විත්ව ලියා පදිංචි කිරීම් වැලැක්වීම.

ඡන්දදායක නාමලේඛනවල සංශෝධනය සාමාන්‍යයෙන් ආරම්භ කෙරෙන දිනය වන, එක් එක් අවුරුද්දේ ජූනි පළමුවන දා, මැතිවරණ කොට්ඨාශයක පදිංචි වී සිටීමේ සුදුසු කම පිළිගන්නා දිනය ලෙස නියම කළ හැක.

මේ සම්බන්ධයෙන් යම් යම් අතුරු සංශෝධනයන් ද මතුවිය හැක.

4 (1) (ඇෆ්) වැනි වගන්තිය—ලියා පදිංචි වීමට නුසුදුසුවීමේ අවස්ථා

52 වැනි වගන්තිය යටතේ වූ යම් වරදකට වරදකරු වූ කෙනෙක් ඡන්දදායක යකු වශයෙන් ලියා පදිංචි වීමට 4 (1) (ඇෆ්) වැනි වගන්තිය යටතේ නුසුදුසු වන්නේ ය.

52 වැනි වගන්තිය යටතේ වූ වරදවල්, 1, 1ඒ සහ 1බී වැනි උප වගන්ති යටතේ වර්ග කර ඇත.

1 වැනි උප වගන්තිය අදාලවනුයේ, නාමයෝජනා පත්‍රවලට හොර අත්සන් තැබීම, ව්‍යාජ ඡන්ද පත්‍රිකා සකස් කිරීම සහ ඡන්ද පත්‍රිකා අයුතු ලෙස තමා භාරයේ තබා ගැනීම ආදී වරදවල් ය. 1 වැනි උප වගන්තියේ ඇති නියමයන් කඩ කිරීම සම්බන්ධයෙන් නියමිත දඬුවම් වනාහී දෙයාකාරයෙන් එක් ආකාර යක වූ, අවුරුදු 2 කට වැඩි නොවූ සිර දඬුවමක් සහ ඡන්දදායකයකු වශයෙන් ලියා පදිංචි වීමට, ඡන්දය දීමට සහ තෝරා පත් කරනු ලැබීමට නුසුදුසුවීම ආදිය වේ.

ඡන්ද පොලේ සිට යාර 50ක් ඇතුලත සිට ඡන්දදායකයන් පෙළඹවීම, ඡන්ද පොල තුල හෝ එහි දොරටුව අසල බාධා ඇති කිරීම හෝ කලහකාරී ලෙස හැසි රීම, 1ඒ සහ 1බී වැනි උප වගන්තිවලට අදාල වරදවල් වේ. මෙම උප වගන්ති, 1956 අංක 16 දරණ සංශෝධන පනතින් ප්‍රධාන ආඥා පනතට එකතු කරනු ලැබූ සංශෝධනයන් වේ. මෙම උප වගන්තිවල නියමයන් කඩ කිරීම සම්බන්ධ යෙන් නියමිත දඬුවම වන්නේ රුපියල් 100 ය කට වැඩි නොවූ දඩයක් හෝ දෙයාකාරයෙන් එක් ආකාරයක වූ මාසයකට වැඩි නොවූ සිර දඬුවමක් හෝ දඩය සහ සිර දඬුවම යන දෙකමත් ය.

1ඒ සහ 1බී වැනි උප වගන්ති යටතේ වූ වරදවල් වල ආකාරය සහ ඒවාට නියමිත දඬුවම ගැන සලකා බලන කල, 4 (1) (ඇෆ්) වැනි වගන්තිය යටතේ ඡන්ද බලය අහිමි කරවීම ද අපෙක්ෂා නොකරන ලද බව පෙනේ. 52 වැනි වගන්තියේ (1) වැනි උප වගන්තිය යටතේ වූ වරදවල් වල දී මෙන්, මෙම උප වගන්ති සම්බන්ධයෙන් එවැනි අවහිර කමක් ඇතුලත් කර නොමැත.

එමනිසා 4 (1) (ඇෆ්) වැනි උප වගන්තියේ 52 වැනි වගන්තිය වෙත කර ඇති යොමු කිරීම, 52 වැනි වගන්තියේ (1) වැනි උප වගන්තිය යනුවෙන් සීමා කර දැක්වීම අවශ්‍ය ය.

4 (1) (ජී) වැනි වගන්තිය—1931 ලංකා (රාජ්‍ය මන්ත්‍රණ සභා මැතිවරණ) රාජ සභා ආඥාව යටතේ දූෂණ හෝ අයුතු ක්‍රියාවලට වරදකරු කිරීම

1931 ලංකා (රාජ්‍ය මන්ත්‍රණ සභා මැතිවරණ) රාජසභා ආඥාව වලංගුව පැව තුනා නම් දූෂණ හෝ අයුතු ක්‍රියාවක් සම්බන්ධයෙන් වරද කරුවීමේ හේතුව උඩ, එසේ වරදකරුවූ කිසිවකුට ඡන්දදායකයකු වශයෙන් ලියා පදිංචි වීමට නොහැකි වන හෙයින්, එවැනි ඡන්දදායකයකු ලියා පදිංචි කිරීමට නුසුදුසුවන නියමයක් 1946 ලංකා (පාර්ලිමේන්තු මැතිවරණ) රාජසභා ආඥාවේ 4 (1) (ජී) වැනි වගන්තියේ සකසා ඇත්තේ ය.

1931 ලංකා (රාජ්‍ය මන්ත්‍රණ සභා මැතිවරණ) රාජසභා ආඥාව යටතේ වූ අන්තිම මහා මැතිවරණය 1936 වර්ෂයේ දී පැවැත්විනා. අන්තිම රාජ්‍ය මන්ත්‍රණ

සභා මහා මැතිවරණය සම්බන්ධයෙන් වූ දූෂණ ක්‍රියාවක් සඳහා වූ දඬුවම පිළිබඳ වැඩිම කාලය දැන් ගෙවී අවසානය නිසා, 4 (1) (ජී) වැනි වගන්තිය යල් පැනපු එකක් සේ පෙනේ.

ලංකා (පාර්ලිමේන්තු මැතිවරණ) රාජසභා ආඥාවේ 4 (1) (ජී) වැනි වගන්තිය අවලංගු කිරීම නිර්දේශ කරමි.

8 වැනි වගන්තිය—එක වරකට වඩා වැඩියෙන් ඡන්දය දීම තහනම් කිරීම

යම් ඡන්දදායකයකු හට සවකීය නම එක නාමලේඛනයකට වඩා වැඩියෙන් ඇතුලත් කරවා ගැනීමට සුදුසුකම් ඇත්තේ වී නමුත්, ඔහුගේ නම එක ඡන්ද දායක නාම ලේඛනයකට වඩා වැඩියෙන් ඇතුලත් කරවා ගැනිමට, ලංකා (පාර්ලිමේන්තු මැතිවරණ) රාජසභා ආඥාවේ 8 (1) වැනි වගන්තියේ විධිවිධානයන් යටතේ නොහැකි වන්නේ ය.

එකම නාමලේඛනයේ එක වරකට වඩා වැඩියෙන් සවකීය නම ඇතුලත් කරවා ගැනීමට කිසිම කෙනෙකුට නොහැකි වනසේ මෙම උපවගන්තිය පෘථුල කළ යුතුය. ඉන්දියානු ව්‍යවස්ථාවේ මෙසේ සඳහන් වේ.

" යම්කිසි මැතිවරණ කොට්ඨාශයක එක වරකට වඩා වැඩියෙන් සවකීය නම් ලියා පදිංචි කරවා ගැනීමට කිසිම කෙනෙකුට හිමිකම් නොමැත්තේ ය. "

මහා මැතිවරණයක දී එක මැතිවරණ කොට්ඨාශයකට වඩා වැඩියෙන් ඡන්දය දෙන්නා වූ හෝ එසේ ඡන්දය දීම සඳහා ඡන්ද පත්‍රිකාවක් ඉල්ලා සිටින්නා වූ අයෙක්, 8 (2) වැනි වගන්තිය යටතේ අයුතු ක්‍රියාවක් කිරීමේ වරදකට ගැති වන්නේ ය.

එනයින් ම, පාර්ලිමේන්තු මැතිවරණයක දී ද, එකම මැතිවරණ කොට්ඨාශයක් තුල එක වරකට වඩා වැඩියෙන් ඡන්දය දීම වරදක් විය යුතුය. එවැනි තහනම් කිරීම් ඉංග්‍රීසි සහ ඉන්දියානු ව්‍යවස්ථාවන් හි ද ඇත්තේ ය.

11 වැන්නේ සිට 14 වැන්න දක්වා වූ වගන්ති—ප්‍රථම ඡන්දදායක නාම ලේඛනයන්

ප්‍රථම නාම ලේඛනයන් සකස් කිරීමත්, එකී සකස් කිරීමේ දී අයිතිවාසිකම් හා විරුද්ධතාවයන් ඉදිරිපත් කිරීම් සහ එම නාමලේඛන සහතික කිරීමත් සම්බන්ධයෙන් වූ විධිවිධානයන් 11 වැන්නේ සිට 14 වැන්න දක්වා වූ වගන්ති වල ගැබ්වී ඇත්තේ ය. එවකට වලංගු වෙමින් තුබූ රාජ්‍ය මන්ත්‍රණ සභා ඡන්ද දායක නාමලේඛනවලින් උපුටා ගත් නම් වලින් යුක්ත කෙරෙමින් ප්‍රථම නාම ලේඛනය සකස් කළ අතර, අයිතිවාසිකම් හා විරුද්ධතාවයන් පදනම් කරන ලද්දේ සුදුසුකම් ලැබීමේ දිනයක් අනුවය. එකී සුදුසුකම් ලැබීමේ දිනය 1946 මැයි 22 වැනි දා හැටියට නියම කෙරිනි. දැන් එම ප්‍රථම නාම ලේඛනවලට කිසිම සම්බන්ධතාවයක් නැත. ඒවා ඉතා පැරණිසේ ය.

5 වැනි වගන්තිය යටතේ නාමලේඛන සකස් කිරීමේ දී සහ 16 වැනි වගන්තිය යටතේ වාර්ෂික නාමලේඛන සංශෝධනයේ දී අතුරු වගන්තිවලින් නියම කර ඇති යෝග්‍ය වූ වෙනස් කිරීම් සමඟ මෙම විධිවිධානයන් තවමත් ක්‍රියාත්මක කළ හැක. ලංකා (රාජ්‍ය මන්ත්‍රණ සභා මැතිවරණ) රාජසභා ආඥාව යටතේ වූ පදිංචිය පිළිබඳ විමසීම තවමත්, අයිතිවාසිකම් ඉල්ලීම් සඳහා නියමිත පෝර්මයේ ඇතුලත්ව ඇත.

15 (1) වැනි වගන්තිය යටතේ නාමලේඛන සකස් කිරීම සහ 16 (1) වැනි වගන්තිය යටතේ නාමලේඛන සංශෝධනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් මෙම විධිවිධානයන් පරීක්ෂා කර බලා නිරීක්ෂණය කිරීම අවශ්‍ය ය. අසිතිවාසිකම් හා විරුද්ධතාවයන් සඳහා වූ "සී", "සීසී", "ඩී" සහ "ඊ" යන නියමිත පෝර්මයන් ද පරීක්ෂා කළ යුතුවේ.

16 වැනි වගන්තියේ 5 වැනි සහ 6 වැනි උප වගන්ති—ලියා පදිංචි කිරීම සඳහා ගෙයක් ගෙයක් පාසා ගණන් ගැනීමේ දී සිදුවන අක්‍රමිකතාවයන්

ඡන්දදායකයන් ලියා පදිංචි කිරීමේ දී කෙරෙන වැරදි සහ අක්‍රමිකතාවන්, එනම් :—බොරු තොරතුරු සැපයීම, නියම තොරතුරු නොසපයා සැඟවීම ආදිය සහ එවැනි වරදවල් සහ අක්‍රමිකතාවන් උදෙසා වූ දඬුවම් ද මෙම උපවගන්තිවල ඇති විධිවිධානයන්හි ඇතුලත් කර ඇත. මෙවැනි වරදක් ගැන මහෙස්ත්‍රාත්වරයකු විසින් වරද කරු කරනු ලැබූ කල් හි එයට නියමිත දඬුවම රුපියල් 100 කට වැඩි නොවූ දඩයකි.

සියලුම අක්‍රමිකතාවන් ඇතුලත් කෙරෙමින් සහ එවැනි වරදවල් නැවත කිරීම තදින් ම වැලැක්වීම පිණිස, වඩා තදබල දඬුවම් නියම කිරීමේ අදහසින් ලේඛනයන් හි දක්වා ඇති වරදවල් හා ඊට නියමිත දඬුවම් නැවත නිරීක්ෂණය කර බැලීම මැනවි. මේ සම්බන්ධයෙන් කනඩානු නීතිය අපට ද ප්‍රයෝජනවත් ය.

(අ) **ලැයිස්තුවලට අසත්‍ය තොරතුරු සැපයීම.**—නම ඇතුලත් කිරීම පිණිස ඉල්ලා සිටින්නා වූ හෝ එසේ කිරීමට කැමැත්ත ප්‍රකාශ කර සිටින්නා වූ සැම කෙනෙක් ම හෝ එසේ ඉල්ලා සිටීමට හෝ කැමැත්ත දැක්වීමට වෙනයම් කිසිවෙකු පොළඹවන්නා වූ කෙනෙක් හෝ තමන් (පළමු කී අය) හෝ පොළඹවනු ලබන්නෙකු වේ නම් ඒ අය හෝ, යම්කිසි හේතුවක් නිසා ලියා පදිංචි කිරීම නුසුදුසු බව හෝ එවැනි ලැයිස්තුවකට ඇතුලත් කිරීමට නොහැකි බව දැන දැනම, එසේ කරන්නේ නම් ඔහු මෙම පනතේ විධිවිධානයන්ට විරුද්ධව වරදක් කිරීමේ චෝදනාවට ගැති වෙමින්, මෙම පනතේ නියම කර ඇති අන්දමේ ලඝු නඩු විභාගයකින් වරද කරු වූවොත් දඬුවම් කළ හැකි වන්නේ ය. මෙම වගන්තියේ නියමයන් කඩ කිරීමේ වරදට ගැති වූ යම් කෙනෙකුට විරුද්ධව පැවැත්වෙන නඩු විභාගයක දී, එවැනි අයකුගේ නම ඡන්ද ලැයිස්තුවට ඇතුලත් නොකිරීමට තරම් ඔහු නුසුදුසු අයකු බව හෝ, එවැනි කෙනෙක් එසේ ඇතුලත් කිරීමට නොහැකි බව විත්ති කරු නොදැන සිටි බව හෝ ඔප්පු කිරීමේ වගකීම විත්තිකරු සතුව පවතින්නේ ය.

(ආ) **ගණන් ගන්නා නිලධාරීන්ගේ වගකීම්.**—මෙම පනත අනුව, ඔහු යටත් වන්නාවූ වෙන යම්කිසි දඬුවමකට අතිරේක වශයෙන්, යම්කිසි ගණන් නිලධාරියෙකු විසින්, සිය කැමැත්තෙන් ම හෝ සවකීය නිදහස සඳහා දැන්විය නොහැකි සැහෙන කරුණු නොමැතිව, ඔහු විසින් සකස් කරනු ලබන යම්කිසි ඡන්දදායක ලැයිස්තුවකට ඇතුලත් කිරීමට තරම් සුදුසු කම් ඇතැයි විශ්වාස කිරීමට සැහෙන කරුණු නොමැතිව, එවැනි නමක් ඇතුලත් කරන්නේ නම් හෝ යම්කිසිවකුගේ නමක් එවැනි ලැයිස්තුවකට ඇතුලත් කිරීමට තරම්

සුදුසුකම් ඇතැයි තමාට විශ්වාස කිරීමට සෑහෙන කරුණු තිබිය දී එසේ ඇතුලත් නොකර අත්හරින්නේ නම්, මෙම පනතින් නියම කර ඇති අත්දමට ඔහුට විරුද්ධව පවත්වන ලඝු විනිශ්චයක දී වරුදකරුවී දඬුවම් ලැබීමේ වරදකට ගැති වන්නේ ය. එවැනි වරද කට නියම කෙරෙන දඬුවම වනාහි ඉහත කී පරිදි වැරදි ලෙස ඇතුලත් කරන ලද හෝ අත් හරින ලද එක් එක් නම වෙනුවෙන් ඩොලර් 5.00 කට අඩු නොවූ සහ ඩො. 100.00 කට වැඩි නොවූ දඩයක් බැගින් වන්නේ ය.

(ඉ) **ලඝු විනිශ්චයක දී වරදකරු වූ පසු ඇතිවන බැඳීම**—ලඝු විනිශ්චයක දී වරද කරු වූ පසු ඇතිවන්නා වූ බැඳීම වනාහි, ඩොලර් 500.00 ක් දඩයක් සහ නඩු ගාස්තුව හෝ බරපතල වැඩ ඇතිව හෝ නැතිව අවුරුද්දකට වැඩි නොවූ කාලයක සිර දඬුවමක් ය. නැතහොත්, දඩය, නඩුගාස්තුව යන දෙකම සහ එකී සිර දඬුවම ද වේ. දඩයත් නඩු ගාස්තුවත් පමණක් නියම කරනු ලැබූ විටක, අප්‍රමාදවම ඒවා නො ගෙව්වහොත් හෝ දඩයත්, නඩුගාස්තුවත් යන දෙක සහ සිරදඬුව මක් නියම කරනු ලැබූ විටෙක, සිරදඬුවම ගෙවීයාමට කලින් ඒවා ගෙවනු නොලැබුවහොත්, බරපතල වැඩ ඇතුව හෝ නැතුව තවත් එතරම් ම කාලයක සිරදඬුවමකට හෝ වැඩිපුර තුන් මාසයකට වැඩි නොවූ සිර දඬුවමකට හෝ යටත් වන්නේ ය.

16 වැනි වගන්තියේ 7 වැනි උප වගන්තිය—එක් වරකට වැඩියෙන් ලියා පදිංචි වීම සම්බන්ධයෙන් ඡන්දදායකයන්ට නිවේදනය

එක මැතිවරණ කොට්ඨාශයකට වඩා වැඩි ගණනක ලියා පදිංචි වීමට සුදුසුකම් ඇති අය සම්බන්ධයෙන් මෙම උප වගන්තියේ නියමයන් ඇත්තේ ය. එකම මැතිවරණ කොට්ඨාශයේ එක වරකට වඩා වැඩියෙන් ලියා පදිංචි වීමට සුදුසුකම් ඇති අයද මෙයට ඇතුලත් කෙරෙන සේ මෙම වගන්තිය පෘථුල කළ යුතුයි.

18 වැනි වගන්තියේ 1 වෙනි උප වගන්තිය—නාමලේඛන සංශෝධනයක දී ඒ සහ බී ලැයිස්තු සකස් කිරීම

නාමලේඛනයක් සංශෝධනය කිරීමේ කාර්‍යය සඳහා, 18 (1) වැනි වගන්තිය යටතේ ලියා පදිංචි කිරීමේ නිලධාරි තැන විසින් වෙන වෙන ම ලැයිස්තු දෙකක් සකස් කළ යුත්තේ ය:—

එනම්:— (1) නාමලේඛනයේ නම් සඳහන්ව ඇත්තා වූ අයගෙන් මිය ගොස් සිටින්නා වූ හෝ නුසුදුසු භාවයට පත්ව සිටින්නා වූ අයගේ නම් ඇතුලත් " ඒ " ලැයිස්තුව සහ

(2) නාමලේඛනයේ නම් සඳහන්ව නැත්තා වූ හෝ වෙනත් අයු රින් නුසුදුසු නොවී ඔවුන්ගේ නම් නාම ලේඛනයේ ඇතුලත් කිරීමට සුදුසු යයි ලියා පදිංචි කිරීමේ නිලධාරිතැනට පෙනි යන්නාවූ අයගේ නම් ඇතුලත් " බී " ලැයිස්තුව ය.

දැනට නාමලේඛනයන් සකස් කරගෙන යනු ලබන්නේ ගෘහ අංක පිළිවෙලට ය. නාම ලේඛන සංශෝධනයන් අතරතුර ඡන්දදායකයන්ගේ පදිංචිය වෙනස් කෙරෙති. මැතිවරණ කොට්ඨාශයක එක් ලිපිනයක් යටතේ ලියා පදිංචි වී සිටින අය එම මැතිවරණ කොට්ඨාශයේම වෙනත් ලිපිනයකට මාරු වෙති. පදිංචිය හිස් කිරීම නිසා ලියා පදිංචි කිරීමට නුසුදුසුවූවන් සේ "ඒ" ලැයිස්තුවට නම ඇතුලත් කිරීමෙන් සහ, 4(1)(සී) වැනි වගන්තියේ නියම කර ඇති පදිංචිය පිළිබඳ සුදුසුකම් අනුව, පදිංචි වී ඇති අළුත් ලිපිනය පරිදි "බී" ලැයිස්තුවට නම ඇතුලත් කිරීමෙන්, මෙම පදිංචි ස්ථාන මාරුව හරි ගැස්වීම කළ නොහැකි බව පෙනේ.

එවැනි ස්ථාන වෙනස් කිරීම් නිසා, සංශෝධනයක දී "ඒ" සහ "බී" ලැයිස්තුවල පිහිට නොසොයා ලිපිනයක් නිවැරදි කිරීමට, පරිපාලනය අතින් ද ප්‍රමාණවත් දුෂ්කරතාවයන් ඇතිවන්නේ ය.

"ඒ" සහ "බී" ලැයිස්තු සකස් කිරීම පිළිබඳව ඇති නියමයන් පහත සඳහන් පරිදි පෘථුල කිරීම උචිත සේ සැලකේ.

(1) නාමලේඛනයේ නම සඳහන්ව ඇතත්, මියගොස් සිටින්නා වූ හෝ නුසුදුසු බවට පත්වී සිටින්නා වූ හෝ වලංගුව ඇති නාමලේඛනයේ යෝග්‍ය ලිපිනයන්හි ලියා පදිංචි වී සිට එම ලිපිනයන්හි ලියා පදිංචි වීමට සුදුසුකම් නැතිවී සිටින්නා වූ අය ඇතුලත් කෙරෙමින් "ඒ" ලැයිස්තුව සහ

(2) නාමලේඛනයේ දැනට ලියා පදිංචි වී නොමැත්තා වූ හෝ දැනට වලංගුව ඇති නාමලේඛනයේ යෝග්‍ය ලිපිනයක් යටතේ ලියා පදිංචිවී නොමැත්තා වූ හෝ වෙනත් අයුරින් නුසුදුසු වී නොමැතිව, ඔවුන්ගේ නම් නාම ලේඛනයේ ලියා පදිංචි කිරීමට නුසුදුසු වී නොමැතිව, ඔවුන්ගේ නම් නාම ලේඛනයේ ලියා පදිංචි කිරීමට සුදුසුකම් ඇත්තා සේ පෙනෙන අයගේ නම් ඇතුලත් කෙරෙමින් "බී" ලැයිස්තුව සකස් කිරීම.

මෙසේ ම වූ නියමයන් ඉංග්‍රීසි නීතියේ ද ඇත. එහිද මෙබඳුම ලැයිස්තු සකස් කිරීමෙන් නාමලේඛන සංශෝධනය සඳහා විධිවිධානයන් සලසා ඇත.

15 (1ඊ) සහ (2), 19 සහ 20 වැනි වගන්ති—නාමලේඛන සකස් කිරීමේදී සහ සංශෝධනයේදී අයිනිවාසිකම් හා විරුද්ධතාවයන්

11 වැනි වගන්තියේ සිට 14 වැනි වගන්තිය දක්වා වූ වගන්තිවලට කරන ලද විධිවිධානයන් මෙයට ද අදාල වන්නේ ය.

18 වැනි වගන්තියේ—(3)—(ඒ) සහ (බී) වැනි උප වගන්ති—නුසුදුසුවූ සහ සුදුසු වූ අයට දැන්වීම්

ලියා පදිංචි කිරීමට නුසුදුසු වූ සහ "ඒ" ලැයිස්තුවට නම ඇතුලත් කරනු ලැබුවා වූ සෑම දෙනෙකුටම එක් එක් සංශෝධනයක දී ද, ලියාපදිංචිවීමට සුදුසුකම් ලබන්නා වූ සහ "බී" ලැයිස්තුවට නම ඇතුලත් කරනු ලැබුවා වූ සෑම දෙනෙකුට ම තුන් අවුරුද්දකට වරක් ද බැගින් 3 වැනි උපවගන්තියේ ඇති විධිවිධානයන් අනුව දැන්වීමක් යැවිය යුතුවේ.

දෙවැනිව කී අය සම්බන්ධයෙන් වූ නියමයන් ක්‍රියාත්මක වන්නේ තුන් අවුරුද්දකට වරක් නිසා එය ඉටු කිරීමට තවම අවස්ථාව ඇති වී නැත.

"ඒ" ලැයිස්තුවට නම ඇතුලත් වී ඇති අයට පළමුව කී දැන්වීම් යැවීම 1959 සංශෝධනයේ සිට ආරම්භ කෙරිනි.

"ඒ" ලැයිස්තුවේ නම් සඳහන් වන අය විශාල වශයෙන් පහත සඳහන් වර්ගවලට බෙදේ. එනම්:— (අ) මියගිය බවට දැනුම් ලද අය, (ආ) පදිංචිය අත් හැර ගියවුන් හැටියට දැනුම් දෙන ලද අය සහ (ඉ) පුරවැසි බව නැතිවීමෙන්, හිර අඩස්සියේ වැටීමෙන්, නඩු විභාගයකින් වරදකරුවකු වීමෙන් හෝ දූෂණ සහ අයුතු ක්‍රියාවන් යන හේතුන් උඩ සුදුසුකම් අහිමි වී ගිය අය ද වේ. සාමාන්‍ය වශයෙන් (අ) සහ (ආ) යන වර්ග වලට වැටෙන අයගේ නාම "ඒ" ලැයිස්තුවේ ඉතා වැඩි වශයෙන් දක්නට ඇත.

මියගිය ලෙසට දැනුම් දෙන ලද අයට දැන්වීම් යැවීමක් කරන්නේ නැත. "ඒ" ලැයිස්තුවේ නම් සඳහන් අනික් හැම දෙනාටම දැන්වීම් යවනු ලැබේ. මෙයින් වැඩි හරියක්ම පදිංචිය අත්හැර ගිය අය හැටියට දැනුම් දෙන ලද අයවලුන් ය. මෙම වර්ගයට අයත් අය සම්බන්ධයෙන් දැන්වීම්, ඔවුන්ගේ අළුත් ලිපිනයන් දනිතොත් ඒවාට යැව්වොත් මිස, නැත්නම් එකී දැන්වීම් ලැබීමට ඔවුන් ඔවුන්ගේ පැරණි ලිපිනයන්හි පදිංචිව නැත, මෙසේ හෙයින් දැන්වීමකින් අපේක්ෂා කෙරෙන කාර්‍ය්‍යය එයින් ඉටු නොවේ.

සංශෝධනයක් ආරම්භවීමත් සමගම එක් එක් මැතිවරණ කොට්ඨාශයේ ස්ථාන මහත් රාශියක ඉතා පෘථුල ලෙස නාම ලේඛන ප්‍රදර්ශණය කරවීමේ සහ අයිතිවාසිකම් හා විරුද්ධතාවයන් ඉදිරිපත් කරන ලෙස ද දන්වමින් "ඒ" සහ "බී" ලැයිස්තු සමග නැවතත් නාම ලේඛන ප්‍රදර්ශණය කරවීමේ වර්තමාන වැඩ පිළිවෙල නිසා නුසුදුසු වුවනට දැන්වීම් නිකුත් කිරීම කිසිසේත් අවශ්‍ය වේයයි නොපෙනේ. දැන්වීම් ලැබෙන අයට එය අවුලක් සේ වියහැක.

"බී" ලැයිස්තුවේ නම් සඳහන් අයට දැන්වීම් යැවීම සම්බන්ධයෙන් ද නාම ලේඛන ප්‍රදර්ශණය පිළිබඳවූ ඉහත සඳහන් අදහස් අදාලවන්නේය. වැරදි ලෙස හෝ වැරදි ලිපිනයක් යටතේ ඇතුලත් කරනු නොලැබුවහොත් සවකීය නම නාම ලේඛනයේ ඇතුලත් කිරීම ගැන සාමාන්‍යයෙන් කිසිවෙක් විරුද්ධ නොවන්නේය. දැන්වීම් යැවීමේ ක්‍රියා පිළිවෙල අනුගමනය කිරීමට මෙම නම් ඇතුලත් කිරීම්වල සංඛ්‍යාව එතරම් විශාල නැත.

නාම ලේඛනවල අකාරාදී ක්‍රමයට නම් ඇතුලත් කිරීම නිසා ඇති වෙමින් තිබූ වැරදි ගෘහ අංක ක්‍රමය අනුගමනය කිරීමෙන් නිවාරණය විය. නාම ලේඛන සංශෝධනයකදී සෑම ගෘහ මූලිකයකු විසින් සම්පූර්ණ කරදිය යුතු විශෙෂ පෝර්මය සැපයීමේ ප්‍රගතිශීලි ක්‍රමයෙන්ද, නාම ලේඛනයේ නම් යටතේ ඇතුලත් නම් ගණන ගැන ගෘහමූලිකයාටද සෑහෙන දැනුමක් ඇතිවන්නේය.

ඡන්දදායකයන්ට දැන්වීම් යැවීම සම්බන්ධයෙන් කෙරෙන වියදම හා වැඩ කටයුතුවල ප්‍රමාණයේ තරමට එහි ප්‍රයෝජන නොමැත්තේය.

22 වැනි වගන්තියේ—(2) වැනි උප වගන්තිය—නාමලේඛන සහතික කිරීමේ දැන්වීම් සහ නාමලේඛනය වලංගුවීමට පටන් ගැනීම

මෙම උප වගන්තියේ ඇති නියමයන් අනුව, සහතික කිරීමේ දැන්වීම නිකුත් කිරීමත් සමගම නාම ලේඛනයක් වලංගු බවට පත්වී, ඊළඟ සහතික කිරීමෙන් කලින් කරන ලද සහතික කිරීම අවලංගු කෙරෙන තුරු, වලංගුව පවතින්නේ ය. නාම ලේඛනයක් වලංගු බවට පත්වන්නේ දැන්වීමක් ප්‍රසිද්ධ කිරීමෙන් පසුව හෙයින් එය අවලංගු විය යුත්තේද ඊළඟ සහතික කිරීමේ දැන්වීමෙන් පසුව මිස ඊළඟ සහතික කිරීමේ දී නොවන බව පෙනෙනවා ඇත.

වාර්ෂික සංශෝධනයක් අවසානයේදී සහතික කිරීමක් නියමව ඇති අවස්ථා වක උතුමාණන්වහන්සේගේ ප්‍රකාශණයක් හෝ නියෝගයක් අනුව මැතිවරණ යක් ද පැවැත්වීමට සිදුවුව හොත්, මේ සම්බන්ධයෙන් වැඩි දුරටත් දුෂ්කරතාව යක් ඇති වන්නේ ය. එය සිදුවන්නේ අග්‍රාණ්ඩුකාරවරයාගේ ප්‍රකාශණයක් හෝ නියෝගය නිකුත් කළ දින සිට නාම යෝජනා දින හෝ මැතිවරණ දින දක්වා වූ කාලය තුල නාම ලේඛනවල වාර්ෂික සහතික කිරීමක් යෙදුන විටය.

22 වැනි වගන්තියේ 2 වැනි උප වගන්තියේ ඇති නියමයන් එසේ තිබුනේ වී නමුත්, මැතිවරණයක් සම්බන්ධයෙන් අග්‍රාණ්ඩුකාර වරයාගේ ප්‍රකාශණයක් හෝ නියෝගයක් ගැසට් පත්‍රයේ පළවන දිනට වලංගුව පවතින නාම ලේඛනය තත් මැතිවරණයේ සියළු කටයුතු සම්බන්ධයෙන් පමණක් අදාලවන නාම ලේඛනය විය යුතු බවට විධානයක් ඇති කිරීම මැනවයි හැඟේ. රාජසභා ආඥව යටතේ දැනටමත් නියෝග කර හෝ නියමකර ඇති යම්කිසි මැතිවරණයකට සම්බන්ධ නොවන වෙනයම් කිසි කාර්‍ය්‍යයක් හෝ ඊළඟ සංශෝධනයේ කාර්‍ය්‍ය යන් උදෙසා මෙම කාලය තුල සහතික කෙරෙන නාම ලේඛනයේ වලංගු වීමෙන් ඉහතකී නාම ලේඛනයට හානියක් නොවන්නේ ය.

28 වැනි වගන්තියේ—(2) වැනි උප වගන්තිය—නාම යෝජනා පත්‍ර සංඛ්‍යාව

එකකින් හෝ ඊට වැඩිවූ නමුත් 6 කට වැඩි නොවූ, වෙන වෙනම වූ නාම යෝජනා පත්‍ර වලින් යම්කිසි අපේක්‍ෂකයකු නම් කළ හැකි බවට මෙම වගන්ති යේ විධානයන් ඇත්තේ ය. ඉදිරිපත් කළ හැකි වැඩිම නාම යෝජනා පත්‍ර ගණන 3 දක්වා කඩු කළ යුතු බවට නියමයක් පැනවීම මනෝඥ වන්නේ ය.

28 වැනි වගන්තියේ—(4) වැනි උප වගන්තිය—ජී. ෆෝර්මය—නාම යෝජනා පත්‍ර ආකෘතිය

නාම ලේඛන ගෘහ අංක පිළිවෙලට සකස් කර ඇති හෙයින්, ඒවායේ "වරි පනම්/ආහාරපාලක අංක" යනුවෙන් ද තීරයක සඳහන් වී ඇති නිසා, යෝජනා කරුගේ සහ සපිරකරුගේ "අංකය" යන්න වඩා විස්තර කෙරෙමින් "ලියා පදිංචි කළ අංකය" යනුවෙන් යෙදීම මැනවි.

28ඒ වැනි වගන්තියේ—(1) වැනි උප වගන්තිය—අනුග්‍රාහක ඇප මුදල් සඳහා දේශපාලන පක්‍ෂ විසින් ඉල්ලුම් කළ යුතු කාලය

ඉල්ලුම් පත්‍ර ඉදිරිපත් කිරීමේ කාලය ගණන් ගැනීම සම්බන්ධයෙන් ඇතිවන සැකයන් පැහැදිලි කිරීම පිණිස මෙම උප වගන්තිය පහත සඳහන් අයුරින් කියැවෙන සේ වෙනස් කළමනාය. "පාර්ලිමේන්තුව විසුරුවා හැරීමේ ප්‍රකාශණය

ප්‍රසිද්ධ කළ දිනට පසුද සිට හෝ යම්කිසි මැතිවරණ කොට්ඨාශයක පුරප්පාඩුවක් පිරවීම පිණිස යම්කිසි මැතිවරණයක් පැවැත්වීමට නියෝග කෙරෙමින් ආණ්ඩුවේ ගැසට් පත්‍රයේ දැන්වීමක් ප්‍රසිද්ධ කළ දිනට පසුද සිට හත් දිනක් ඇතුලත.

28 ඒ වැනි වගන්තියේ—(2) වැනි උප වගන්තිය—අනුග්‍රාහක ඇප මුදල් සඳහා දේශපාලන පක්ෂ පිළිගැනීම

මහා මැතිවරණයක් සඳහා හෝ අතුරු මැතිවරණයක් සඳහා එක් එක් අපේක්ෂකයා වෙනුවෙන් රුපියල් 500 බැගින් ඇප තැබීමෙන් පිළිගත් දේශපාලන පක්ෂවලින් අපේක්ෂකයන් ඉදිරිපත් කිරීමට අවසර දෙමින් 1959 අංක 11 දරණ පාර්ලිමේන්තු මැතිවරණ (සංශෝධන) පනතේ 8 වැනි වගන්තියෙන් විධිවිධානයන් යොදන ලදී. මෙම නියමයන් ඇති කරන තුරුම අපේක්ෂකයකු විසින් තැබිය යුතු වූ ඇප මුදල රුපියල් 1,000 ක් විය. දේශපාන පක්ෂයක් පිළිගන්නා හැටියට ඉල්ලුම් පත්‍රයක් ඉදිරිපත් කෙරෙන දිනට ප්‍රථමයෙන් වූ අවුරුදු පහ ඇතුලත එම පක්ෂය ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවති බවට හෝ යටත් පිරිසෙයින් එම පක්ෂයේ සාමාජිකයන් දෙදෙනෙකුවත් පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීන්ව සිටින බව හෝ එසේ මන්ත්‍රීන්ව සිටි බව කොමසාරිස්වරයාට ඒත්තු යමින් ඔහු සෑහීමට පත්වුවහොත්, දේශපාලන පක්ෂ පිළිගැනීම පිළිබඳ තීරණය ඔහු විසින් කරන ලදී. ලංකා (පාර්ලිමේන්තු මැතිවරණ) රාජසභා ආඥාවේ විධිවිධානයන් ක්‍රියාත්මක කෙරෙන අන්දම ගැන සොයා බැලීම පිණිස නියෝජිත මන්ත්‍රී මණ්ඩලය විසින් ගරු සී. පී. ද සිල්වා මහතාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් තෝරා පත් කරන ලද කාරක සභාව විසින් කරන ලද නිර්දේශයේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් මෙම අනුග්‍රහයට ඉඩ සලස්වන ලදී. කලින් නියම කර තුබූ රුපියල් 1,000 ඇපය "නිස්සාර වූ අපේක්ෂකත්වයන් වැළැක්වීමේ පූර්වෝපායක් වශයෙන් ඇති කරන ලද්දක් බව කාරක සභාවට හැඟී ගොස් ඇත. පිළිගත් දේශපාලන පක්ෂවල අපේක්ෂකයන්, මැතිවරණයක් තරඟ කිරීම සඳහා මහත් උනන්දුවක් දක්වන හෙයින්, ඔවුනට ආධාර කළ යුතු යයි කාරක සභාවට පෙනී ගියෙන් මෙම පූර්වෝපාය පිළිගත් දේශපාලන පක්ෂවලින් ඉදිරිපත් කෙරෙන අපේක්ෂකයන්ගෙන් ඉවත් කළ යුතුයයි ද එසේ ඉදිරිපත්වන පාක්ෂික අපේක්ෂකයන් විසින් තැබිය යුතු ඇප මුදල රුපියල් 500 දක්වා අඩු කළ යුතුයයිද නිර්දේශ කරන ලදී".

පක්ෂයක සාමාජිකයන් දෙදෙනෙක් පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරුන්ව සිටීම හෝ මන්ත්‍රීවරුන්වී සිටීමේ හේතුව "යම්කිසි පක්ෂයක් පිළිගනු ලැබීමට කාරණයක් හෙයින්, එම කරුණ මත පිළිගනු ලැබුවා වූ පක්ෂ බොහොමයක්ම, මැතිවරණය සඳහා අපේක්ෂකයන් ඉදිරිපත් කිරීමෙහිලා, වැඩි උනන්දුවක් හෝ සැලකිල්ලක් නොදක්වන ලද බව පසුගිය මහා මැතිවරණ දෙකේ දී අත්දැක ඇත. උදාහරණයක් වශයෙන් කියතොත් ජූලි මැතිවරණය සඳහා පිළිගනු ලැබූ පක්ෂ 16යේ පක්ෂ 3කින් එකම අපේක්ෂකයකුවත් ඉදිරිපත් නොකරන ලදී. පක්ෂ 3කින් අපේක්ෂකයන් එක් කෙනෙකු බැගින් කරනු ලැබූ අතර තවත් පක්ෂ 3කින් ඉදිරිපත් කරන ලද්දේ අපේක්ෂකයන් දෙදෙනකු බැගින් පමණකි. මෙයින් පෙනී යන්නේ පාර්ලිමේන්තුමය කාරක සභාව විසින් අදහස් කරන ලද පරමාර්ථය ඉටු නොවී ඇති බවය. එමනිසා අනුග්‍රාහක ඇප මුදල් සඳහා දේශපාලන පක්ෂ පිළිගැනීම නිශ්චය කිරීමේදී එකී පක්ෂවල සුදුසුකම් සැලකීමට මෙයට වඩා දැඩි මිම්මක් ඇති කිරීම අවශ්‍ය බව පෙනේ. දැනට පවත්නා

පක්ෂ නිශ්චය කිරීමේ මිම්ම වෙනස් නොකරන්නේ නම් දේශපාලන පක්ෂයක් වශයෙන් පිළිගන්නා ලෙස ඉල්ලුම් කරන එක් එක් පක්ෂය විසින් ඇප මුදලක්, තැබිය යුතු බවට නියම කර, එසේ දේශපාලන පක්ෂයක් වශයෙන් පිළිගනු ලැබූ පසු, මහා මැතිවරණයන් උදෙසා වූ නාමයෝජනා භාර ගැනීමකදී" සෑහෙන අපේක්ෂකයන් සංඛ්‍යාවක් ඉදිරිපත් නොකළහොත් හෝ ලියාපදිංචි කරන ලද්දේ නම් අතුරු මැතිවරණයකදී තරඟ කරනු නොලැබුවහොත්, එම ඇප මුදල රාජසන්තක කළ යුතුය. එක් එක් පක්ෂය විසින් ඉදිරිපත් කරනු ලැබීමට සාමාන්‍යයෙන් බලාපොරොත්තු වන අපෙක්ෂකයන්ගේ සඛ්‍යාව කලින් තිරණය කර ව්‍යවස්ථාගත කළ යුතුයි.

28 (4), 40 (2) සහ 91 වැනි වගන්ති—නාමයෝජනා පත්‍ර ආකෘතිය සහ තරඟ මැතිවරණ පිළිබඳ දැන්වීම්වල සහ ඡන්ද පත්‍රිකා මුද්‍රණය කිරීමේදී නම් යොදන පිළිවෙල

අපෙක්ෂකයන්ගේ නම් යෝජනා කිරීමේදී භාවිතා කළ යුතු නාම යෝජනා ආකෘතිය, රාජසභා ආඥවේ පළමුවැනි උපලේඛනයේ "ඡ" අක්ෂරය දරණ ආකෘතියේ දක්වා ඇත. අපෙක්ෂකයන්ගේ සම්පූර්ණ නම ලිවීම සඳහා වෙන් කර ඇති නාම යෝජනා පත්‍රයේ පළමුවැනි කොටුවෙන් වුවමනා කර ඇත්තේ අපෙක්ෂකයාගේ නම, පුද්ගලික නම හෝ පෙලපත් නම හෝ වෙනත් නම් ඇතොත් ඒවා සම්පූර්ණ ලෙස ලිවීමය. එයින් පළමුව ලිවිය යුත්තේ උප නාමය හෝ පෙලපත් නාමයයි.

අපෙක්ෂකයන්ගේ නම්, ඔවුන්ගේ උපනාම හෝ පෙලපත් නාම අනුව සහ එක උපනාමය හෝ පෙලපත් නාමය ඇති අපෙක්ෂකයන් දෙදෙනකු හෝ වැඩි ගණනක් වේ නම් ඔවුන්ගේ අනිත් නම් අනුව, එක් එක් අපෙක්ෂකයාගේ නාමයෝජනා පත්‍රයේ පෙනෙන අයුරින් ඉංග්‍රීසි අකාරාදී පිළිවෙලට යොදා, 91 වැනි වගන්තියේ නියමයන්ට යටත්ව, සෑම ඡන්ද පත්‍රිකාවකම අපේක්ෂකයන්ගේ නම් ලැයිස්තුවක්, ඉංග්‍රීසි, සිංහල සහ දෙමළ භාෂාවන්ගෙන් දැක්වීම 40 (2) වැනි වගන්තිය යටතේ අවශ්‍ය වන්නේ ය.

අපෙක්ෂකයකුගේ නාම යෝජනා පත්‍රයක පෙනෙන නම්වලින් මැතිවරණ කටයුතු සම්බන්ධයෙන් කවර නමක් අත්හල යුතුද, කවර නමක් මුලකුරුවලින් දැක්විය යුතුද, යන්න ලියවිල්ලකින් ප්‍රකාශ කර සිටීමට 91 වැනි වගන්තියේ ඇති විධිවිධානයන්ගෙන් වුවමනා කර ඇත්තේ ය.

ඡන්ද පත්‍රිකාවේ නම් ලැයිස්තුවේ සවකීය නම සඳහන්වීම වැදගත් යයි සලකන අපෙක්ෂකයන් විසින් තමාගේ නම ඡන්ද පත්‍රිකාවේ මුලින්ම සිටින සේ යොදවා ගැනීමට හැකි වනසේ සවකීය නම්වලින් කිපයක්ම යොදති. ඡන්ද පත්‍රිකාවේ සඳහන්ව තිබීමෙන් වැඩි වාසියක් නොසැලසේ යයි සිතන යම්කිසි නමක් අස් කිරීමෙන් 91 වැනි වගන්තිය යටතේ සවකීය කැමැත්ත දැක්වීමට ඇති තත්ත්වයද වැඩි දුරටත් තහවුරු කෙරෙයි.

සවකීය නම් මෙසේ යෙදීමට උත්සාහ කිරීම ඉඩ තැබීමට තරම් වූ පෘථුල විධිවිධානයන් දැනට පවත්නා නීතියේ ඇත. එමනිසා, මෙසේ වූ නම් පටලවා යෙදීමෙන් අපෙක්ෂකයන්ගේ තත්ත්වය අසතුටුදායක තැනකට වැටේ.

අනිකුත් වගන්තිවලටද කෙරෙන අනුෂංගික සංශෝධනයන් ඇතුව, නාම යෝජනා පත්‍රයේ 1 වැනි කොටුවට කෙරෙන සුළු වෙනස් කිරීම්, කාර්‍යශීල කට යුතු සඳහා පහසු වෙනවා ඇත. අපේක්ෂකයාගේ සම්පූර්ණ නම ලිවීම සඳහා සකස් කර ඇති (1) වැනි කොටුව කොටස් දෙකකට—එනම්, 1 වැනි කොටස, අපේක්ෂකයාගේ උපනාමය, පෙලපත් නාමය හෝ සාමාන්‍යයෙන් භාවිතා කෙරෙන නාමය සඳහාත්, 2 වැනි කොටස, වෙනත් නම් සඳහාත් වශයෙන් වෙන් කළ යුතුය. ඉංග්‍රීසි නාම යෝජනා පත්‍රය එසේ බෙදා ඇත.

නාම යෝජනා පත්‍රයේ පළමුවෙන් යොදා ඇති නම්වල අන්දමට අකාරාදි ක්‍රම යට නම් යෙදිය හැකිවන අයුරින් 40 (2) වැනි වගන්තියට අනුෂංගික සංශෝධනයන් සිදු කිරීම අවශ්‍යය.

91 වැනි වගන්තිය යටතේ, නාම යෝජනා පත්‍රයේ පළමුවෙන් සඳහන් කරන ලද නම හැර අනිකුත් සියලුම නම්වලට සිදු කිරීමට අවසර ලැබී ඇති සුළු වෙනස් කිරීම් ඇති කිරීම පහසු කෙරෙන සේ එම වගන්තිය සංශෝධනය කළ මනාය.

29 (3) වැනි වගන්තිය—ඇප මුදල් රාජසන්තක වීම

මන්ත්‍රීවරුන් දෙදෙනකු තෝරා පත් කිරීමට නියමිත මැතිවරණ කොට්ඨාශ සඳහා තරග කරන අපේක්ෂකයන්ටද සාධාරණ වනසේ "මන්ත්‍රීවරුන් දෙදෙනකු" යන්න වෙනුවට "එක මන්ත්‍රීවරයකු" යන්න යොදා මෙම උප වගන්තිය සංශෝධනය කළ යුතු වේ.

30 වැනි වගන්තිය—(1) වැනි උප වගන්තිය—නාම යෝජනා වේලාව

දැනට නියම කර ඇති නාමයෝජනා වේලාව, නාමයෝජනා දින දවල් 12 සිට පස්වරු 1 දක්වාය. සෑම කරුණු අතින්ම, මෙයට වඩා සුදුසු වේලාවක් මේ සඳහා නියම කිරීම මනෝඥය. පෙරවරු 10 සිට පෙරවරු 11 දක්වා වේලාව නියම කිරීම මැනවි.

නාමයෝජනා දින ඇප මුදල් තැන්පත් කිරීමේ අවසාන පැය පෙරවරු 11 හැටියට නියම කෙරෙමින් ඇප මුදල් සම්බන්ධයෙන් වූ 29 (1) වැනි වගන්ති යට සහ නාම යෝජනා පත්‍රවලට විරුද්ධතාවයක් දැක්වීම සම්බන්ධයෙන් වූ 30 (4) සහ 31 (2) වැනි වගන්තිවලටද අවශ්‍ය අනුෂංගික සංශෝධනයක් කළ යුත්තේය.

35 (1) වැනි වගන්තිය—ලකුණු වෙන් කර දීම

තරඟ මැතිවරණයන් සඳහා ඉදිරිපත් වන, දේශපාලන පක්ෂවලට—අයත් අපේක්ෂකයන් නොවන්නා වූ අනිකුත් අපේක්ෂකයන්ට අනුමත කළ ඡන්ද ලකුණු වෙන් කර දීම සම්බන්ධයෙන් දැනට නීතියේ ඇති විධිවිධානයන් මෙසේය :—

"එක් එක් අපේක්ෂකයාට අනුමත කළ ලකුණක් වෙන් කර දීම තීරණය කිරීම තේරීම් භාර නිලධාරි තැන විසින් කුසපත් ඇදීමෙන් කරනු ලැබේ."

ඔවුන්ට වෙන් කර දෙනු ලබන ලකුණු ගැන අපේක්ෂකයන් විරුද්ධ නොවී එකඟ වන අවස්ථාවන්හි දී පවා, අපේක්ෂකයන්ට සහ තේරීම් භාර නිලධාරීන්ට, මෙම වගන්තියේ නියමය නිසා අපහසු කම් ඇතිවී තිබේ. තේරීම් භාර

නිලධාරීතැන විසින් ක්‍රියාත්මක කළ හැකි එකම අභිමතය නම් වෙන්කර දෙනු ලැබීමට අපේක්ෂකයන් විසින් එකඟවුනු ලකුණු සංඛ්‍යාව තෝරා ගෙන, ඒවා එක් එක් අපේක්ෂකයාට වෙන් කර දීම කුසපත් ඇදීමෙන් තීරණය කිරීමයි. මෙම විධිවිධානයන් පහත දැක්වෙන අයුරින් වෙනස් කළ යුතු වේ.

> "එක් එක් අපේක්ෂකයාට වෙන්කර දෙනු ලබන අනුමත කළ ලකුණ තේරීම් භාර නිලධාරීතැන විසින් තීරණය කරනු ලැබේ. අපේක්ෂකයන් අතර එකඟත්වයක් ඇති නොවූ කල්හි, තේරීම් භාර නිලධාරී තැන විසින් එක් එක් අපේක්ෂකයාට වෙන් කර දෙනු ලබන ලකුණ තීරණය කිරීම, තේරීම් භාර නිලධාරීතැනගේ අභිමතය පරිදි නියම කෙරෙන දාදු දැමීමකින් හෝ කුසපත් ඇදීමකින් හෝ කළ යුතු වන්නේය."

35 වැනි වගන්තියේ—(3ඒ) වැනි උප වගන්තිය—යම්කිසි හදිසි අවස්ථාවක් නිසා ඡන්දපොළ වෙනස් කිරීම පිළිබඳ දැන්වීම

මෙම උප වගන්තිය අගට, පහත සඳහන් වචන එකතු කිරීමෙන් එය පෘථුල කළ යුතු වේ. "ඔහු විසින් තීරණය කරනු ලබන්නා වූ අන්දමකට"

35 වැනි වගන්තියේ—(1ඒ) (ඒ) වැනි උප වගන්තිය—දේශපාලන පක්ෂ උදෙසා අනුමත කළ ලකුණු තීරණය කිරීම

යම්කිසි දේශපාලන පක්ෂයක් විසින් ඉල්ලුම් කෙරුණු විට, පක්ෂ ලකුණු තීරණය කිරීම සම්බන්ධයෙන් මෙම වගන්තියේ විධිවිධානයන් අදාළ වේ. අනුග්‍රාහක ඇප මුදල් සඳහා, 28 ඒ වැනි වගන්තිය යටතේ දේශපාලන පක්ෂයන් විසින් ඉදිරිපත් කෙරෙන ඉල්ලුම් පත්‍ර හා මේවා අතර එකිනෙකට සම්බන්ධ කමක් නැත. ඇප මුදල් උදෙසා දේශපාලන පක්ෂ පිළිගැනීම සඳහා 28 ඒ වැනි වගන්තියේ නියම කර ඇති කොන්දේසි, පක්ෂ ලකුණ තීරණය කිරීමේ කාර්යයන් උදෙසා බල නොපාන්නේය.

මේ නිසා ගතවූ මහා මැතිවරණ දෙකේදී පිළිගත් ලකුණු වෙන්කර දෙනු ලැබූ නමුත් ඇප මුදල් සඳහා පිළිගනු නොලැබුවා වූ දේශපාලන පක්ෂයන් ඇති වූ අවස්ථාවක් විය.

ඇප මුදල් සඳහා වූ, 28 ඒ වැනි වගන්තිය සහ මෙම උප වගන්තිය, ඉල්ලුම් පත්‍ර සඳහා එකම කාලයක් නියම කෙරෙමින් සම්බන්ධ කිරීම මනා ය.

දේශපාලන පක්ෂ පිළිගැනීම සඳහා කොන්දේසි පිහිටුවමින් අනුග්‍රාහක ඇප මුදල් සඳහා හිමිකම් ඇත්තේ එවැනි පක්ෂවලට පමණක් බව නියම කෙරෙමින් සහ එම පක්ෂවල අපේක්ෂකයන්ගේ ප්‍රයෝජනය පිණිස අනුමත කළ ලකුණු වෙන්කර තැබීම ගැනත් විධිවිධානයන් සකස් කළ යුතුය.

දේශපාලන පක්ෂයක් පිළිගැනීම සඳහා කෙරෙන ඉල්ලුම් පත්‍රයේම, අනුමත කළ ලකුණක් සඳහා ද ඉල්ලුම් කළ යුතුය.

මේ අනුව 28 ඒ වැනි වගන්තියේ (28 ඒ වැනි වගන්තියේ (2) වැනි උප වගන්ති පිළිබඳව කර ඇති විවේචන බලනු මැනවි.) සහ 35 (1) වැනි වගන්තියේ සඳහන් නියමයන්ට සංශෝධනයක් අවශ්‍ය ය.

අතුරු මැතිවරණවලදී පක්ෂ ලකුණු තීරණය කිරීම සඳහා ද නියමයන් අවශ්‍යය.

35 ඒ වැනි වගන්තිය—ඡන්දදායකයාට දැන්වීම

"දැන්වීම" යන වචනය දක්නට ලැබෙන සෑම තැනකම "නිලමය ඡන්ද කාඩ්පත" යන්න යෙදිය මනාය. තවද එම කාඩ් පත කොමසාරිස්වරයා විසින් නියම කරනු ලබන අන්දමකට විය යුතු බවට විධිවිධානයන් ඇති කළ යුතුය.

කාඩ්පත තැපෑලෙන් යැවිය යුතු යයි 2 වැනි උපවගන්තියේ විශෙෂයෙන් සඳහන් කළ යුතු වේ.

36 වැනි වගන්තියේ—(1) වැනි උප වගන්තිය—ඡන්ද ස්ථානාධිපතිවරුන්ට නාම ලේඛන සැපයීම

ඡන්දස්ථානාධිපතිවරුන්ට සපයනු ලබන නාමලේඛන පිටපත්වල පෙනෙන්නට තිබෙන තැපැල් ඡන්දදායකයන්ගේ නම් වලට විශෙෂ ලකුණක් යෙදිය යුතු යයි අතිරේක ආරක්‍ෂා ක්‍රමයක් වශයෙන් නීතියෙන් නියමයක් ඇති කළ යුතුය.

ඉන්දියානු ව්‍යවස්ථා නියමයක උපුටනය මෙහි දක්වා ඇත.

"46 වැනි රෙගුලාසිය—තැපැල් ඡන්ද පත්‍රිකා නිකුත් කිරීම

(1) තේරීම් භාර නිලධාරිතැන විසින් ක්‍රියාත්මක කළ හැකි වූ හැටියේම, 42, 43 සහ 44 වැනි ව්‍යවස්ථාවන් යටතේ තැපෑලෙන් ඡන්දය දීමට හිමිකම් ඇති සෑම ඡන්දදායකයකු හටම තැපල් ඡන්ද පත්‍රිකාවක් ලියාපදිංචි කළ තැපෑලෙන් යැවිය යුතුය. ඒ සමගම පහත සඳහන් දෑ ද ඉටු කරනු ඇත.

(අ) ඡන්ද පත්‍රිකාව යවනු ලැබූ ඡන්දදායකයාගේ නම සහ නාමලේඛනයේ පෙනෙන ඔහුගේ අංකය එම ඡන්ද පත්‍රිකාවේ උප පත්‍රිකාවේ සඳහන් කිරීම, සහ

(ආ) 42 වැනි ව්‍යවස්ථාවට යටත්වන අවස්ථාවලදී හැර, අනිත් සෑම විටම තැපැල් ඡන්දදායකයකුට ඡන්ද පොලේදී ඡන්දය දීමට ඉඩ නොදෙන සේ වග බලාගැනීම අවශ්‍යය."

ඉංග්‍රීසි මැතිවරණ පිළිබඳව ස්කෝfපිල්ඩ්ගේ විවේචනවල—පර්ලිමේන්තු මැතිවරණ—මෙසේ දැක්වේ :—

"**ඡන්දපොල වෙන වෙන් කරනු ලැබූ ඡන්දදායකයන්ගේ නම් නාම ලේඛනයක හෝ ඉන් කොටසක පිටපතක අන්තර්ගත වේ.**—වරදක් නොපැමිණ ඡන්දය දීමට අවසර ඉල්වනු ලදුව, ඊට අවසර දී ඇති අයගේ නම් කැපී යනසේ නාමලේඛනයේ රතු තීන්තෙන් ඉරක් ගැසීමට තේරීම් භාර නිලධාරිතැන විසින් කටයුතු යෙදිය යුතුය. මෙය වනාහි, 1950 මහජන නියෝජිත පනතේ 5 (බි) (1) වැනි රෙගුලාසියෙහි අන්තර්ගතව ඇති නියමයන්ට අතිරේක වශයෙන් ය. එනම් :—තැපෑලෙන් ඡන්දය දීමට හිමිකම් ඇති අයගේ හෝ එසේ කිරීමට ඔහුගේ පෙරකලාසි බලයලත් අයගේ නමට කෙලින් "A" ලකුණක් යෙදීම ය. මෙසේ කිරීමෙන්, ඔවුන් තැපෑලෙන් හෝ ඡන්ද පොලට පැමිණ හෝ ඡන්දය දීමෙන් වලක්වන්නේ ය. තැපැල් ඡන්ද පත්‍රිකා නිකුත් කිරීමට සූදානම් කරන ගමන් ම මෙයද නිවැරදිව හා ඉක්මණින් කළ හැකි වේ. යුද හමුදාවල සිටින

වෙන් පෙරකලාසි බලයලත් අයගේ නම් ද තැපැල් පෙරකලාසි බලය ලැබූවන්ගේ ලැයිස්තුවට ඇතුළත් ව තිබේ නම්, ඔවුන් වෙනුවෙන් ද මෙය ප්‍රයෝජනවත් වන ලෙස කළ හැකිවේ. මෙය නීතියානුකූලව හෝ ව්‍යවස්ථානුකූලව හෝ ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමයක් නැත. ව්‍යවස්ථාවෙන් තහනම් කර ඇති දෙයක් සිදු නොවනු දැකීමට මෙය යෝග්‍ය දෙයකි. "

38 වැනි වගන්තිය—ඡන්දය දීමේ බලය තහවුරු කෙරෙන තීරණාත්මක සාක්ෂිය එවකට වලංගු නාමලේඛනය විය යුතු බව

42ඒ වැනි වගන්තියේ (7) වැනි උපවගන්තියේ ඇති නියමයන් යටතේ තැපෑලෙන් ඡන්දය දීමට හිමිකම් ඇති අය මෙන්, එම විධිවිධානවල සඳහන් අනිත් වර්ගවල අයද තමා පෞද්ගලිකව පැමිණ ඡන්දය දීම වරදක් හැටියට නියම කෙරෙන විධිවිධානයක් 38 වැනි වගන්තියට ඇතුළත් කළ යුතුය.

40 වැනි වගන්තියේ—(2) වැනි උප වගන්තිය—ඡන්ද පත්‍රිකාව

මෙම උපවගන්තියෙන් දැනට චුවමනා කර ඇත්තේ, ඡන්ද පත්‍රිකාවෙහි දැක්වෙන වෙනත් දේ අතර, අපේක්ෂකයන්ගේ උපනාම හෝ පෙලපත් නාම පරිදි සහ අපේක්ෂකයන් දෙදෙනකු හෝ වැඩි ගණනක් එක උපනාමයකින් හෝ පෙලපත් නාමයකින් පෙනී සිටින කළ ඔවුන්ගේ අනික් නම් අනුව, ඉංග්‍රිසි අකාරාදි පිළිවෙලට සකස් කරනු ලැබූ අපේක්ෂකයන්ගේ නම් ලැයිස්තුවක් ඉංග්‍රිසි ,සිංහල සහ දෙමළ යන භාෂාවන්ගෙන් ඡන්ද පත්‍රිකාවෙහි දැක්වීමටය.

1956 අංක 33 දරණ රාජ්‍යභාෂා පනත අනුව, ඡන්ද පත්‍රිකාවෙහි දැක්වෙන අපේක්ෂකයන්ගේ නම් ලැයිස්තුව, සිංහල අකාරාදි පිළිවෙලට තීරණය කර, සිංහල, දෙමළ සහ ඉංග්‍රිසි යන පිළිවෙලින් දැක්වීම සඳහා පරීක්‍ෂාකර බැලිය යුතුය.

42ඒ වැනි වගන්තියේ—(1ඒ) වැනි උප වගන්තිය—තැපෑලෙන් ඡන්දය දීම

තැපෑලෙන් ඡන්දය දීමට නීතියෙන් ඉඩ දී ඇති වර්ගවලට අයත් නොවූ හෙයින්, මාර්තු සහ ජූලි මහා මැතිවරණවලදී, ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලයේ සේවයෙහි නියුක්ත වූවන්ට තැපෑලෙන් ඡන්දය දීමට පහසුකම් නොසලසන ලදී. " සාමාන්‍යයෙන් මහජනයා විසින් භාවිතා කරනු ලබන වාහනවලින් " ඡන්ද දායකයන් ඡන්ද පොළවලට යාමට දැන් නීතියෙන් නියම කර ඇති හෙයින්, පසුගිය මාර්තු සහ ජූලි මැතිවරණ වලදී කරනු ලැබූවාක් මෙන් ම, අනාගතයෙහි දී පවත්වනු ලබන මැතිවරණවලදී ද, මහජන ප්‍රවාහන පහසුකම් සලසා දෙමින් ඉතා වැදගත් මෙහෙයක් මින් ඉදිරියටත් කරගෙන යැමට ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලයට සිදුවනවා ඇත.

මෙසේ හෙයින්, යෙදී ඇති රක්‍ෂාවේ විශෙෂ හේතූන් උඩ තමාට වෙන්කර ඇති ඡන්දපොළ වෙත පෞද්ගලිකව පැමිණ ඡන්දය දීමට නොහැකිවීම හෝ නොහැකි විය හැකි වීම නිසා, තැපෑලෙන් ඡන්දය දීමට වරය ඇති වෙනත් අය අතර, මහා මැතිවරණයක් පැවැත්වෙන අවස්ථාවක රාජකාරියේ යෙදී සිටීමට අවශ්‍යවීමේ හේතුව උඩ දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරියකුට හෝ සේවකයකුට, තැපෑලෙන් ඡන්දය දීමේ වරප්‍රසාදය හිමිවී ඇති හෙයින්, මහා මැතිවරණයක දී එවැනිම සේවයක යෙදී සිටීමට සිදුවන, ලංගම සේවකයන්ට ද එම පහසුකම සලසා දීම ගැන දැන් සලකා බැලීම අවශ්‍යය. එසේ කරනු නො ලැබුවහොත්,

ඔවුන්ගේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී අයිතියක් වන ඡන්දය දීම සඳහා මෙයට වඩා වෙන පිළිවෙලක් පහසුවෙන් සකස් කළ නොහැක්කේ ය.

වෙනත් වචනවලින් කියතොත්, ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලීය බස් සේවක යන්ට ද තැපැලෙන් ඡන්දය දීමේ අයිතිවාසිකමට අවසර දිය යුතු ද යන්න ගැන සලකා බැලිය යුතුය.

තවද, රාජ්‍ය සේවාවන්ගෙන් ලබාගනු ලබන නිලධාරි මණ්ඩලයක් පමණක් යෙදවීමෙන් මහා මැතිවරණයක් මෙහෙයවීම, අනාගතයෙහි දී පැවැත්වෙන මැතිවරණවලදී අපහසු විය හැක. පළාත් පාලන සේවයෙහි නියුක්ත වූවන්ද ඒ සඳහා යොදවා ගතයුතු වෙනවා ඇත. මෙසේ හෙයින්, මහා මැතිවරණයක් සම්බන්ධයෙන් රාජකාරියෙහි යෙදීම පිණිස කැඳවිය හැකිවන, පළාත් පාලන සේවාවෙහි නියුතු වූවනටද, තැපැලෙන් ඡන්දය දීමේ පහසුකම් සලසාදීම ගැන සලකා බැලිය යුතුව ඇත.

42ඒ වැනි වගන්තිය—(3) වැනි උප වගන්තිය—තැපැල් ඡන්දය සඳහා ඉල්ලුම් පත්‍ර යැවීමේ කාලය

විධිවිධානයන් දැනට කියැවෙන අන්දමට, ඉල්ලුම් පත්‍ර යැවීමේ පළමුවන දිනය සම්බන්ධයෙන් අවිනිශ්චිත භාවයක් ඇත්තේ ය. "නාමයෝජනා දිනෙන් පසුව සත් දිනකට කලින්" යන්න සංශෝධනය කර ඒ වෙනුවට, "නාමයෝජනා දින සිට සත් දිනක් ඇතුලත" කියා යෙදීමට යෝජනා කරමි.

42 ඒ වැනි වගන්තියේ—(4) වැනි උප වගන්තිය—තැපැල් ඡන්ද ඉල්ලුම්පත්‍ර සම්බන්ධයෙන් ලියා පදිංචි කිරීමේ නිලධාරිතැනගේ තීරණය

තැපැල් ඡන්ද ඉල්ලුම් කරුවෙක් තැපැල් ඡන්දය දීමට සුදුසුද යන්න සහ ඉල්ලුම් පත්‍රය සම්බන්ධයෙන් පැන නගින වෙනයම් කරුණක් ගැන, තමා සෑහීමට පත්වීම පිණිස, ලියා පදිංචි කිරීමේ නිලධාරිතැන කැමැත්තෙහි නම් ඔහුට අභිමත පරීක්ෂණයක් පැවැත්වීමට ඉඩකඩ සලස්වමින්, විශෙෂ විධි විධානයන් මෙම වගන්තියට ඇතුලත් කිරීම මනෝඥ ය.

42ඒ වැනි වගන්තිය—(8) වැනි උප වගන්තිය—තැපැල් ඡන්දදායකයන්ගේ සටහනක්

තැපැල් ඡන්දදායක සටහනේ ඇතුලත් කෙරෙන විස්තර සියල්ලම, තැපැල් ඡන්ද ලැයිස්තුවට ඇතුලත් වන හෙයින්, තැපැල් ඡන්දදායක සටහන් තැබීමට ඇති මෙම නියමය ඉවත් කළ යුතුය.

තැපැල් ඡන්දදායකයන්ගේ සටහන යන්නට යොමුවන තැන් අවලංගු කෙරෙමින්, තැපැල් ඡන්ද රෙගුලාසිවලට අවශ්‍ය අනුෂංගික සංශෝධනයන් ඇති කළ යුතුවේ.

42ඒ වැනි වගන්තියේ—(9) වැනි උප වගන්තිය—තැපැල් ඡන්දදායකයාගේ ලිපිනය වෙනස් වීම

පසුගිය මහා මැතිවරණ වලදී තැපැලෙන් ඡන්දය දීමට අවසර ඉල්වමින් ඉල්ලුම් පත්‍ර ඉදිරිපත් කරනු ලැබුවා ට පසුව නිලධාරීන්ගේ ස්ථාන මාරු කිරීම් ඇතිවීය. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ඔවුන්ගේ තැපැල් ඡන්ද පත්‍රිකාවන් යැවෙන ලිපිනයන් සම්බන්ධයෙන් සැලකිය යුතු දුෂ්කර තාවයක් ඇති විය.

තැපැල් ඡන්ද ලැයිස්තුවේ ඇති ලිපිනය කෙසේ වුවත්, තැපැල් ඡන්දදායකයකු විසින් ලියා එවනු ලබන වෙන නිල ලිපිනයකට ඡන්ද පත්‍රිකාව පළමුවෙන් යවා, අනතුරුව වෙන තැනකට නැවත යැවීමට අවකාශ ලැබෙන සේ, නියමයක් තැපැල් ඡන්ද රෙගුලාසියට ඇතුළත් කළ යුතුය. ඡන්දදායකයා සහතික කිරීමේ නිලධාරියකු නොවන ඉල්ලුම්කරුවකු නම්, ඔහු විසින් සපයනු ලබන ලිපිනයේ, අළුත් සහතික කිරීමේ නිලධාරිතැනගේ ලිපිනයත්, නිල තනතුරත් සඳහන් කර, ලියවිලි ඔහු මගින් ඉදිරිපත් කළ යුතුය. එහි සඳහන් තොරතුරු නිවැරදි බවට අළුත් සහතික කිරීමේ නිලධාරි තැන විසින් සහතික කළ යුතුය. ඡන්දදායකයා, සහතික කිරීමේ නිලධාරියකු වන ඉල්ලුම්කරුවකු නම් ඔහු විසින් ලියා එවනු ලබන ලිපිනයේ, ඔහුගේ නිල තනතුර සහ ඔහුගේ අළුත් නිල ලිපිනය සඳහන් කළ යුතුය.

වෙන ලිපිනයකට හරවා යැවීම ඡන්ද පත්‍රිකාවල අතුරු නිකුත් කිරීමක් හැටියට නොසැලකිය යුතුය. එසේ හරවා යැවීමක දී අපේක්ෂකයන් හෝ ඔවුන්ගේ නියෝජිතවරුන් පෙනී සිටීම අවශ්‍ය නොවේ.

43 වැනි වගන්තිය—ඡන්දදායකයන් විසින් කළ යුතු ප්‍රකාශන

අපේක්ෂකයකුට හෝ ඡන්දස්ථාන නියෝජිතයකුට වුවමනා වුවහොත් අවශ්‍ය ප්‍රකාශනයන් කරවීමට හැකිවන සේ විධිවිධානයන් පෘථුල කිරීම මැනවයි හැඟේ. මෙම ප්‍රකාශනයන් කරවීමේ දී, අපේක්ෂකයා හෝ ඡන්දස්ථාන නියෝජිතයා හෝ විසින් කළ යුතු කටයුතු කොටසක් ගැන දැනට ඇති විධිවිධානවල සඳහන් කර නැත. එය සම්පූර්ණයෙන් ඡන්දස්ථානාධිපතිවරුන්ගේ අභිමතය පරිදි කිරීමට ඉඩදී තිබේ.

ඉංග්‍රීසි නීතියේ සහ අපගේ ප්‍රාදේශික බලමණ්ඩලීය ඡන්ද ව්‍යවස්ථාවේ යෝජිත පරිදි සඳහන් ව ඇත. ඉංග්‍රීසි නීතියෙන් ප්‍රකාශනයක් ලබා ගැනීම නියම කර නැතත්, යම් යම් නියමිත ප්‍රශ්න කීපයක් ඡන්දදායකයාගෙන් ඇසීමට එහි නියම කර ඇත.

48 වැනි වගන්තියේ—(1) සහ (2) වැනි උප වගන්ති—ගණන් කිරීමේ නියෝජිතයන් පත් කිරීම

තමා විසින් පත් කරනු ලබන එක් එක් නියෝජිතතැනගේ නම සහ ලිපිනය තේරීම් භාර නිලධාරිතැන වෙත ලියා යැවීමෙන්, ගණන් කිරීමේ නියෝජිතයන් දෙදෙනකුට නොවැඩි සංඛ්‍යාවක් බැගින් පත් කිරීමට එක් එක් අපේක්ෂකයාට අවසර ඇත.

එක් එක් අපේක්ෂකයාගේ ගණන් ගැනීමේ නියෝජිත සංඛ්‍යාව මීට වඩා වැඩි කළ මනා දැයි සොයා බැලිය යුතුය.

වෙන රටවල, නියෝජිතයන් විශාල ගණනක් පත් කිරීමට ඉඩකඩ සලසා ඇති බව පෙනේ.

48 වැනි වගන්තිය—(7) වැනි උප වගන්තිය—ඡන්ද නැවත ගණන් කිරීම

අපේක්ෂකයකු විසින් හෝ ගණන් කිරීමේ නියෝජිතයකු හෝ විසින් ඉල්ලුම් කරනු ලැබූ විට ඡන්ද නැවත ගණන් කිරීමක් සිදු කළ යුතු බවට 48 වැනි වගන්තියේ—7 වැනි උපවගන්තියෙන් නියම කර ඇත්තේ ය.

තවද අපේක්ෂකයා විසින් හෝ ගණන් කිරීමේ නියෝජිත තැන විසින් ඉල්ලා සිටිනු ලැබුවිට, නැවතත් ඡන්ද ගණන් කිරීමක් සිදු කළ යුතු බවත්, එසේ එම ඉල්ලීම සාධාරණ නොවන්නේ යැයි තේරුම් භාර නිලධාරිතැනට වැටහී ගියහොත් එවැනි ගණන් කිරීමකට ඉඩ නොදී සිටීමට හැකිවනසේ වැඩිදුරටත් නියමයක් එහි ඇතුළත් කළ යුතුය.

ඡන්ද ගණන් කිරීමක් හෝ නැවත ගණන් කිරීමක් නිමවූවාට පසුව, ඡන්ද ගණන් කිරීමේ ස්ථානයට පැමිණ සිටින අපේක්ෂකයන්ට හෝ ගණන් කිරීමේ නියෝජිතවරුන්ට ඉහත කී අනුච්ඡේදවලින් පිරිනමා ඇති අයිතිය අනුව ක්‍රියා කිරීමට සෑහෙන කාලයක් දී මිස ඒ සම්බන්ධයෙන් කිසිවක් නොකරන හැටියට විශේෂ විධිවිධානයන් ද ඇතුළත් කළ යුතු ය.

52 වැනි වගන්තිය—වරදවල්

තැපැල් ඡන්දය සඳහා කෙරෙන ඉල්ලුම් පත්‍රයක ඉල්ලුම්කරුවකු විසින් හෝ සහතික කිරීමේ නිලධාරියකු විසින් යම්කිසි වැරදි ප්‍රකාශණයක් කරනු ලැබුවොත්, එය 52 වැනි වගන්තිය යටතේ වරදක් ලෙස නියම කළ යුතුය.

52 වැනි වගන්තිය—(1) වැනි උප වගන්තිය—වරදවල්

තැපැල් ඡන්ද සඳහා කෙරෙන ඉල්ලුම් පත්‍රයක්, හඳුනා ගැනීමේ ප්‍රකාශණයක් හෝ තැපැල් ඡන්දය සම්බන්ධයෙන් පාවිච්චි කරනු ලබන යම්කිසි නිලමය කවරයක් හෝ ගැලවීම, ඉරීම හෝ අතපත ගා කෙලෙසීම වැනි දේ තහනම් කෙරෙමින් මෙම උපවගන්තිය යටතේ විධි විධානයන් පැනවිය යුතුය.

53 වැනි වගන්තිය—(1) වැනි උප වගන්තිය—රහස් බව රැකීමේ ප්‍රකාශණයක් කිරීම

ඡන්දස්ථානාධිපතිවරයකු විසින් කළ යුතු රහස් බව රැකීමේ ප්‍රකාශණය, සමාදාන විනිශ්චයකාරවරයකු ඉදිරිපිට දී කළ යුතු බවට දන් පවත්නා විධි විධානයන් හි සඳහන් කර ඇත. එහි " සමාදාන විනිශ්චයකාරවරයකු " යන්න ට " තේරීම් භාර නිලධාරි තැන " යන්නද යොද, එම උපවගන්තිය පෘථුල කළ මනාය.

54 වැනි වගන්තිය—හොර ඡන්ද දීම

හොර ඡන්ද දීමට අදාලව පනවා ඇති විධි විධානයන්ට, තැපැලෙන් ඡන්දය දීමේ දී හොර ඡන්ද දීමත් ඇතුලත් කර මෙහි පහත සඳහන් පරිදි එය මඳක් වෙනස් කළ මනාය.

ඉංග්‍රිසි මහජන නියෝජිත පනතේ—47 (2) වැනි වගන්තිය

පාර්ලිමේන්තු මැතිවරණයක දී යම් කෙනෙක්—

" (අ) ඡන්දදායකයකු වශයෙන් හෝ ....
වශයෙන් පෙනී සිටිමින්, එවැනි අය ජීවත්ව සිටියත් හෝ මිය ගොස් සිටියත් හෝ අභූත පුද්ගලයෙක් වූවත් එවැන්නකු වෙනුවට කෙනෙක් .... පෞද්ගලිකව පැමින හෝ තැපැලෙන් හෝ ඡන්දය දෙන්නේ නම් හෝ,

(ආ) ....

ඔහු හොර ඡන්දය දීමේ වරද කරනු ලැබුවකු සේ සලකනු ලැබේ.

මෙම වගන්තියේ නියමයන් උදෙසා යම්කෙනෙක් පෞද්ගලිකව පැමිණ ඡන්දය දීම පිණිස ඡන්ද පත්‍රිකාවක් ඉල්වා සිටියොත් හෝ තැපෑලෙන් ඡන්දය දීම සඳහා නිකුත් කරනු ලැබූ ඡන්ද පත්‍රිකාවක් වලංගු ලෙස හෝ, නොඑසේ ව ලකුණු කර ආපසු එවනු ලැබුවහොත්, ඔහු ස්වකීය ඡන්දය දෙනු ලැබූ සේ සලකණු ලැබේ."

අපගේ වුවමනාවන් උදෙසා තැපෑලෙන් ඡන්දය දීම සඳහා ඡන්ද පත්‍රිකාවක් ඉල්ලා සිටීම ද මෙයට ඇතුලත් කළ යුතුය.

59 වැනි වගන්තිය—(1) වැනි සහ (3) වැනි උප වගන්ති මැතිවරණ නියෝජිතයන් නම් කිරීම

නාම යෝජනා දින හෝ ඊට කලින් එක් එක් අපේක්ෂකයා විසින් හෝ ඔහු වෙනුවෙන් ඔහුගේ මැතිවරණ නියෝජිත තැන හැටියට කෙනෙකු නම්කර, ලියවිල්ලකින් දැනුම්දීම, 59 වැනි වගන්තියේ 1 වැනි උප වගන්තියේ ඇති නියමයන් ගෙන් වුවමනා කෙරේ.

නාම යෝජනා දින හෝ ඊට කලින් අපෙක්ෂකයාගේ මැතිවරණ නියෝජිත තැනගේ නම සහ ලිපිනය ලියවිල්ලකින් ප්‍රකාශ කරමින් එය තේරීම් භාර නිලධාරී තැන වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ පසු ඔහු විසින් එම ප්‍රකාශණය මහජනයාගේ දැන ගැනීම පිණිස ප්‍රසිඬ කරනු ලබන බවට නියමයන් 59 වැනි වගන්තියේ 3 වැනි උපවගන්තියේ ඇත්තේ ය.

1 වැනි උපවගන්තිය යටතේ නම් කරනු ලැබූ මැතිවරණ නියෝජිත තැනගේ නම නොපමාවම තේරීම් භාර නිලධාරි තැන වෙත දැනුම් දිය යුතු බවට නියම කෙරෙමින් 3 වැනි උපවගන්තිය වෙනස් කළ යුත්තේ ය.

මැතිවරණ නියෝජිතයකු නම් කිරීම පැහැර හැරීම

මැතිවරණ නියෝජිතයකු පත් කිරීම සඳහා නියමිත අවසාන දිනයේ දී, එනම්: නාම යෝජනා දිනයේ දී—අපෙක්ෂකයකු විසින් ස්වකීය මැතිවරණ නියෝජිත තැන නම් කිරීම නොකරනු ලැබුවහොත්, එම අපෙක්ෂකයාගේ මැතිවරණ නියෝජිත තැන ඔහු ම හැටියට නම් කරනු ලැබූබව පිළිගන්නා අන්දමින් විධිවිධානයන් අවශ්‍ය ය. පත් කරනු ලැබූ නියෝජිතයකුගේ මරණයක දී හෝ කරන ලද පත්වීමක් අවලංගු කිරීමක දී හෝ අළුත් පත්වීමක් නොකරනු ලැබුවොත් එවිට ද ඉහත කී නියමයම අදාල විය යුතුයි.

67 වැනි වගන්තිය—(3) වැනි උප වගන්තිය—වාහන පාවිච්චිය තහනම් කිරීම

67 වැනි වගන්තියේ 3 (බී) වැනි උප වගන්තියෙහි මෙසේ දැක්වේ :—

> “ මහජනයාගේ ගමනා ගමනය සඳහා සාමාන්‍යයෙන් භාවිතා කරනු ලබන යම්කිසි වාහනයක හෝ යාත්‍රාවක යම් කෙනෙකු ඡන්ද පොලකට හෝ එහි සිට හෝ ගෙන යා හැකි වේ ”.

කුලී පැටවීම් සඳහා ලැයිසන් කර ඇති වාහනයක—එනම් :—ටැක්සියක—යම් කිසිවකු ගෙන යා හැකි ද යන ප්‍රශ්නය පසුගිය මැතිවරණ වලදී ඉදිරිපත් විය. මෙම නියමයන් වැඩි දුරටත් පැහැදිලි කිරීම අවශ්‍ය ද යන්න ගැන සලකා බැලිය යුතුය.

70 (2) වැනි වගන්තිය—මැතිවරණ වියදම් වාර්තා සමඟ එවිය යුතු ප්‍රකාශණයන්

වාර්තාවක් සමඟ ප්‍රකාශණයන් ද එවිය යුතු බව මෙම උපවගන්තියෙන් නියම කෙරේ. වාර්තාව සත්‍ය බවට, ප්‍රකාශණයන්ගෙන් එකක් අපේක්ෂකයාගෙන් ද අනික මැතිවරණ නියෝජිත තැනගෙන් ද විය යුතුය. 70 (1) වැනි වගන්තිය යටතේ මැතිවරණ ප්‍රතිඵල ගැසට් නිවේදනයකින් ප්‍රකාශ කරනු ලැබූ දින සිට දින 31ක් ඇතුලත වාර්තාව ඉදිරිපත් කළ යුතු හෙයින්, ඒ සමඟ යැවෙන ප්‍රකාශණයන් සම්බන්ධයෙන් ද එකී කාල සීමාව නියම කළ යුතුය.

ප්‍රකාශණයන් එවනු නොලැබූවා වූ හෝ සමාදාන විනිශ්චයකාරවරයකු විසින් සහතික කරනු නොලැබීම නිසා, අසම්පූර්ණ වූ ප්‍රකාශණයන් එවනු ලැබූවා වූ හෝ එවිය යුතු ප්‍රකාශණ දෙකෙන් එකක් පමණක් එවනු ලැබූවා වූ හෝ අවස්ථා බොහොමයක් ම ඇති විය.

(1) වැනි උපවගන්තිය යටතේ වාර්තාව ඉදිරිපත් කිරීමට නියමිත අවසාන දින සිට 14 දිනක් ඇතුලත ඒ සම්බන්ධයෙන් ඇතිවන යම් යම් අඩුපාඩුවක් ඇත්නම් සම්පූර්ණ කරන හැටියට අපේක්ෂකයාට හෝ මැතිවරණ නියෝජිත තැනට නියම කිරීමට තේරීම්භාර නිලධාරි තැනට බලය දෙන නියමයක් මෙහි ඇතුලත් කිරීම මනෝඥ වේ.

අපේක්ෂකයකුගේ මැතිවරණ නියෝජිත තැන අපේක්ෂකයාම වූ කල, අවශ්‍ය වෙනස් කිරීම් සිදු කරනු ලැබූ "කිව්" ආකෘතිය මත වූ ප්‍රකාශණය පමණක් ප්‍රමාණවත් වේ. මේ සඳහා "කිව්" ආකෘතිය පහත දැක්වෙන අයුරු වෙනස් කළ යුතුවේ. ".. මැතිවරණ කොට්ඨාශයේ ඡන්දපේක්ෂක .... වන මම, මගේ ම මැතිවරණ නියෝජිතතැන හැටියට, ගම්භීරතා පූර්වකව මෙයින් දිවුරා ප්‍රකාශ කර සිටින්නේ, මගේ අපේක්ෂකත්වය සම්බන්ධයෙන් .... බව ය."

අපේක්ෂකයකුගේ මැතිවරණ නියෝජිත තැන ඔහුම වූ කල, "ආර්" ආකෘතියේ, මැතිවරණ නියෝජිතයා උදෙසා නියමිත ප්‍රකාශණය ඔහු විසින් කිරීම අවශ්‍ය නොවන බවත්, ඔහු විසින් කළ යුතු ප්‍රකාශණය ඉහත කී අනුචේඡදයේ සඳහන් කර ඇති වෙනස් කරන ලද ආකෘතිය මගින් ඉදිරිපත් කිරීම ප්‍රමාණවත් බවත්, නියම කෙරෙන විධිවිධානයන් 70 වැනි වගන්තියට ද ඇතුලත් කළ යුතුය.

85 වැනි වගන්තියේ—1 (ඒ) වැනි උප වගන්තිය—කවුගා දැම්මට ඇති ඡන්ද

39 වැනි වගන්තිය යටතේ නිකුත් කරනු ලැබූ සහතිකයක් මත, තමාට නියම කරනු ලැබූ ඡන්දපොලේ දී හැර මැතිවරණ කොට්ඨාශය තුළ ඕනෑම ඡන්ද පොලකදී නිලධාරීන් පෞද්ගලිකව පැමිණ ඡන්දය දීමට තුබූ හැකියාව තව දුරටත් වලංගුව නොමැත්තේ ය. තැපැලෙන් ඡන්දය දීම ආරම්භ කිරීම නිසා මෙම නියමය අවලංගු කරන ලදී. එමනිසා (ඒ) වැනි අනුචේඡදයේ "හෝ 39 වැනි වගන්තිය යටතේ එවැනි ඡන්ද පොලක දී ඡන්දය දීමට බලය දී නොමැති අයෙකු හෝ" යන්න කවුගා දැමිය යුතුය.

91 වැනි වගන්තිය—අපේක්ෂකයන්ගේ නම්

මැතිවරණයට අදාල ලියවිලිවල තමාගේ නම කෙසේ සටහන් විය යුතු ද යන්න සම්බන්ධයෙන් ස්වකීය කැමැත්ත ප්‍රකාශ කිරීමට, නාමයෝජනා දින පස්වරු 4 දක්වා අපේක්ෂකයකුහට කල් දෙනු ලැබේ. මෙම කාල සීමාව ඉඩදීම කිසිසේත් ම අවශ්‍ය නොවේ. ඡන්ද විමසීම් පිළිබඳ දැන්වීම සඳහා, 35 (බී) වැනි වගන්තිය යටතේ අපේක්ෂකයකු විසින් නාම යෝජනා පත්‍රයක් තෝරා ගැනීමේ දී, මෙන්ම මෙහි දී ද, ලකුණු වෙන්කර දෙනු ලැබූ හැටියේ ම තමා මනාප අන්දම් ගැන දැනුම් දිය යුතුය.

92ඕ වැනි වගන්තිය—මැතිවරණයට අදාල ලියවිලි නොමිලයේ තැපෑලෙන් යැවීමට අපේක්ෂකයාට ඇති වරය

ලියවිලිවල බර ප්‍රමාණය, යවන අන්දම—ලියාපදිංචි කළ තැපෑලෙන් ද සාමාන්‍ය තැපෑලෙන් ද යන්න—ආදිය සම්බන්ධයෙන් පෝස්ට්මාස්ටර් ජනරාල්වරයා විසින් නිකුත් කරනු ලබන යම් යම් කොන්දේසිවලට මෙම වරය යටත් විය යුතු බව මෙම නියමයේ ඇතුලත් කළ යුතුය.

ලියවිල්ලක බර අවුන්සයකට වැඩි නොවිය යුතු බවටත්, එය සාමාන්‍ය තැපෑලෙන් යැවිය යුතු බවටත් පෝස්ට්මාස්ටර් ජනරාල්වරයා විසින් නිර්දේශ කර ඇත.

පස්වැනි උපලේඛනය—තැපැල් ඡන්දදායකයන්ගේ 3 වැනි රෙගුලාසිය—"ඒ" ආකෘතිය—තැපැල් ඡන්දය සඳහා ඉල්ලුම් පත්‍ර ආකෘතිය

ඉල්ලුම් පත්‍ර ආකෘතියේ සමහර කරුණු සම්බන්ධයෙන් වෙනස් කිරීම් ඇති කිරීම අවශ්‍ය ය. නාමලේඛනයේ ඇති තමාගේ නම සම්බන්ධයෙන් අපේක්ෂකයා විසින් කරනු ලබන ප්‍රකාශණය, 43 (1) වැනි වගන්තිය යටතේ කෙරෙන හඳුනාගැනීමේ ප්‍රකාශණයේ පරිදි පූර්ණවත් විය යුතුය. ඉල්ලුම්කරු හඳුනන බවට ප්‍රකාශණයක්, සහතික කිරීමේ නිලධාරි තැන විසින් කරනු ලබන සහතිකයේ ඇතුලත් කළ යුතුයි.

නාමලේඛනයෙන් වැරදි නම් සඳහන් කරමින් ඉල්ලුම් පත්‍ර ඉදිරිපත් කිරීම මෙයින් සීමා වෙනවා ඇත.

සහතික කිරීමේ නිලධාරීතැනගේ අත්සන සහ නිලතනතුරට අතිරේක වශයෙන් ඔහුගේ නම ද එහි ඇතුලත් කිරීමට නියම කළ යුතුය.

සස්වැනි උපලේඛනය—තැපැල් ඡන්දදායකයන්ගේ 3 වැනි රෙගුලාසිය—"ඒ" ආකෘතිය. තැපැල් ඡන්දය සඳහා සහතික කිරීමේ නිලධාරි

තැපැල් ඡන්දදායකයන්ගේ පහසුව සඳහා "සහතික කිරීමේ නිලධාරි" යන්නට අර්ථ දී ඇත්තේ හැකිතරම් විශාල ප්‍රමාණයක් ශ්‍රේණීන් ඇතුලත් වන සේ එය ඉතා පෘථුල සේ දක්වමින් ය. එසේ වුවද, ඕනෑම විටෙක යම්කිසි රජයේ දෙපාර්තමේන්තුවක හෝ සේවයක යම් විශෙෂ ශ්‍රේණියක නිලධාරීන් පමණක් සහතික කිරීමේ නිලධාරීන්මෙන් සැලකිය යුතු බවට කොමසාරිස්වරයා විසින් නියෝග කරනු හැකිවන අන්දමින් නියමයන් මෙහි ඇතුලත් කිරීම සුදුසුවේ. එවැනි නියෝගයක් පැනවූ පසු, එම දෙපාර්තමේන්තුවේ හෝ සේවයේ වෙන කිසිම ශ්‍රේණියක අයෙක් සහතික කිරීමේ නිලධාරීන් මෙන් කටයුතු කිරීමට

සුදුසු නොවනවා ඇත. එවැනි යම්කිසි නියෝගයක් වූ විට ඒ බව කොමසාරිස් වරයා විසින් එම දෙපාර්තමේන්තුවේ හෝ සේවයේ ප්‍රධානියා වෙත දැනුම් දෙනු ලැබේ. එවිට ඔවුන් විසින් එය ඔවුන් යටතේ සිටින නිලධාරීන්ට දන්වනවා ඇත.

පස්වැනි උපලේඛනය—තැපැල් ඡන්දදායකයන්ගේ 6 වැනි රෙගුලාසිය—"බී" ආකෘතිය—හඳුනාගැනීමේ ප්‍රකාශනය

හඳුනාගැනීමේ ප්‍රකාශණ ආකෘතියේ "ඡන්දදායකයාට උපදෙස්" යන්නේ "ඒ" කොටසේ 6 වැනි කොටුවෙහි සඳහන් කර ඇති අන්දමට සමානව සිටින සේ "ඡන්දදායකයාට උපදෙස්" යන්නේ "බී" කොටසේ 7 වැනි කොටුවේ ඇති "තැපැලෙන්" යන වචනය කපාහැරිය යුතුය.

පස්වැනි උපලේඛනය—තැපැල් ඡන්දදායකයන්ගේ 10 (1) වැනි රෙගුලාසිය—තැපැල් ඡන්ද පත්‍රිකා නිකුත් කිරීම පිළිබඳ දැන්වීම

දැනට නීතියෙන් නියමව ඇත්තේ නාමයෝජනා දිනට පසු දා සිට 10 දිනකට නොවැඩි කාලයක් තුළදී තැපැල් ඡන්ද පත්‍රිකා නිකුත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් අපේක්ෂකයන්ට දැනුම් දීමටය. එදින සිට මාසයටකට පමණ පසුව කෙරෙන නිකුත් කිරීමක් සම්බන්ධයෙන් එතරම් කල් අතුව දැනුම් දීම අවශ්‍ය නොවේ.

තැපැල් ඡන්ද පත්‍රිකා නිකුත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් තේරීම් භාර නිලධාරි තැන විසින් දස දිනකට නොඅඩු කාලයකට කලින් දැනුම් දිය හැකිවනසේ මෙය සංශෝධනය කළ යුතුය. අපේක්ෂකයන්ගේ අදහස් අනුව ද කෙටි කාලයක දැන්වීමක් වඩා සතුටුදායකය.

පස්වැනි උපලේඛනය—තැපැල් ඡන්දදායකයන්ගේ 14 වැනි රෙගුලාසිය—තැපල් ඡන්ද ලියවිලි පැකැට්ටු තැපැල් කාර්යාලවලට භාරදීම

එම රෙගුලාසිය අනුව සියළුම තැපැල් ඡන්ද ලියවිලි පැකැට්ටු නිකුත් කිරීමේ දී ඒවා තැපැලෙන් යැවීම අවශ්‍ය වී ඇත.

"සහතික කිරීමේ නිලධාරිතැන" යන ප්‍රකාශණයේ විග්‍රහය අනුව තේරීම් භාර නිලධාරි තැන සහතික කිරීමේ නිලධාරියකු වශයෙන් ක්‍රියා කරයි. තමා යටතේ සේවය කරන නිලධාරීන් සම්බන්ධයෙන් එවනු ලබන තැපැල් ඡන්ද ලියවිලි පැකැට්ටු භාර ගන්නා නිලධාරියාද ඔහුම වන්නේ ය.

මහා මැතිවරණයක දී අපේක්ෂකයකු සම්බන්ධයෙන් වුවද, එම අපේක්ෂකයාට තැපැල් ඡන්ද පත්‍රිකාවක් නිකුත් කරන තේරීම්භාර නිලධාරි තැනම, එකී අපේක්ෂකයාගේ "සහතික කිරීමේ නිලධාරිතැන" වශයෙන් ක්‍රියා කරමින් එම අපේක්ෂකයා වෙත එවනු ලබන තැපැල් ඡන්ද පැකැට්ටු ඔහු විසින් භාරගනු ලබන්නේ ය. තවද, තේරීම් භාර නිලධාරි තැන රාජකාරිය කරන ගොඩනැගිල්ලේම සේවය කරන වෙනත් නොයෙක් සහතික කිරීමේ නිලධාරි හු ද ඔවුන් යටතේ සේවය කරන නිලධාරීන් හෝ සේවකයන්ගේ තැපැල් ඡන්ද ලියවිලි ඔවුන් වෙනුවෙන් භාර ගනිති.

තේරීම් භාර නිලධාරිතැන විසින් තමා නමට ම නිකුත් කෙරෙන ලියවිලි පැකැට්ටු තැපැල් කන්තෝරුවට භාර දී එහි සිට තමා වෙත තැපැලෙන් ගෙන්වා ගැනීම විහිලුවක්සේ පෙනේ. එසේම තේරීම් භාර නිලධාරිතැන රාජ්

කාරිය කරන ගොඩනැගිල්ල තුලම පැවැත්වෙන තවත් කාර්‍යාලයක වෙනත් නිලධාරියකු වෙත තැපැල් ඡන්ද ලියවිලි පැකැට්ටු තෝරීම් භාර නිලධාරී තැන විසින් තැපෑලෙන් යැවීම ද සාධාරනයක්සේ නොපෙනේ. තැපෑලෙන් ඡන්දය දීම යන්නෙන් අදහස් කරන්නේ තැපැල් ඡන්ද ලියවිලි ඡන්දදායකයන් වෙත තැපෑලෙන් ම යවා නැවත ඒවා තැපෑලෙන්ම ආපසු ගෙන්වා ගැනීම නොවේ. මෙම ලියවිලි තැපැල් නොකට වෙනත් සාධාරන සහ ආරක්ෂක අන්දමකින් ඒ ඒ නියමිත නිලධාරීන්ට භාර දීමට හැකිකම තිබේ නම් ඒවා තැපැල් කිරීම වුවමනා නැත. ඡන්දදායකයන් විසින් ලකුණු කරනු ලැබූ ඡන්ද පත්‍රිකා ආපසු එවීම පිළිබඳව ඇති විධිවිධානවල "තැපෑලෙන්" යන වචනය සඳහන් නොවීමෙන් පෙනී යන්නේ ඒවා තැපෑලෙන් ම නොව වෙනත් අන්දමකින් වුවද භාර දිය හැකි බවය.

පරිපාලන නියමයන් අනුව, ගතවූ මහා මැතිවරණ දෙකේ දී විශෙෂ අවස්ථාවන්හිදී ඉහත සඳහන් අනුච්ඡේදයේ පෙන්නුම් කර ඇති අයුරු භාරදීම සහ භාර ගැනීම පිළිබඳවූ නියමිත සටහන් ඇතිව, ඡන්ද ලියවිලි පැකැට්ටු අතින් භාර දීමේ පිළිවෙල අනුගමනය කරන ලදී.

වඩා පහසුකම් සහ තැපෑලෙන් බෙදා දීම මෙන් ම ආරක්ෂාව ඇති අවස්ථාවලදී තැපෑලෙන් ම නොව වෙනත් අයුරින් වුවද භාර දීම විධාන කිරීමට සහ ඒවා ආරක්ෂා සහිතව භාරදීම පිණිස අවශ්‍ය වෙනත් කොන්දේසි නියම කිරීමට කොමසාරිස්වරයාට බලය පැවරෙනසේ විධානයන් ඇති කිරීම මැනවි.

පස්වැනි උපලේඛනය—තැපැල් ඡන්දදායකයන්ගේ 18 වැනි රෙගුලාසිය—තැපැල් ඡන්දදායකයන්ගේ ඡන්ද පෙට්ටිය විවෘත කිරීම

අපෙක්ෂකයන්ගේ නියෝජිතවරුන් ඉදිරිපිට දී තැපැල් ඡන්ද පෙට්ටි විවෘත කිරීමට දැනට ඇති විධි විධානයන්ගෙන් නියම කර ඇත. "අපෙක්ෂකයන් හෝ ගණන් කිරීමේ නියෝජිතයන්ගෙන් පැමිණ සිටින්නා වූ අය ඉදිරිපිට දී" යනුවෙන් එය සංශෝධනය කළ මනාය.

පස්වැනි උපලේඛනය—තැපැල් ඡන්දදායකයන්ගේ 19 (2) වැනි රෙගුලාසිය—ලියවිලි බහාලන ලද කවර විවෘත කිරීම

හඳුනාගැනීමේ ප්‍රකාශණයේ සඳහන් කර ඇති අංකය ඡන්ද පත්‍රිකා කවරයේ සඳහන් කර ඇති අංකය සමඟ සමාන නොවන්නේ නම්, එම කවරය විවෘත කොට හඳුනාගැනීමේ ප්‍රකාශණයේ ඇති අංකය ඡන්ද පත්‍රිකාවේ හෝ ඡන්ද පත්‍රිකාවක සඳහන් කර ඇති අංකය හා සැසඳේ දැයි බලා එසේ නොමැති නම් ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට හැකිවනසේ නියමයක් ව්‍යවස්ථාවෙහි ඇතුලත් කර නොමැත. දැනට නියමව ඇත්තේ ඡන්ද පත්‍රිකා කවරයේ ඇති අංකය ප්‍රකාශණයේ ඇති අංකය හා නොසැසඳෙන්නේ නම් ඡන්ද පත්‍රිකා කවරය විවෘත නොකරම එය ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට ය.

19 වැනි රෙගුලාසියේ, 2 (ඒ) (i) වැනි අනුච්ඡේදය සම්බන්ධයෙන් ගතයුතු ක්‍රියා පිළිවෙල, යථා පරිද්දෙන් වෙනස් කළ යුතු වන්නේ ය.

පස්වැනි උපලේඛනය—නැපැල් ඡන්දදායකයන්ගේ 19 (2) (බී) සහ 19 (8) (බී) (ii) වැනි රෙගුලාසි

" අපේක්ෂකයන්ගේ නියෝජිතයන්ගෙන් පැමිණ සිටින්නා වූ අයට " යන්න වෙනුවට " අපේක්ෂකයන්ගෙන් හෝ නියෝජිතයන්ගෙන් පැමිණ සිටින්නා වූ අයට " යනුවෙන් වෙනස් කොට, " යම්කිසි නියෝජිතයකු විසින් " යන්න කපාහැරිය යුතු යි.

පස්වැනි උපලේඛනය—නැපැල් ඡන්දදායකයන්ගේ 19 වැනි සහ 20 වැනි රෙගුලාසි—බහු මන්ත්‍රී මැතිවරණ කොට්ඨාශ—නැපැල් ඡන්ද කවර විවෘත කිරීම

එකකට වඩා වැඩි ගණනක් ඡන්ද පත්‍රිකා නිකුත් කෙරෙන බහු මන්ත්‍රී ආසන සම්බන්ධයෙන් ගත යුතු පියවරවල් කවරේ ද යන්න රෙගුලාසිවල පැහැදිලි නැත. නිදසුනක් වශයෙන්, මන්ත්‍රීවරුන් දෙදෙනකු තෝරා පත් කිරීමට නියමිත මැතිවරණ කොට්ඨාශයක් සම්බන්ධයෙන්, හඳුනා ගැනීමේ ප්‍රකාශණයේ හෝ ඡන්ද පත්‍රිකා කවරයේ සඳහන් අංක දෙකෙන් එකක්, ඡන්ද පත්‍රිකා දෙකේ සටහන් වී ඇති අංක දෙකෙන් එකක් හා සැසඳේ. ප්‍රකාශණයේ හෝ කවරයේ ඇති අනික් අංකය අනිත් ඡන්ද පත්‍රිකාවේ සඳහන් අංකය හා නොගැලපේ. මෙහි දී මතුවන ප්‍රශ්නය වන්නේ, ඡන්ද පත්‍රිකා දෙකම ප්‍රතික්ෂේප කළ යුතු ද, නැතහොත් අසමාන අංක ඇති ඡන්ද පත්‍රිකාව පමණක් ප්‍රතික්ෂේප කළ යුතු ද යන්න ය. ප්‍රතික්ෂේප කළ යුත්තේ අසමාන අංකිත ඡන්ද පත්‍රිකා ආදිය නම්, හඳුනා ගැනීමේ ප්‍රකාශණ හෝ ඡන්ද පත්‍රිකා කවරය ආදිය සම්බන්ධයෙන් සුදුස්සක් කිරීම පිණිස ඊළඟට ගත යුතු පියවරවල් ගැන ද නීතියේ සඳහන් කළ යුතුය.

මේ සම්බන්ධයෙන් වූ ව්‍යවස්ථාවන් වඩාත් විස්තර වශයෙන් දැක්වීම මනෝඥවේ.